

Απόβαση
της Κίνας
στη Λατινική
Αμερική
Σελ. 10

ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ
Νέες αγορές
για εξαγωγές και
συμφωνίες για
φυσικούς πόρους

ΟΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ
Τοποθέτησε
280 δισ. ευρώ
σε projects
εν εξελίξει

ΟΙ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ
«Παγίδα
χρέους»
στο νέο δρόμο
του μεταξίου

ΤΟ ΠΕΚΙΝΟ
Υποσχέσεις Xi
για άνοιγμα
της κινεζικής
αγοράς

WALL STREET

«Χρυσά» μπόνους για τα «golden boys»

Για τα υψηλότερα μπόνους εδώ και δύο χρόνια προετοιμάζονται τα «golden boys» της Wall Street χάρη στις ιαχές α-ποδόσεις των αμερικανικών εισηγμένων, αλλά και τις πολιτικές αλλαγές στις ΗΠΑ. Τα μπόνους πρόκειται να αυξηθούν έως και 35% φέτος, καθώς η δεύτερη προε-δρία Τραμπ και το θετικό επενδυτικό κλίμα «φέρνουν» υψηλότερες απολαβές. Σελ. 8

Με Nurofen, ο πονοκέφαλος δεν θα χαλάσει τη στιγμή.

ΑΦΗΣΤΕ ΤΟΝ ΠΟΝΟ ΣΕ ΕΜΑΣ

HIGH TECH ΠΟΛΗ ΣΤΗΝ ΕΡΗΜΟ

Το Ριάντ χαμηλώνει τον πήχυ για τη Neom

Το σχέδιο του Σαουδάραβα πρίγκιπα Μο-χάμεντ μπιν Σαλμάν για δημιουργία της Neom, μιας πόλης εξοπλισμένης με ό-λες τις τεχνολογίες και έκτασης όση η Μα-σachusέττ, μέσα στην έρημο, αποδει-κνύεται πολύ δαπανηρό και συρρικνώνε-ται. Η Neom σχεδιάστηκε για να αποτελέ-σει σύμβολο του φιλόδοξου οικονομικού και κοινωνικού μετασχηματισμού του βα-σιλείου. Σελ. 11

Κρατούν μικρό καλάθι για την οικονομία

Ερευνα «Ktrends»: Χαμηλές οι προσδοκίες των καταναλωτών – Αύξηση δαπανών για τρόφιμα – Απιαστο όνειρο το σπίτι

Παρόλο που η Κύπρος κρατά τη σκήπτρα σε ό,τι αφορά τον ρυθμό ανάπτυξης ανάμεσα στα κράτη-μέλη της Ε.Ε., ε-ντούτοις η κοινωνία των πολιτών της δυσκολεύεται σε μεγάλο βαθμό να διεκπεραιώσει τις βασικές καταναλω-τικές ανάγκες σε τρόφιμα. Τα ε-ρήματα της έρευνας του 8ου κύματος «Ktrends», που έχει διενεργήσει η ε-ταιρεία IMR σε συνεργασία με το Πα-νεπιστήμιο Λευκωσίας και αφορά την περίοδο του Οκτωβρίου 2024, κατα-

δεικνύουν ότι οι οικονομικές συνθήκες στα νοικοκυριά πρόκειται να επιδει-νωθούν τους επόμενους τρεις μήνες και ότι οι καταναλωτές θα αναγκαστούν να βάλουν βαθιά το χέρι στην τσέπη προκειμένου να καλύψουν τα βασικά

είδη διατροφής. Στα χαμηλά βρίσκονται οι προσδοκίες των πολιτών για την πορεία της οικονομίας το επόμενο τρί-μηνο. Όπως σημειώνεται μέσα από τη σχετική έρευνα, το 45% του συνόλου των ερωτηθέντων ηλικίας 45-64 ετών

αναμένει ότι η οικονομία θα κινηθεί κάπως χειρότερα το επόμενο τρίμηνο. Η κατάσταση είναι ακόμα πιο απογοη-τευτική για τους συνταξιούχους. Στον πάτο βρίσκεται η πρόθεση για αγορά στέγης και αυτοκινήτου. Σελ. 3

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ Επιλέγουν Ελλάδα και τον χειμώνα για διακοπές

Τρίτος δημοφιλέστερος προορισμός για ταξίδια τον χειμώνα, μαζί με την Αυστρία και τη Γερμανία, είναι η Ελ-λάδα. Παρά την αύξηση του κόστους ζωής και την επιβράδυνση της οικο-νομίας, οι Ευρωπαίοι θα ταξιδέψουν και τον χειμώνα. Μάλιστα, πολλοί δη-λώνουν έτοιμοι να ξοδέψουν περισ-σότερα και να παρατείνουν τη διαμονή τους για πιο πολλές ημέρες. Σελ. 14

ΛΟΓΩ ΤΡΑΜΠ Έντονες πιέσεις δέχεται το ευρώ από το δολάριο

Η εκλογή Τραμπ και η αναμονή για τη μετάβαση στη διακυβέρνηση, τον προ-σεχή Ιανουάριο, ασκεί πιέσεις στο ευ-ρώ, το οποίο παραμένει σε πορεία υ-ποτίμησης, έως και 3%, έναντι του δο-λαρίου. Αναλυτές εκτιμούν ότι δυνατό να υπάρξει, τελικά, απόλυτη ισοτιμία των δύο νομισμάτων. Δεν ανησυχεί η ΕΚΤ από τη συνεχιζόμενη υποτίμηση του ευρωπαϊκού νομισματος. Σελ. 4

ΠΟΛΙΤΙΚΗ Σελ. 6

- Θολό τοπίο για τις επαφές Τατάρ.
- Στο σκοτάδι η Ε.Ε. για σχέδια Τραμπ.

Ερχεται μεγάλη πτώση στις τιμές του ελαιόλαδου

Η κανονικότητα επιστρέφει στην παγκόσμια αγορά του ελαιόλαδου, με τις τιμές να αναμένεται να μειωθούν στο μισό σε σύ-γκριση με τα ιστορικά υψηλά που σημείωσαν τους προηγούμενους μήνες, σύμφωνα με τον μεγαλύτερο παραγωγό του κό-σμου, την ισπανική Deoleo. Οι ελλείψεις στην αγορά του ελαιόλαδου έσπρωξαν τη βιομηχανία σε κατάσταση κρίσης, όμως τώρα, οι τιμές αποκλιμακώνονται, με τους συμμετέχοντες στην αγορά να το αποδίδουν στη σημαντική βελτίωση της σοδει-άς, ειδικά σε χώρες-κλειδιά για τη βιομηχανία, όπως είναι η Ισπανία, η Ελλάδα και η Τυνησία. Σελ. 13

Διεκδικήσεις εκατομμυρίων για τον δρόμο Πάφου-Πόλης

Θα τα πουν στα δικαστήρια

Στα χαρακώματα βρίσκονται η Κυ-πριακή Δημοκρατία και η ΙΝΤΡΑΚΑΤ για τον δρόμο Πάφου-Πόλης Χρυ-σοχούς, μετά την καταγγελία της σύμβασης. Αναμένεται σκληρός δι-καστικός αγώνας με έμφραση στις οικονομικές διεκδικήσεις. Η μεν Δημοκρατία θα απαιτήσει αποζη-μιώσεις για ένα έργο που δεν ολο-κλήρώθηκε, η δε εταιρεία ένα επι-πρόσθετο ποσό 35 εκατ. Σελ. 4

Οι κάμερες σε δημόσιους χώρους βλέπουν σήμερα Βουλή

Επαναρχίζει η συζήτηση

Ενώπιον της επιτροπής Νομικών τί-θεται σήμερα το ζήτημα με τις κά-μερες σε δημόσιους χώρους. Στόχος είναι η πρόληψη και διερεύνηση βανδαλισμών και περιστατικών ε-γκληματικότητας. Θα τεθούν οι α-πόψεις όλων των μερών για να δια-πιστωθεί κατά πόσο υπάρχει έδαφος για υλοποίηση του μέτρου. Καθο-ριστική η στάση της επιτροπής Προσωπικών Δεδομένων. Σελ. 5

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Με αυτά τα επιτόκια η Ευρωζώνη δεν μπορεί να ανακάμψει

Η έκθεση Μάριο Ντράγκι αναδεικνύει με τον καλύτερο τρόπο το χάσμα παραγωγικότητας που υφίσταται μεταξύ της αμερικανικής και της ευρωπαϊκής οικονομίας. Ένα χάσμα που διευρύν-θηκε την περίοδο που ακολούθησε της πανδημίας, ως απόρροια της αυ-ξημένης συγκριτικά παραγωγικότητας που κατέγραψε η αμερικανική οίκο-νομία. Η οικονομία της Αμερικής πέ-τυχε στη μετά πανδημία εποχή να παρουσιάσει αξιοζήλευτη ανάπτυξη, κάτι που δεν συνέβη στην περίπτωση της Ευρώπης λόγω του ενεργειακού σοκ που προκάλεσε η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία. Προκύπτει συνεπώς σήμερα, η αδήριτη ανάγκη ισχυρής ανάκαμψης της ευρωπαϊκής οικονο-μίας αν θέλει να παραμείνει ανταγω-νιστική και να διατηρήσει τη θέση της στο παγκόσμιο στερέωμα. Η α-ποκατάσταση των εφοδιαστικών α-

λυσίδων συνιστά ευκαιρία ανάκαμψης για την Ευρωζώνη, εφόσον στηριχθεί στον χαμηλό πληθωρισμό και στην ταυτόχρονη βελτίωση της κατανά-λωσης. Η ανάκαμψη θα πρέπει να συ-νοδεύεται και από αποκατάσταση των μισθών επαναφέροντας την αγορα-στική δύναμη στα προ πανδημίας ε-πίπεδα. Επίσης, καθώς τα δεδομένα στο μέτωπο του πληθωρισμού θα πα-ραμένουν ενθαρρυντικά, θα πρέπει να επιδιωχθεί η απόληψη όλων των νομισματικών περιορισμών και η ε-παναφορά των επιτοκίων σε πιο «α-ναπτυξιακά» επίπεδα. Η επάνοδος στην ομαλότητα σε σχέση με την α-γορά ενέργειας επέτρεψε τον μήνα Οκτώβριο την επαναφορά του πλθ-ωρισμού στο 2%, επίπεδο που ανα-μένεται πως θα διατηρηθεί για τη με-γαλύτερη διάρκεια του 2025 αλλά και του 2026. Η αύξηση των μισθών σε

συνδυασμό με τη μείωση του πλθ-ωρισμού θα επαναφέρει την κατα-ναλωτική συμπεριφορά σε εκείνα τα επίπεδα που θα ενισχύσουν τις προ-σπάθειες για αύξηση της παραγωγι-κότητας. Μετά από αρκετά τρίμηνα στασιμότητας, το τρίτο τρίμηνο του 2024 η Ευρωζώνη πέτυχε θετική α-νάπτυξη που προσεγγίζει το 1%. Ε-κείνο όμως που εξακολουθεί να προ-βληματίζει είναι η χαμηλή εσωτερική ζήτηση και η ανομοιογενής ανάκαμψη μεταξύ των προϊόντων και των υπη-ρεσιών, με τη δεύτερη κατηγορία να οδηγεί την κούρσα. Η υφιστάμενη κατάσταση καθυστερεί τη βελτίωση της παραγωγικότητας αφού παρατί-ρεται ανομοιογενής ανάκαμψη μεταξύ των οικονομικών κλάδων. Το επόμενο διάστημα η προσοχή θα στραφεί στην καταναλωτική συμπεριφορά των νοι-κοκυρίων, στην επίδραση των νομι-

σματικών πολιτικών στην οικονομία και στις δυναμικές που θα αναπτύσ-σονται στο παγκόσμιο εμπόριο. Σε σχέση με τα νοικοκυριά, τα στοιχεία δείχνουν πως το τελευταίο διάστημα οι ευρωπαίοι αποταμίευσαν περισ-σότερα και μείωσαν τα δανειακά τους υπόλοιπα. Συμπεριφέρθηκαν δηλαδή όπως επέβαλλαν οι νομισματικές συν-θήκες των τελευταίων δύο χρόνων. Η απότομη αύξηση των επιτοκίων κατά 4,50% σε λιγότερο από 10 μήνες ακολούθηθηκε από περίοδο διατή-ρησης στα ψηλά πριν ξεκινήσει η α-ποκλιμακώση, που αναμένεται πως θα συνεχιστεί χωρίς πτωχυρίσματα. Μια διαδικασία που θα απαιτήσει χρόνο πριν την επανα-τιμολόγηση των δανείων σε επίπεδα που η ζήτηση για επιχειρηματικά δάνεια θα στα-ματήσει να είναι καθλωμένη. Οι ε-ξελίξεις στο παγκόσμιο εμπόριο είναι

κοιμικές σημασίας στην προσπάθεια για ανάκαμψη και αύξηση της παρα-γωγικότητας. Η προοπτική επιβολής δασμών στα εισαγόμενα προϊόντα από τις ΗΠΑ θα βλάψει την Ευρωζώνη στις εξαγωγές, την εμπιστοσύνη και στις επενδύσεις. Η πολιτική αβεβαι-ότητα αυξάνει τις ανησυχίες και στρέ-φει την προσοχή προς τις ελλειμμα-τικές οικονομίες της Ευρωζώνης που θα κληθούν να τονώσουν τις οικονο-μίες τους χωρίς μεγάλα δημοσιονομικά περιθώρια. Η ανάκαμψη στην Ευρω-ζώνη είναι απαραίτητη για βελτίωση της παραγωγικότητας. Όσο πιο γρη-γορά αυτό συμβεί τόσο πιο θετικές θα γίνουν οι προοπτικές για ολική ε-παναφορά της ευρωπαϊκής οικονομίας. Μόνος σταθερός σύμμαχος αυτής της προοπτικής, η συνέχιση και εντατι-κοποίηση της αποκλιμακώσης των επιτοκίων.

Έχεις κάρτα της Ελληνικής Τράπεζας;
Έχεις cashback!

KATEBAΣE ΤΟ ΤΩΡΑ

 HELLENIC BANK

 μπλε

ΣΧΟΛΙΟ
Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Ο ΘΟΚ και ο Καίσαρας

Προκύπτει άρα θέμα ηθικής φύσης, αν μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου συμμετέχουν σε άλλες θεατρικές παραγωγές; Ομολογώ πως με βασάνισε αρκετά η συμμετοχή της αντιπροέδρου του Δ.Σ. του ΘΟΚ Ανθής Αντωνιάδου στην παράσταση «Μια βολάν τζ' έναν τζαιρόν», που είναι παραγωγή του Διεθνούς Φεστιβάλ Λευκωσίας, σε σκηνοθεσία Κλείτου Κλείτου, επίσης μέλους του Δ.Σ. του Οργανισμού. Σημειώνουμε πως η παράσταση έπαιξε την Κυριακή 17 Νοεμβρίου, στις 11 το πρωί, ενώ στον ΘΟΚ στις 10:30 ανέβαινε στη σκηνή 0-18 ανέβαινε η παράσταση «Ομήρου Οδύσσεια» του Μιχάλη Γκανά, σε σκηνοθεσία Παναγιώτη Λάρκου. Σαφώς και αν υπάρχουν ανειλημμένες υποχρεώσεις, όπως η σκηνοθεσία της εν λόγω παράστασης, από τον κ. Κλείτου, δηλαδή δεσμεύτηκε πως θα την κάνει πριν από τον διορισμό του, αυτές θα πρέπει να εκτελεστούν, αλλά αν δεν είναι έτσι ο κ. Κλείτου θα έπρεπε να απέχει από το να κάνει πρόταση στο Διεθνές Φεστιβάλ Λευκωσίας, διότι ίσως να τίθεται θέμα σύγκρουσης συμφέροντος. Ναι, χρειάζεται να γίνονται θυσίες καμιά φορά. Επίσης, έχω την πεποίθηση πως και η κα Αντωνιάδου θα έπρεπε να μην είχε συμμετάσχει, όσο και αν ήταν ελκυστική η πρόταση από άποψη προσωπικών καλλιτεχνικών θέλω. Προσοχή, δεν επιρρίπτω ιδιότελη συμφέροντα, σε κανέναν από τους δύο, απλώς αισθάνομαι πως είναι καλύτερα να μη λαβώνεται ο Οργανισμός, από παρόμοια μικρά γεγονότα.

Αναγνώριζω πως τα περισσότερα μέλη του Οργανισμού, όκι όλα, είναι άνθρωποι του καλλιτεχνικού χώρου, και είχαν και πριν από τον διορισμό τους καλλιτεχνική ή συναφή με τον πολιτισμό διαδρομή. Θα πρέπει λοιπόν να τα αφήσουν όλα στην άκρη και να θεθούν σε αγρανάπαιση; Είναι ένα ερώτημα που προσωπικά δεν το έχω απαντήσει εξ ολοκλήρου, αλλά νομίζω πως έχω καταλήξει σε κάποιες βασικές αρχές. Πιστεύω πως θα πρέπει όλοι όσοι έχουν θέσεις τέτοιας φύσης να απέχουν από καθετί θα φέρει αναστάτωση και καχυποψία. Ιδίως όταν μιλάμε για έναν Οργανισμό, όπως είναι ο ΘΟΚ, που λειτουργεί χωρίς καλλιτεχνικό διευθυντή, και το Δ.Σ. του έχει αναλάβει άμεσα και αυτόν τον ρόλο, με υποειρηνοπές και α-νάληψη ευθυνών και πρωτοβουλιών που δεν αναλογούν σε μέλος ενός Διοικητικού Συμβουλίου.

Τα ίδια τα μέλη θα πρέπει να προστατεύουν τους εαυτούς τους, να υπολογίζουν με περισσότερη ακρίβεια, ποια είναι η γραμμή που δεν πρέπει να ξεπεράσουν, ακόμα και αν αυτή φαίνεται να είναι άκακη και εκ πρώτης όψεως δεν θα δημιουργήσει συζητήσεις ή άλλα προβλήματα. Στην περίπτωση της κας Αντωνιάδου και του κ. Κλείτου δεν μιλάμε για κάποιου είδους ασυμβίβαστο, νομικά μιλώντας, όπως ίσχυσε –πολύ διαστατά– στην περίπτωση της κας Ελλάδας Ευαγγέλου, όπως διαπίστωσε η Επιτροπή Διερεύνησης Ασυμβίβαστου –στη θέση της διορίστηκε ο καθηγητής γραφιστικής Ανδρέας Αππίος και ιδιοκτητής αντίστοιχου γραφείου. Νομίζω πως στην περίπτωση των Αντωνιάδου και Κλείτου ισχύει περισσότερο η πολύ γνωστή φράση «Η γυναίκα του Καίσαρα δεν αρκεί να είναι τίμια, πρέπει και να φαίνεται τίμια» και γι' αυτό υποστηρίζω πως θα πρέπει όλοι και όλες να είναι διπλά και τριπλά προσεκτικοί/ές ώστε να μην αφήσουν κανένα υπονοούμενο.

Επαναλαμβάνω, σε έναν Οργανισμό καλλιτεχνικά ακέφαλο, και με πολλές άλλες δυσλειτουργίες, είναι επωφελές για όλους να μην αφήνονται σκιές, ούτε υποψίες πως όταν λείπει ο γάτος βλ. καλλιτεχνικός διευθυντής, χορεύουν να ποντίκια, βλ. μέλη του Δ.Σ. Ο Οργανισμός βρίσκεται σε διαδικασία σχετικής ανόρθωσης, μετά την πάρα πολύ δύσκολη περίοδο 2023-2024, κατά την οποία είχε σχεδόν –παραστασιακά τουλάχιστον, σταματήσει να λειτουργεί. Η παραμικρή λάθος κίνηση που λαβώνει περισσότερο και αυτό δεν είναι καθόλου επ' ωφέλεια του.

Η 3η Διεθνής Έκθεση Βιβλίου Λεμεσού (Limassol International Book Fair) ανοίγει τις πύλες του και φέτος στους Χαρουπούμλους Λανίτη στη Λεμεσό από τις 22 έως τις 24 Νοεμβρίου και θα αποτελέσει για ακόμη μία χρονιά σημείο συνάντησης των επαγγελματιών του βιβλίου με συμμετοχές από την Κύπρο, την Ελλάδα, την Ευρώπη και τον αραβικό κόσμο. Η Έκθεση θα κηρύξει την έναρξη των εργασιών της στις 22 Νοεμβρίου με το ολοήμερο διεθνές επαγγελματικό συνέδριο στους χώρους της Έκθεσης. Οι πρωινές συνεδρίες της Έκθεσης, την Παρασκευή 22 Νοεμβρίου είναι αφιερωμένες στις βιβλιοθήκες, όπου θα συζητηθούν ενδιαφέροντα θέματα, όπως ο ρόλος των κυπριακών βιβλιοθηκών σήμερα, και πώς αυτός διαδραματίζεται από τις Εθνικές Βιβλιοθήκες, αλλά και ποια είναι σήμερα τα κατάλληλα εργαλεία που είναι απαραίτητα ώστε ο ρόλος τους αυτός να είναι αποτελεσματικός (προώθηση ψηφιακών δεξιοτήτων, βιώσιμη ανάπτυξη κ.ά.).

Στο πλαίσιο των συζητήσεων αυτών διοργανώνεται και στρογγυλό τραπέζι με θέμα τον σύγχρονο ρόλο των Εθνικών Βιβλιοθηκών, όπου η Λίνα Κασσιανίδου, υφυπουργός Πολιτισμού, ο Ανδρέας Αποστόλου, βουλευτής, Επιτροπή Παιδείας, η Χρύσα Νικολάου, γενική διευθύντρια, Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδας, ο Ανδρέας Κ. Ανδρέου (Καπανδρέου), υπεύθυνος Τομέα Συστημάτων και Τεχνολογιών Πληροφόρησης, Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου Κύπρου και μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής της Κυπριακής Βιβλιοθήκης, με συντονιστή τον δημοσιογράφο Γιώργο Σαββινίδη θα κληθούν να τοποθετηθούν στις ενότητες 1) Ο σύγχρονος ρόλος των Εθνικών Βιβλιοθηκών και το παράδειγμα της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδας, 2) Σχεδιασμός, προκλήσεις και προοπτικές για την Κυπριακή Βιβλιοθήκη και 3) Προοπτικές συνεργασίας και συνεργείες για τη διατήρηση και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς Ελλάδας και Κύπρου. Πιο συγκεκριμένα, από τις 9 το πρωί έως τις 1 το μεσημέρι, το Συνέδριο θα φιλοξενήσει ομιλίες και συζητήσεις για τον

Οι πρωινές συνεδρίες του ολοήμερου διεθνούς επαγγελματικού συνεδρίου της 3ης Διεθνούς Έκθεσης Βιβλίου Λεμεσού, την Παρασκευή 22 Νοεμβρίου είναι αφιερωμένες στις βιβλιοθήκες, όπου θα συζητηθούν ενδιαφέροντα θέματα, όπως ο ρόλος των κυπριακών βιβλιοθηκών σήμερα, και πώς αυτός διαδραματίζεται από τις Εθνικές Βιβλιοθήκες.

«Η ίδρυση μιας σύγχρονης, λειτουργικής και καλά σχεδιασμένης Βιβλιοθήκης δεν είναι πολυτέλεια, αλλά βασική υποχρέωση προς την κοινωνία και τις επόμενες γενιές» λέει ο εκδότης και μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής της Κυπριακής Βιβλιοθήκης Χάρης Ιωαννίδης.

σύγχρονο ρόλο των εθνικών βιβλιοθηκών και της Κυπριακής Βιβλιοθήκης και τη σημασία των κυπριακών βιβλιοθηκών για την προώθηση των ψηφιακών δεξιοτήτων στην εποχή της Τεχνητής Νοημοσύνης και για την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών, ενώ θα απονεμηθεί το βραβείο «Κυπριακές Βιβλιοθήκες» στη μνήμη του Φίλιππου Τσιμπόγλου (1956-2023), διευθυντή της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κύπρου (1999-2014), από τις 9 το πρωί έως τις 1 το μεσημέρι, το Συνέδριο θα φιλοξενήσει ομιλίες και συζητήσεις για τον

Η Κυπριακή Βιβλιοθήκη

Σχετικά με τη δεύτερη ενότητα, τις προκλήσεις και τις προοπτικές για την Κυπριακή Βιβλιοθήκη, ο Χάρης Ιωαννίδης, εκδότης και μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής της Κυπριακής Βιβλιοθήκης λέει στην «Κ» πως οι κατικές βιβλιοθήκες αποτελούν πυλώνα πολιτισμού και γνώσης σε κάθε σύγχρονη κοινωνία, με πολυδιάστατο ρόλο και τονίζει πως η Κυπριακή Κρατική Βιβλιοθήκη δεν θα μπορούσε να αποτελεί εξαίρεση. «Ωστόσο, για δεκαετίες, παρά τις κυβερνητικές εξαγγελίες, η υλοποίηση αυτού του σημαντικού έργου παραμένει ανεκπλήρωτη, αποτέλεσμα μιας συστημικής αδιαφορίας για επένδυση στον πολιτισμό. Είναι καιρός να αναγνωρίσουμε πως μια τέτοια επένδυση παράγει έργο και πλούτο που ωφελούν γενιές». Ερωτώμενος ποιος πρέπει να είναι ο ρόλος μιας κρατικής βιβλιοθήκης λέει: «Η Κρατική βιβλιοθήκη επιτελεί πολλαπλούς ρόλους. Πρωταρχικός είναι η καταγραφή της εθνικής βιβλιογραφίας, συγκεντρώνοντας και τεκμηριώνοντας όλες τις εκδόσεις της χώρας. Με ολοκληρωμένες διαδικασίες καταλόγοι, διαφωτισμού, διαφύλαξης και αξιοποίηση βάσεων δεδομένων για τη συλλογική πνευματική παραγωγή και συμπληρώνει πως η μία κρατική βιβλιοθήκη λειτουργεί ως συντονιστικός φορέας για

τις βιβλιοθήκες της χώρας, ελέγχει, καθοδηγεί και εναρμονίζει τη λειτουργία τους, προωθώντας πρότυπα, εκπαιδεύοντας προσωπικό και διευκολύνοντας τη μεταφορά τεχνολογίας. Μέσω σύγχρονων ψηφιακών συστημάτων, παρέχει άμεση πρόσβαση σε βιβλιογραφικά δεδομένα για ερευνητές, φοιτητές και πολίτες, τόσο στο εσωτερικό όσο και διεθνώς. Ο κ. Ιωαννίδης λέει επίσης πως η διεθνής βιβλιογραφική δικτύωση είναι επίσης κομβική, αφού μέσω συνεργασιών με άλλες εθνικές βιβλιοθήκες, διευκολύνει την πρόσβαση σε ξενόγλωσσες εκδόσεις και ενισχύει την παγκόσμια διάχυση της γνώσης. Σημαντικό είναι και το στοιχείο που αναφέρει ο κ. Ιωαννίδης, για το ότι οι Κρατικές Βιβλιοθήκες προωθούν τη βιβλιοφιλία μέσω εκδόσεων, εκπαιδευτικών δράσεων και συναντήσεων με συγγραφείς, καλλιεργώντας την αγάπη για την ανάγνωση, ειδικά στις νεότερες γενιές και προσθέτει πως σημαντικός είναι και ο ρόλος της στη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, μιας και με τη δημιουργία ψηφιακών αρχειών, διασφαλίζει τη συλλογή και τεκμηρίωση χειρογράφων και άλλων ιστορικών εγγράφων.

Ο κ. Ιωαννίδης τονίζει, κλείνοντας, πως ο πολιτιστικός πλούτος της Κύπρου δεν πρέπει να παραμένει ανεκμετάλλετος και δεν

πρέπει να χάνεται σε αποθήκες και υπόγεια και λέει χαρακτηριστικά: «Μια σύγχρονη Κρατική Βιβλιοθήκη με σωστές υποδομές και ξεκάθαρους στόχους μπορεί να αποτελέσει ζωτικό πνευματικό οργανισμό που υπηρετεί τον πολιτισμό, τη γνώση, την πληροφόρηση και τον τόπο» και τονίζει πως ο χρόνος για αναβολές έχει τελειώσει: «Η Κυπριακή Κρατική Βιβλιοθήκη δεν πρέπει να παραμείνει ένα διαρκές σχέδιο επί χάρτου. Είναι επιτακτική ανάγκη να ληφθούν οριστικές και σωστές αποφάσεις, με όραμα και δέσμευση για την υλοποίηση ενός έργου που θα τιμά τον πολιτισμό μας και θα επενδύει στο μέλλον της γνώσης. Η ίδρυση μιας σύγχρονης, λειτουργικής και καλά σχεδιασμένης Βιβλιοθήκης δεν είναι πολυτέλεια, αλλά βασική υποχρέωση προς την κοινωνία και τις επόμενες γενιές.

Νέο νομικό πλαίσιο

Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ» σε πρόσφατη συνάντηση μεταξύ της υφυπουργού Πολιτισμού Λίνας Κασσιανίδου, με τη νέα Συμβουλευτική Επιτροπή της Κυπριακής Βιβλιοθήκης, τον ανταλλάχθηκαν απόψεις για τον Στρατηγικό Σχεδιασμό του υφυπουργείου Πολιτισμού αναφορικά με την Κυπριακή Βιβλιοθήκη, και παράλληλα συζητήθηκε ο σχεδιασμός νέου κτηρίου της. Μάλιστα, στο επίκεντρο της συζήτησης ήταν το θέμα της αναθεώρησης του νομικού πλαισίου της Βιβλιοθήκης και τα περαιτέρω βήματα που θα ακολουθήσουν σε στενή συνεργασία με την Επιτροπή. Όπως είχε δηλώσει σε συνέντευξή της στην Καθημερινή της Κυριακής, τον Σεπτέμβριο του 2024, η κα Κασσιανίδου είχε δηλώσει πως είναι αποφασισμένη να προχωρήσουν όλα όσα αφορούν την Κυπριακή Βιβλιοθήκη.

Πληροφορίες

Το Σάββατο 23 και την Κυριακή 24 Νοεμβρίου η 3η Διεθνής Έκθεση Βιβλίου Λεμεσού θα υποδεχτεί τους αναγνώστες με 112 εκθέτες και 120 εκδηλώσεις στους Χαρουπούμλους Λανίτη στη Λεμεσό.

www.limassolbookfair.com

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

kouroupakisa@kathimerini.com.cy

Διδώ/Ελίσα

Το έργο ΔΙΔΩ/ΕΛΙΣΣΑ ή μια περιπλανώμενη ιστορία, από τη ΣΕΖΟΝ Γυναικες (σκηνογραφική με το Φανταστικό Θέατρο), σε κείμενο και σκηνοθεσία Μαγδαλένας Ζήρα φέρνει για πρώτη φορά στη θεατρική σκηνή την άγνωστη ιστορία της Διδώς, η Ελίσα, της θρυλικής πριγκίπισσας από την Τύρο, που ίδρυσε την Καρχηδόνα. Στόχος του project ΣΕΖΟΝ Γυναικες είναι η προβολή περιθωριοποιημένων αφηγήσεων που ανήκουν σε γυναίκες και η αναθεώρηση, μέσα από τον φακό του φύλου, των αφηγημάτων που θεωρούνται κλασικά και πανανθρώπινα,. Μετά την επιτυχία των έργων «Χίλια Πλοία» και «Οι Γυναικες Επιστρέφουν», σ' αυτή την αναζήτηση έρχεται να προστεθεί η καινούργια μας παράσταση, ΔΙΔΩ/ΕΛΙΣΣΑ ή μια περιπλανώμενη ιστορία. Παιζουν οι: Μαργαρίτα Ζαχαρίου, Βαλεντίνος Κόκκινος, Μαρίνα Μανδρή, Γιάννης Μίνας, Ιωάννα Παπαμικαλοπούλου, Ιζέλ Σεϊλάνι. Ποιητάρνα/ Μουσικούς επί σκηνής: Νικολέττα Δημητρίου.

Παραστάσεις: 22, 23, 25, 29 και 30 Νοεμβρίου, ώρα 8:00 και 24 Νοεμβρίου και 1 Δεκεμβρίου, ώρα 6:30 μ.μ. ΑΙΘΥΣΙΑ ΜΕΛΙΝΑ ΜΕΡΚΟΥΡΗ, Πύλη Αμμοχώστου, Λεωφόρος Αθηνών, Λευκωσία. ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ – www.ticketmaster.cy / 77777040

El Greco meets Paris

Το Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης ΔΙΑΤΟΠΟΣ σε συνεργασία με την El Greco Gallery στη Λεμεσό παρουσιάζει την έκθεση του Πάρη Σεργίου με τίτλο «El Greco meets Paris» σε επιμέλεια της Δάφνης Νικήτα. Πρόκειται για μια ιδιαίτερη και ξεχωριστή εικαστική πρόταση όπου οι μοναδικοί πίνακες του Πάρη Σεργίου συνυπάρχουν

στον ίδιο χώρο με τα ξεχωριστά designs σπουδαίων δημιουργών του παρελθόντος όπως των Le Corbusier, Pierre Jeanneret, Charlotte Perriand και πολλών άλλων πρωτοπόρων του σύγχρονου σχεδίου δημιουργώντας ένα διάλογο μεταξύ ζωγραφικής και καλλιτεχνικού μηχανικού αντικειμένου. Γράφει η επιμελήτρια της έκθεσης Δάφνη Νικήτα για τη συνεργασία και τη δουλειά του Σεργίου: «Όταν είδα για πρώτη φορά τα έργα του Πάρη Σεργίου εντυπωσιάστηκα από τη δύναμη των φόρμας, των σχημάτων αλλά και των χρωμάτων. Φαίνεται πως ο Πάρης γεννήθηκε για να ζωγραφίζει, για να δημιουργεί πίνακες εντυπωσιακούς και μαγικούς ικανούς να συγκινήσουν και να αγγίξουν τον κάθε θεατή». Ο Πάρης Σεργίου είναι ένας νεαρός ζωγράφος (γεννημένος το 2004) που ζει και εργάζεται στη Λευκωσία. Διευθύνει το δικό του στούντιο από την ηλικία των 16 ετών και έχει παρουσιάσει τέσσερις ατομικές εκθέσεις.

Εγκαίνια Σάββατο 23 Νοεμβρίου, ώρα 7:00 μ.μ. στην El Greco Gallery, οδός Ελευθερίας 141, Λεμεσός.

Μουσική Δωμάτιου 2

Το δεύτερο σε σειρά πρόγραμμα της Σειράς «Μουσική Δωμάτιου» παρουσιάζει το Κουαρτέτο Εγχόρδων Fusioπια που δημιουργήθηκε το 2019 και έχει βάση την την Κύπρο. Το Κουαρτέτο αποτελείται από τα μέλη της Συμφωνικής Ορχήστρας Κύπρου Μάριο Ιωάννου και Σάββα Λαγού (ομάδα β' βιολιών) και Sorin Alexandru Horlea (ομάδα α' βιολιών), καθώς και τον βιολοντσέλιστα Robertas Grod. Στις συναυλίες αυτές παρουσιάζουν ένα περιπετειώδες μουσικό ταξίδι από τα Χορικά του Bach, στην εντυπωσιακή συναισθηματική

Το έργο ΔΙΔΩ/ΕΛΙΣΣΑ ή μια περιπλανώμενη ιστορία, από τη ΣΕΖΟΝ Γυναικες σε κείμενο και σκηνοθεσία Μαγδαλένας Ζήρα φέρνει για πρώτη φορά στη θεατρική σκηνή την άγνωστη ιστορία της Διδώς, η Ελίσα, της θρυλικής πριγκίπισσας που ίδρυσε την Καρχηδόνα.

Το Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης ΔΙΑΤΟΠΟΣ σε συνεργασία με την El Greco Gallery στη Λεμεσό παρουσιάζει την έκθεση του Πάρη Σεργίου με τίτλο «El Greco meets Paris» σε επιμέλεια της Δάφνης Νικήτα.

Η Γκαλερί Gloria παρουσιάζει την επετειακή έκθεση ζωγραφικής του Χρίστου Φουκαρά, με αφορμή τα 80 χρόνια του δημιουργού.

δύναμη του μοναδικού κουαρτέτου εγχόρδων του Claude Debussy μέχρι τη μουσική παράδοση της Ελλάδας.

Λευκωσία: Πέμπτη 21 Νοεμβρίου - Θέατρο Παλλάς, Πύλη Πάφου, και Πάφος: Παρασκευή 22 Νοεμβρίου - Μαρκίδειο Δημοτικό Θέατρο, ώρα έναρξης συναυλιών 8:00 μ.μ.

Κυπριακές Ταινίες Συμφιλίωσης

Η Κυπριακή Ταινιοθήκη παρουσιάζει μια σειρά προβολών σε όλες τις πόλεις της Κύπρου, με αφορμή τα 60 χρόνια από τις συγκρούσεις του 1964 και τα 50 χρόνια από την τουρκική εισβολή και κατοχή. Οι προβολές οργανώνονται σε δύο θεματικές: Κυπριακές Ταινίες Συμφιλίωσης και Κυπριακές Ταινίες της Πράσινης Γραμμής. Η σειρά «Κυπριακές Ταινίες Συμφιλίωσης» παρουσιάζεται σε συνεργασία με την Κυπριακή Ταινιοθήκη, το CVAR του Ιδρύματος Κώστα & Ρίτας Σεβέρη και τον πολιτιστικό χώρο ARKHE / Arabahmet. Πρόγραμμα Προβολών: 18 Νοεμβρίου: «Άκμας» του Πανίκου Χρυσάνθου, ARKHE και 26 Νοεμβρίου, με αγγλικούς υπότιτλους, CVAR, 19 Νοεμβρίου: «Φωνή Αίματος / Αναζητώντας τη Σέλτεν» του Αντώνη Αγκαστινιώτη, CVAR, 22 Νοεμβρίου: «Λεπτομέρεια στην Κύπρο» του Πανίκου Χρυσάνθου, CVAR, 23 Νοεμβρίου, «Τριμίθι» του Αντρέα Πάντιζ, CVAR, 25 Νοεμβρίου, «Αναζητώντας τον Χέντριξ» του Μάριου Πιπερίδη, ARKHE, 28. Νοεμβρίου «Το Μαντίλι της Χρυστάλλας Αυγουστή» (με αγγλικούς υπότιτλους), CVAR, 29 Νοεμβρίου, «Παράλληλα Ταξίδια του Πανίκου Χρυσάνθου και Dervis Zaim» (με αγγλικούς υπότιτλους), CVAR. Για τον Δεκέμβριο: 2 Δεκεμβρίου, «Λουλούδια και Σφαίρες»

του Πανίκου Χρυσάνθου, ARKHE, 9 Δεκεμβρίου, «Ιστορία της Πράσινης Γραμμής» του Πανίκου Χρυσάνθου, ARKHE.

80χρονα του Χρίστου Φουκαρά

Η Γκαλερί Gloria παρουσιάζει την επετειακή έκθεση ζωγραφικής του Χρίστου Φουκαρά, με αφορμή τα 80 χρόνια του δημιουργού. Στην έκθεση, ο καλλιτέχνης θα παρουσιάσει την πιο πρόσφατη δουλειά του, περιλαμβάνοντας έργα των τελευταίων τεσσάρων-πέντε χρόνων, με θαλασσινά τοπία, σπίτια, αλές, συνθέσεις με ανθρώπινες φιγούρες, όλα αποτυπωμένα σε λάδια και παστέλ, καθώς και επιλεγμένα έργα από προηγούμενες περιόδους. Στον κατάλογο της έκθεσης που παρουσιάστηκε φέτος στην Γκαλερί Ψηφίδα στην Πάφο, ο χαράκτης Χαμπής γράφει: «Εξαναείπα το τζι εξανάγραψα το τζιαι θα συνεχίσω να το κάνω πέρα 'που συναισθηματισμούς τζαι φιλικήν σχέσπν, ότι ο Χρίστος Φουκαράς έννεν ένας ζωγράφος μεσ' στους πολλούς, έννεν ένας που ξεχωρίζει 'που πολλούς άλλους. Εν ο ζωγράφος της Κύπρου, με ούλην την σημασίαν της λέξης. Αδιάψευστος μάρτυρας το απίστευτα πλούσιον έργον που εγέννησεν! Λαλώ τα με δσα έξρω για στην Τέχνην. Πρώτος μεσ' στους πρώτους ζωγράφους που ύμνησαν τζι ανάδειξαν την Κύπρον ο Φουκαράς. Δείτε το έργον του, μελετάτε το, τζαι θα δείτε ούλλοι τους εαυτούς σας μέσα, θα δείτε την ιστορίαν μας, τες παραδόσεις μας, τα ήθη τζαι τα έθιμά μας...». **Εγκαίνια** 22 Νοεμβρίου, ώρα 6:30 μ.μ. Γκαλερί Γκλόρια, Ζήνωνος Σώζου 3, Λευκωσία. Διάρκεια έως 14 Δεκεμβρίου. Πληροφορίες τηλεφώνω 22762605.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτήτρια
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

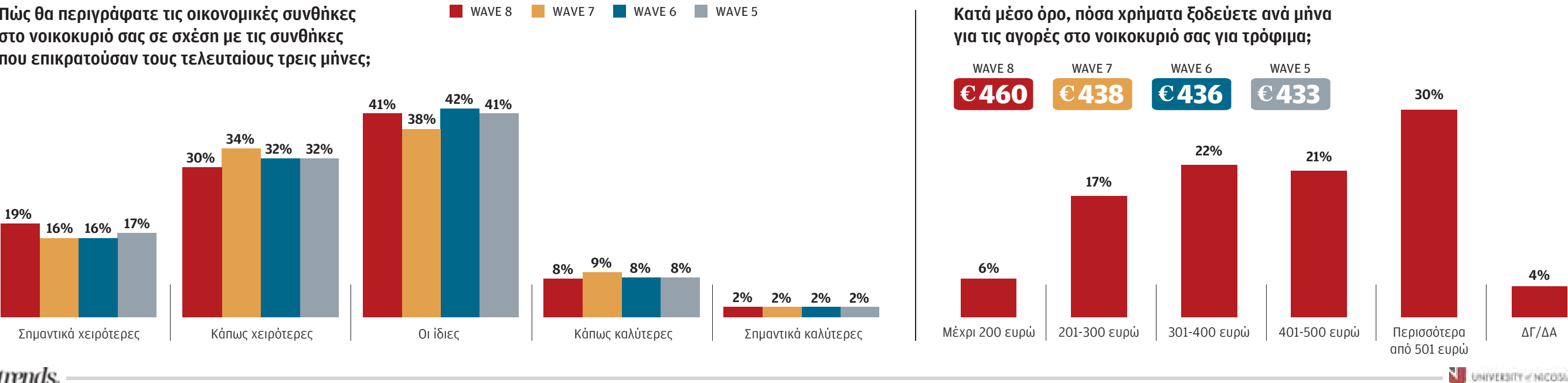
Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΔΗΣ • Σύμβουλος Εκδόσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ
Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτέλι: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νικόλαου Σαρπόλου 2, 2401 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • Διευθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΘΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Τα τρόφιμα τρώνε το κονδύλι των νοικοκυριών

Ερευνα «Ktrends»: Αύξηση δαπανών των νοικοκυριών για βασικά είδη – Στον πάτο η πρόθεση για αγορά σπιτιού και αυτοκινήτου

Της ΔΩΡΙΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ

Αρνητικό αποτύπωμα άφησε η ακρίβεια στη συνείδηση των καταναλωτών καθώς εμφανίζονται συγκρατημένοι ως προς τις προσδοκίες τους για την οικονομία, παρά το γεγονός ότι τον Οκτώβριο παρατηρήθηκε συγκράτηση του πληθωρισμού. Το γεγονός ότι οι τιμές αρκετών προϊόντων παρουσιάζουν σταθεροποίηση τον Οκτώβριο, δεν αντικατοπτρίζεται στα τρόφιμα, τα οποία σημείωσαν αυξήσεις από 2% μέχρι 17%. Τα ευρήματα της έρευνας του 8ου κύματος «Ktrends», που έχει διενεργήσει η εταιρεία IMR σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας και αφορά

Το 45% του συνόλου των ερωτηθέντων ηλικίας 45-64 ετών αναμένει ότι η οικονομία θα κινηθεί κάπως χειρότερα το επόμενο τρίμηνο. Η κατάσταση είναι ακόμα πιο απογοητευτική για τους συνταξιούχους.

στην περίοδο του Οκτωβρίου 2024, καταδεικνύουν ότι οι οικονομικές συνθήκες στα νοικοκυριά πρόκειται να επιδεινωθούν τους επόμενους τρεις μήνες. Όσον αφορά τους καταναλωτές, η έρευνα επισημαίνει ότι θα αναγκαστούν να βάλουν βαθιά το χέρι στην τσέπη προκειμένου να καλύψουν τα βασικά τρόφιμα.

Το 19% της έρευνας με δείγμα 800 συνολικά ατόμων απάντησε ότι οι οικονομικές συνθήκες στο νοικοκυριό του σε σχέση με τις συνθήκες που επικρατούσαν τους τελευταίους τρεις μήνες ήταν σημαντικά χειρότερες. Το ποσοστό αυτό είναι αυξημένο σε σχέση με την προηγούμενη έρευνα «ktrends» (7ο κύμα) που διεξήχθη τον Ιούλιο φέτος, όπου μόλις το 16% του δείγματος απάντησε ότι βίωνε σημαντικά χειρότερες οικονομικές συνθήκες στο νοικοκυριό του συγκριτικά με τις συνθήκες που επικρατούσαν τους τελευταίους τρεις μήνες. Οι συνταξιούχοι μάλιστα έχουν απορροφήσει το δυσβάστακτο οικονομικό κόστος, όπως επισημαίνεται, καθώς σύμφωνα με την έρευνα το 37% των ατόμων άνω των 65 ετών απάντησε ότι οι οικονομικές συνθήκες στο νοικοκυριό τους ήταν κάπως χειρότερες σε σχέση με τις συνθήκες που επικρατούσαν τους τελευταίους τρεις μήνες.

Κονδύλι για τρόφιμα
Οξύμωρο είναι πάντως το γεγονός ότι, παρόλο που η Κύπρος κρατά τα σκήπτρα σε ό,τι αφορά τον ρυθμό ανάπτυξης ανάμεσα στα κράτη-μέλη της Ευρώπης (3,8% για το 3ο τρίμηνο του 2024), εντούτοις η κοινωνία των πολιτών της δυσκολεύεται σε μεγάλο βαθμό να διεκπεραιώσει τις βασικές καταναλωτικές

Παρόλο που η Κύπρος κρατά τα σκήπτρα σε ό,τι αφορά τον ρυθμό ανάπτυξης ανάμεσα στα κράτη-μέλη της Ε.Ε., εντούτοις η κοινωνία των πολιτών της δυσκολεύεται σε μεγάλο βαθμό να διεκπεραιώσει τις βασικές καταναλωτικές της ανάγκες σε τρόφιμα.

τικές της ανάγκες σε τρόφιμα. Το γεγονός αυτό καταδεικνύεται και μέσα από την έρευνα όπου το 16% των ατόμων που ερωτήθηκαν ισχυρίστηκαν ότι τον Οκτώβριο η διεκπεραίωση των βασικών καταναλωτικών τους αναγκών σε σύγκριση με τους τελευταίους τρεις μήνες είναι σημαντικά χειρότερη. Την ίδια ώρα, το 32% του συνόλου του δείγματος ανέφερε ότι η δυνατότητα του να καλύπτει τις κύριες ανάγκες του συγκριτικά με τους τελευταίους μήνες ήταν κάπως χειρότερη.

Αυξημένο κατά 5,2% είναι το μηνιαίο κονδύλι για τρόφιμα τον Οκτώβριο σε σχέση με τον Ιούλιο φέτος. Όπως καταδεικνύει η έρευνα, οι καταναλωτές τον Οκτώβριο πλήρωσαν για τρόφιμα €460 κατά μέσο όρο, ενώ τον Ιούλιο που διεξήχθη η προηγούμενη έρευνα πλήρωναν €438 κατά μέσο όρο. Εξάλλου, σύμφωνα και με το Παρατηρητήριο Τιμών Καταναλωτικών Προϊόντων για τον μήνα Οκτώβριο 2024, που δημοσίευσε η Υπηρεσία Προστασίας Καταναλωτή, σε σύνολο 45 κατηγοριών βασικών προϊόντων, 21 κατηγορίες κατέγραψαν αύξηση. Δεδομένης της απόφασης για επαναφορά του μέτρου του μηδενικού συντελεστή ΦΠΑ, η Υπηρεσία Προστα-

Απίσστο όνειρο αποτελεί η αγορά σπιτιού για τους Κύπριους καταναλωτές, σύμφωνα με τα ευρήματα της έρευνας Ktrends.

σίας Καταναλωτή προέβη καθ' όλη τη διάρκεια του Οκτωβρίου και του Νοεμβρίου σε εντατικούς ελέγχους στην αγορά, έτσι ώστε να καταγράψει τις τιμές και τυχόν αυξήσεις πριν την εκ νέου εφαρμογή του μέτρου σε συγκεκριμένα

προϊόντα ήτοι παιδικές πάνες, πάνες ενηλίκων, παιδικό γάλα, είδη γυναικείας υγιεινής και φρούτα και λαχανικά. Ιδιαίτερη εντύπωση μάλιστα προκαλεί το γεγονός ότι οι καταναλωτές αναμένουν περαιτέρω αύξηση στο κονδύλι που θα

δαπανούν για τρόφιμα το επόμενο τρίμηνο, καθώς όπως σημειώνεται στην έρευνα οι ερωτηθέντες απάντησαν ότι το ποσό που υπολογίζουν να ξοδεύουν για τρόφιμα τους επόμενους μήνες θα ανέλθει στα €516 κατά μέσο όρο.

Αντίθετα, μείωση καταγράφεται στον μηνιαίο προϋπολογισμό των καταναλωτών για αγορές ειδών ένδυσης και υπόδησης. Συγκεκριμένα, οι καταναλωτές δαπανούν κατά μέσο όρο €176 τον μήνα σε σχέση με €193 που δαπανούσαν τον Ιούλιο.

Χαμηλές προσδοκίες
Στα χαμηλά βρίσκονται οι προσδοκίες των πολιτών για την πορεία της οικονομίας το επόμενο τρίμηνο. Όπως σημειώνεται μέσα από τη σχετική έρευνα, το 45% του συνόλου των ερωτηθέντων ηλικίας 45-64 ετών αναμένουν ότι η οικονομία θα κινηθεί κάπως χειρότερα το επόμενο τρίμηνο. Η κατάσταση είναι α-

Η «Οικονομική Κ» σε συνεργασία με την PwC Κύπρου (supported by PwC) έχουν ανακοινώσει την τακτική ανασκόπηση των τάσεων της κυπριακής οικονομίας μέσω έρευνας της IMR σε συνεργασία με το Παν. Λευκωσίας.

κόμα πιο απογοητευτική για τους συνταξιούχους, οι οποίοι εκτιμούν ότι η οικονομική δραστηριότητα θα πάρει την κατιούσα τους επόμενους τρεις μήνες και θα κινηθεί σημαντικά χειρότερα. Αναφορικά με την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους, η τάση που κυριαρχεί ανάμεσα στους ερωτηθέντες είναι ότι πρόκειται να κινηθεί περίπου στα ίδια επίπεδα το επόμενο τρίμηνο.

Αναμένουν αυξήσεις
Ενθαρρυντικές είναι, ωστόσο, οι εκτιμήσεις ανάμεσα στους εργαζόμενους με το 14% των ερωτηθέντων να αναμένουν ότι εντός των επόμενων τριών μηνών η επιχείρησή στην οποία εργάζονται ή διευθύνουν πρόκειται να προχωρήσει σε αυξήσεις μισθών και προσλήψεων. Την ίδια ώρα, όπως διαφαίνεται μέσα από τα ευρήματα της έρευνας, το 74% των ατόμων που ρωτήθηκαν σημειώνει ότι η εταιρεία στην οποία εργάζεται ή διευθύνει πρόκειται να κρατήσει τους ίδιους αριθμούς εργαζομένων και όρους εργασίας το επόμενο τρίμηνο.

Η αγορά στέγης
Στον πάτο βρίσκεται η αγοραστική πρόθεση, σύμφωνα με τα ευρήματα της έρευνας. Πιο συγκεκριμένα, καταδεικνύεται ότι σχεδόν μηδενική είναι η διάθεση των καταναλωτών να προχωρήσουν σε αγορές αυτοκινήτων, οικιακών συσκευών και συσκευών τεχνολογίας τους επόμενους τρεις μήνες. Παράλληλα, στο μηδέν είναι και η πρόθεση των καταναλωτών για να προχωρήσουν σε αγορά γης, κύριας κατοικίας, καταστήματος, γραφείου και εξοχικού το επόμενο τρίμηνο.

Είσαι χειριστής Drone;

Πέταξε το Drone σου υπεύθυνα, αλλά και με ασφάλεια!

www.drones.gov.cy

Σκάνανε για τις περιοχές απαγόρευσης:

Σφοδρή σύγκρουση Δημοκρατίας – ΙΝΤΡΑΚΑΤ

Η επόμενη μέρα της καταγγελίας της σύμβασης του έργου και η διαμάχη των δυο πλευρών για το ναυάγιο

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Η αποτυχία ολοκλήρωσης ενός ακόμη μεγάλου έργου πνοής που αφορά την επαρχία Πάφου, όπως δείχνουν τα μέχρι στιγμής δεδομένα, θα οδηγηθεί σε σύγκρουση με τη μέχρι πρότινος ανάδοχο εταιρεία ΙΝΤΡΑΚΑΤ. Πέρα από τις διαβεβαιώσεις του Υπουργείου Μεταφορών ότι τα έργα και των δυο φάσεων του έργου θα προχωρήσουν και θα ολοκληρωθούν, η Δημοκρατία θα αντιμετωπίσει έναν κυκεώνα δικαστικών αντιπαράθεσεων προκειμένου να αντιμετωπίσει τις απαιτήσεις της εταιρείας και κατ' επέκταση να μην επιβαρύνει τα κρατικά ταμεία για ένα έργο που έχει ολοκληρωθεί σε ποσοστό 21%. Από την άλλη, η ηγεσία του Υπουργείου Μεταφορών έχει παραδεχθεί δημόσια πως η καταγ-

Αύριο Πέμπτη το Υπουργείο Μεταφορών έχει κληθεί να παρουσιαστεί ενώπιον της αρμόδιας Επιτροπής της Βουλής προκειμένου να ενημερώσει τα κόμματα για το ναυάγιο και τι μέλλει γενέσθαι με την τύχη του έργου.

γελία της σύμβασης θα προκαλέσει αύξηση της αρχικής δαπάνης ολοκλήρωσης του δρόμου, αύξηση που επί παρόντος παραμένει άγνωστη. Πέρα από τις όποιες οικονομικές επιβαρύνσεις προκύψουν, ένας άλλος παράγοντας, πολύ σημαντικός, είναι η επιμήκυνση του χρόνου ολοκλήρωσης του έργου που στην ουσία θα έχει επιπτώσεις κοινωνικές και οικονομικές πρώτα και κύρια για ολόκληρη την επαρχία Πάφου.

Τα €35 εκατ. και οι εγγυητικές
Η εταιρεία ΙΝΤΡΑΚΑΤ αμέσως μετά την καταγγελία της σύμβασης έσπευσε να ανοίξει τη βεντάλια των απαιτήσεών της. Εφόσον δεν δικαιώθηκε από την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) στρέφεται τώρα προς την πλευρά των δικαστηρίων προκειμένου να διεκδικήσει ένα επιπρόσθετο ποσό της τάξης των €35 εκατ. Απαιτήση που ήταν ένα από τα 16 αιτήματα που είχαν παραπεμφθεί στην ΚΕΑΑ και απορρίφθηκε. Ωστόσο, αυτό που προκαλεί εύλογες απορίες για τη στάση της εταιρείας προκύπτει από στοιχεία που προσκόμισε στη Βουλή ο υπουργός Μεταφορών ενημερώνοντας την αρμόδια επιτροπή για την πορεία του έργου. Σύμφωνα με τα στοιχεία, ο εργολάβος έχει υποβάλει αιτήματα για τα οποία απαιτεί οικονομικές αποζημιώσεις ύψους €32.329.800,00, ποσό μικρότερο από τις τωρινές απαιτήσεις. Πέρα από τις επιπρόσθετες αποζημιώσεις η ΙΝΤΡΑΚΑΤ αντέδρασε και πάλι όταν τα Δημόσια Έργα κατέθεσαν αίτημα ρευστοποίησης των δυο εγγυητικών του έργου ύψους €10 εκατ. Η ελληνική εταιρεία προσέφυγε σε

κυπριακό δικαστήριο ζητώντας πάγωμα της διαδικασίας ρευστοποίησης των εγγυητικών. Στην ουσία η πρώτη δικαστική μάχη μεταξύ Δημοκρατίας και ΙΝΤΡΑΚΑΤ θα δοθεί στις 25 Νοεμβρίου, ημερομηνία κατά την οποία οι δυο πλευρές θα παρουσιάσουν ενώπιον του δικαστηρίου για τις εγγυητικές.

Τα χαρτιά
Τη στάση που θα κρατήσει η εταιρεία ενώπιον της Δικαιοσύνης τόσο για τις εγγυητικές όσο και για την απαίτηση των €35 εκατ. περιέγραψε ο CEO της εταιρείας αμέσως μετά την καταγγελία της σύμβασης. Η ΙΝΤΡΑΚΑΤ στην ουσία συνεχίζει να επιμένει στο πλαίσιο απαιτήσεων που απέρριψε η ΚΕΑΑ που είναι κατά την ίδια ο τεράστιος όγκος των υλικών από τις εκσκαφές, η ακαταλληλότητα των υλικών εκσκαφής και η αδυναμία εξεύρεσης χώρου απόθεσής τους, το ζήτημα των μεταλλείων για την παραγωγή προϊόντων εκσκαφής, η μη ολοκλήρωση των απαλλοτριώσεων και η μη έγκαιρη ανταπόκριση των υπηρεσιών του Τμήματος των Δημοσίων Έργων. Εδώ πρέπει να υπενθυμίσουμε πως με βάση το ποσοστό υλοποίησης του Συμβολαίου, το οποίο ανέρχεται σε περίπου στο 21%, έχει πιστοποιηθεί προς πληρωμή στον εργολάβο ποσό ύψους €16.315.874,19 μέχρι τον Ιούλιο του 2024.

Η πλευρά της Δημοκρατίας
Στη δικαστική διαμάχη η πλευρά της Δημοκρατίας θα επικεντρωθεί στη μη τήρηση των συμβατικών υποχρεώσεων της ΙΝΤΡΑΚΑΤ για ένα έργο που ξεκίνησε τον Αύγουστο του 2022 με ημερομηνία αποπεράτωσης του στις 26 Νοεμβρίου 2024. Επίσης θα επικαλεσθεί το ποσοστό έργου που έχει ολοκληρωθεί (21%) σε σχέση με το χρόνο που απαιτήθηκε. Για τις εγγυητικές η πλευρά του Υπουργείου Μεταφορών δεν φαίνεται να ανησυχεί ιδιαίτερα μιας και η αντίδραση της εταιρείας ήταν αναμενόμενη. Στο ερώτημα πότε μπορεί να ολοκληρωθεί το έργο, η εκτίμηση του Υπουργείου Μεταφορών είναι πως η Α' φάση θα ολοκληρωθεί σε 3 χρόνια ενώ η Β' φάση αναμένεται να ολοκληρωθεί σε 3,5 με 4 χρόνια.

Στη Βουλή
Πέρα από τις δικαστικές περιπέτειες το Υπουργείο Μεταφορών θα πρέπει να αντιμετωπίσει και τα κόμματα, τα οποία σε πρώτη φάση έχουν ζητήσει ήδη εξηγήσεις για το ναυάγιο. Αύριο Πέμπτη ο υπουργός Μεταφορών Αλέξης Βαφεάδης και άλλοι κρατικοί αξιωματούχοι έχουν κληθεί να παρουσιαστούν ενώπιον της Επιτροπής Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων. Την Επιτροπή θα απασχολήσει, πρώτον τα αίτια του ναυαγίου, δεύτερον το κόστος που ενδεχομένως να προκύψει και τρίτον η νέα ημερομηνία ολοκλήρωσης του δρόμου Πάφου-Πόλης Χρυσοχούς. Εδώ πρέπει να σημειώσουμε ότι το σύνολο των κομμάτων έχουν κοινή θέση, που είναι η κατασκευή του δρόμου.

Το επόμενο διάστημα αναμένεται σκληρός δικαστικός αγώνας με έμφαση τις οικονομικές διεκδικήσεις και των δυο πλευρών. Η μεν Δημοκρατία θα απαιτήσει αποζημιώσεις για ένα έργο που δεν ολοκληρώθηκε, η δε εταιρεία ένα επιπρόσθετο ποσό της τάξης των €35 εκατ.

Ο δρόμος έχει τη δική του ιστορία

Ο δρόμος Πάφου - Πόλης Χρυσοχούς είναι ίσως ο πλέον απηρχαιωμένος κεντρικός άξονας του οδικού δικτύου της Κύπρου. Το αίτημα της επαρχίας Πάφου για ένα εκσυγχρονισμένο δίκτυο χρονολογείται τουλάχιστον από τα μέσα της δεκαετίας του 90. Ωστόσο, τα πρώτα σημάδια ευόδωσης των προσπαθειών εμφανίσθηκαν σχεδόν 20 χρόνια αργότερα και εφόσον ο φόρος αίματος στην ασφάλτο ήταν βαρύς για κατοίκους και επισκέπτες της περιοχής. Το 2018 ξεκίνησαν κάποια βελτιωτικά έργα του υφιστάμενου δρόμου, τα οποία όπως προβλεπόταν θα οδηγήσουν στη ριζική ανακατασκευή του συνόλου του οδικού άξονα Πάφου - Πόλης Χρυσοχούς. Το συγκεκριμένο έργο το διαχειρίστηκαν τρεις υπουργοί Μεταφορών της κυβέρνησης Νίκου Αναστασιάδη. Ο Μάριος Δημητριάδης επί υπουργίας του οποίου ξεκίνησαν τα βελτιωτικά έργα, η Βασιλική Αναστασιάδου και ο Γιάννης Καρούσος επί υπουργίας των οποίων ολοκληρώθηκε η υποβολή προσφορών και η κατακύρωση της Α' φάσης των κατασκευαστικών έργων. Η Β' φάση του έργου προκρινόχθηκε επί υπουργίας του Αλέξη Βαφεάδη και η αξιολόγηση των προσφορών δεν έχει ολοκληρωθεί.

Η Α' φάση
Η προκήρυξη της πρώτης φάσης του έργου έγινε στις 23/05/2019 και η υποβολή προσφορών ολοκληρώθηκε στις 22/11/2019. Με βάση τα έγγραφα του διαγωνισμού (αρ: PS/DB/16) το έργο περιλαμβάνει το κομμάτι του δρόμου από την «Αγία Μαρινούδα μέχρι το Στρουμιπί μήκους 15,5 km περίπου, με δύο λωρίδες κυκλοφορίας και με προοπτική κατασκευής των άλλων δύο λωρίδων σε μελλοντική φάση. Το έργο περιλαμβάνει έ-

ΠΙΝΑΚΑΣ Α' ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ

TERNA OVERSEAS LIMITED
INTRAKAT
ICM SpA
AVAX S.A.

ΠΙΝΑΚΑΣ Β' ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ

D.KOUPPIS SONS CONSTRUCTION CO.LTD
ΙΚΑΡΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΛΤΔ
ARACOS CONSTRUCTION CY LIMITED
CYFIELD CONSTRUCTION LIMITED

ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ	ΤΙΜΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ (€)
55009	98600000,00
54953	72979000,00
54944	98877100,00
55013	78870000,00

ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ	ΤΙΜΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ (€)
125786	3515150,00
125771	3697997,70
125760	3479748,00
125666	3668000,00

(ΠΗΓΗ: ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ)

ναν (1) ανισόπεδο κόμβο στην αρχή του έργου, στο σημείο σύνδεσής με τον αυτοκινητόδρομο Λεμεσού-Πάφου παρά την Αγ. Μαρινούδα, έναν (1) ισόπεδο κόμβο στη Χ.Θ 9 +500 περίπου, όπου προβλέπεται σύμφωνα με την Προμελέτη ο μελλοντικός ανισόπεδος κόμβος Τσάδας και έναν (1) τερματικό κυκλικό κόμβο στη Χ.Θ 15+200 περίπου, μετά το χωριό Στρουμιπί, όπου προβλέπεται σύμφωνα με την Προμελέτη ο μελλοντικός ανισόπεδος κόμβος Στρουμιπιού/ Κάθηκα. Όλες οι προβλεπόμενες στην Προμελέτη κατασκευές (κοιλοδογέφυρες, σήραγγες, υπόγειες και υπέργειες διαβάσεις, οχετοί ομβρίων) θα συμπεριληφθούν στη Φάση (Α) των δύο λωρίδων». Με βάση τα έγγραφα του διαγωνισμού η εκτιμώμενη αξία της Α' φάσης ήταν στα €70.000.000 + ΦΠΑ. Για την Α' φάση υποβλήθηκαν τέσσερις προσφορές, όπως φαίνεται στον πίνακα Α, η μικρότερη ήταν της ΙΝΤΡΑΚΑΤ και η μεγαλύτερη της ICM SpA. Το έργο κατακυρώθηκε στη μικρότερη προσφορά και 3 χρόνια αργότερα

στην Αθήνα (Δευτέρα 04/07/2022) πραγματοποιήθηκε με κάθε επισιμότητα, με προσκεκλημένους από Κύπρο και Ελλάδα, η έναρξη της κατασκευής της Α' φάσης του δρόμου Πάφου-Πόλης Χρυσοχούς. Στην τελετή εκείνη τα υψηλόβαθμα στελέχη της εταιρείας διαβεβαίωναν πως «οι άνθρωποι της Intrakat, με την υψηλή επιστημονική και τεχνική κατάρτιση, με την εξαιρετική εταιρική κουλτούρα και τη δημιουργικότητα που τους διακρίνει, αποτελούν την εγγύηση για την άρτια και εμπρόθεσμη κατασκευή ενός σύγχρονου αυτοκινητόδρομου». Διαβεβαιώσεις που όπως αποδείχθηκε δυο χρόνια αργότερα έμειναν μόνο στα λόγια.

Β' φάση
Πολύ πριν σημειωθεί το οριστικό ναυάγιο και σε μια περίοδο όπου Υπουργείο Μεταφορών και ΙΝΤΡΑΚΑΤ προσηλαδύσαν να βρουν λύσεις στις απαιτήσεις της ελληνικής εταιρείας, προκρινόχθηκε η Β' φάση. Η προκήρυξη του

έργου έγινε στις 10/05/2024 και ολοκληρώθηκε στις 05/07/2024 με την αποσφράγιση των προσφορών. Για το έργο ενδιαφέρον επιδείχθηκε από τέσσερις εταιρείες (πίνακας Β) οι προσφορές των οποίων βρίσκονται στο στάδιο της αξιολόγησης. Η Β' φάση έχει εκτιμώμενη αξία €3.150.000. Με βάση τα έγγραφα προσφορών η Β' Φάση αφορά τη βελτίωση τμημάτων στον υφιστάμενο δρόμο Πάφου - Πόλης Χρυσοχούς (Β7). «Ο εν λόγω δρόμος ξεκινά από την Πάφο και διέρχεται από Μεσόγη, Τσάδα, Στρουμιπί, Γιόλου, καταλήγοντας στην Πόλη Χρυσοχούς». Συγκεκριμένα ένα μέρος των έργων αφορά:

Τμήματα με πρόβλεψη Πρόσθετης Λωρίδας Κυκλοφορίας:
-Στο ανηφορικό τμήμα της οδού από τη Χ.Θ. 6+000 έως τη Χ.Θ. 7+800 (Μεσόγη - Τσάδα), στη λωρίδα κυκλοφορίας με κατεύθυνση προς Πόλη Χρυσοχούς.
-Στο ανηφορικό τμήμα της οδού από τη Χ.Θ. 17+500 έως τη Χ.Θ. 19+000 (Γιόλου - Στρουμιπί), στη λωρίδα κυκλοφορίας με κατεύθυνση προς Πάφο.
Τμήματα βελτίωσης χαρακτηριστικών οδού:
-Αποκατάσταση - Καθαρισμός υφιστάμενης τάφρου.
-Κατασκευή τοίχου αντιστήριξης - Βελτίωση διασταύρωσης προς «Olympus Village».
-Επέκταση υφιστάμενων τοίχων καθ' ύψος - Επεμβάσεις στο ορθογωνικό κανάλι ομβρίων.
-Βελτίωση υφιστάμενων καναλιών ομβρίων.
-Προτάσεις ρυθμίσεων Οδικής Ασφάλειας.
-Κατασκευή τριγωνικής τάφρου
-Διαμόρφωση πεζοδρομίου και δικτύου ομβρίων.

Ο Τραμπ πιέζει περαιτέρω το ευρώ

Σε απόλυτη ισοτιμία 1:1 έναντι του δολαρίου – Δεν ανησυχεί η ΕΚΤ

από τη συνεχιζόμενη υποτίμηση του ευρωπαϊκού νομίσματος

Του ΓΙΑΝΝΗ ΙΩΑΝΝΟΥ

Σε πιο επιθετικές μειώσεις των επιτοκίων θα κληθεί να προχωρήσει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα –σε μια τάση που δεν αναμένεται να αλλάξει– λόγω των συνεχιζόμενων πιέσεων που δέχεται το ευρώ έναντι του δολαρίου. Η εκλογή Τραμπ και η αναμονή για τη μετάβαση, τον προσεχή Ιανουάριο, στην εξουσία προστοιμάζει την ευρωπαϊκή οικονομία σε νέες προσαρμογές – γνωρίζοντας την πολιτική του νέου Αμερικανού προέδρου για δασμούς, φοροελαφρύνσεις και αύξηση δαπανών (σ.σ. που σηματοδοτούν αναπόφευκτα και υψηλότερο πληθωρισμό και κατά συνέπεια περιορισμένες δυνατότητες μειώσης επιτοκίων από τη Federal Reserve).

Μείωση λόγω δασμών
Το ευρώ από την ημέρα της εκλογής Τραμπ στις ΗΠΑ παριόρισε σε πορεία υποτίμησης, έως και 3%, έναντι του δολαρίου, τάση που αναμένεται σύμφωνα με έμπειρους αναλυτές όχι μόνο να συνεχιστεί αλλά να οδηγήσει, τελικά,

σε απόλυτη ισοτιμία των δύο νομισμάτων, 1:1. Οι αναλυτές υποθέτουν πως η επιβολή δασμών 10% σε όλες τις εισαγωγές αγαθών του δεύτερου τρίμηνου

Αναλυτές εκτιμούν πως η επιβολή δασμών 10% σε όλες τις εισαγωγές αγαθών του δεύτερου τρίμηνου του 2025, θα επιδράσει καταλυτικά στις αγορές συναλλάγματος με αποτέλεσμα την άνοδο του δολαρίου.

του 2025 θα επιδράσει καταλυτικά στις αγορές συναλλάγματος με αποτέλεσμα την άνοδο του δολαρίου. Επιπλέον, πιθανή μείωση επιτοκίων από την ΕΚΤ θα πιέσει ακόμη περαιτέρω το ευρώ προς τα κάτω. Στο πλαίσιο αυτό προβλέπεται ότι το ευρώ θα υποχωρήσει στην

απόλυτη ισοτιμία έναντι του δολαρίου μέχρι το τέλος του 2025, το οποίο θα είναι το χαμηλότερο επίπεδο του από τα τέλη του 2022.

Ο αντίλογος
Από την άλλη, οι αναλυτές της Capital Economics εκτιμούν ότι το ευρώ θα υποτιμηθεί ελάχιστα, ή ακόμη και θα ενισχυθεί, έναντι των νομισμάτων των άλλων εμπορικών του εταίρων. Η Κίνα είναι η κορυφαία πηγή εισαγωγών της Ευρώζωνς και ένας από τους μεγαλύτερους εξαγωγικούς προορισμούς της. Το ευρώ δεν αποκλείεται να ανατιμηθεί έναντι του γουάν, καθώς το τελευταίο θα δεχτεί σφουροκόπημα, εάν οι ΗΠΑ όντως επιβάλουν δασμούς 60% στις εισαγωγές αγαθών από την Κίνα. Ελαφρά ανατίμηση ενδέχεται να παρουσιάσει και έναντι των νομισμάτων των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης, ενώ θα έχει οριακές μεταβολές έναντι της στερλίνας.
Με βάση τα παραπάνω η ονομαστική σταθμισμένη συναλλαγματική ισοτιμία του ευρώ θα παραμείνει γενικά αμε-

τάβλητη το επόμενο έτος. Και καθώς ο πληθωρισμός στην Ευρωζώνη θα είναι σε παρόμοια επίπεδα με αυτόν των βασικών εμπορικών εταίρων της, ούτε η πραγματική συναλλαγματική ισοτιμία του ευρώ θα μεταβληθεί ιδιαίτερα. Συνεπώς, οι κινήσεις στις αγορές συναλλάγματος θα έχουν αμελητέο αντίκτυπο στην οικονομική ανάπτυξη και τον πληθωρισμό της Ευρωζώνης. «Τούτου λεχθέντος, υπάρχει σαφώς ο κίνδυνος το ευρώ να αποδυναμωθεί περισσότερο από ό,τι προβλέπουμε», προειδοποιεί η Capital Economics. Αυτό θα μπορούσε να δώσει ώθηση στις εξαγωγές, αν και δεδομένων των διαρθρωτικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει η βιομηχανία της Ευρωζώνης, πιθανότατα θα χρειαζόταν μια μεγάλη κίνηση συναλλάγματος για να έχει διαρκή αντίκτυπο. Ένα ασθενέστερο ευρώ θα ωθούσε επίσης τον πληθωρισμό.

Ο εμπειρικός κανόνας είναι ότι μια υποτίμηση 10% του σταθμισμένου δείκτη ωθεί τον πληθωρισμό κατά περίπου 0,5% μετά από ένα χρόνο.

Πιθανή μείωση επιτοκίων από την ΕΚΤ θα πιέσει ακόμη περαιτέρω το ευρώ προς τα κάτω. Στο πλαίσιο αυτό προβλέπεται ότι το ευρώ θα υποχωρήσει στην απόλυτη ισοτιμία έναντι του δολαρίου μέχρι το τέλος του 2025, το οποίο θα είναι το χαμηλότερο επίπεδο του από τα τέλη του 2022.

Βολεύει την Ευρώπη;
Οι υπεύθυνοι χάραξης της εφαρμογής της ευρωπαϊκής πολιτικής στην ΕΚΤ δεν ανησυχούν ιδιαίτερα σήμερα με τις εκτιμήσεις της CE και ίσως να καλωσόριζαν και την υποτίμηση του ευρώ για σειρά λόγων. Η μείωση της αξίας του ευρώ έναντι του δολαρίου θα βοηθούσε τον ευρωπαϊκό στόχο να καταστεί, τελικά, το νόμισμα παγκόσμια αποθετικό και η ταυτόχρονη μείωση του πληθωρισμού θα αποτελούσε μια χρυσή ευκαιρία να μεταποτιστεί το ενδιαφέρον, ιδίως στην ΕΕ, στην αδύναμη ανάπτυξη – και πως αυτό

προφανώς θα άλλαζε. Η Capital Economics πιστεύει ότι ο πληθωρισμός θα ξεπεράσει τον στόχο το επόμενο έτος και η αύξηση του ΑΕΠ θα παραμείνει συγκρατημένη. Ένα ασθενέστερο ευρώ θα θεωρηθεί ως μέρος της λύσης σε μια τέτοια περίπτωση. Βέβαια υπάρχουν και κίνδυνοι. Η ΕΕ εισάγει ακριβή ενέργεια και βασικές πρώτες ύλες σε τιμές που αποτιμώνται σε δολάρια στη διεθνή αγορά. Μια τέτοια εξέλιξη θα δημιουργούσε μακροοικονομικές προκλήσεις στην ΕΕ στην τετραετία Τραμπ και θα ενίσχυε την ακρίβεια στην ήδη... ακριβή ΕΕ.

Οι κάμερες σε δημόσιους χώρους στρέφονται προς την Βουλή σήμερα

Στην Επιτροπή Νομικών το μέτρο για αντιμετώπιση της εγκληματικότητας – Καθοριστική η στάση της Επιτροπής Προσωπικών Δεδομένων

Του ΠΑΥΛΟΥ ΝΕΟΦΥΤΟΥ

Με κύριο σκοπό την πρόληψη, αντιμετώπιση και διερεύνηση περιστατικών που ενέχουν ποινικά αδικήματα, ενισχύοντας την ασφάλεια των πολιτών, προστατεύοντας δημόσιες και ιδιωτικές περιουσίες από βανδαλισμούς και προσεγγίζοντας τα τροχαία δυστυχήματα και ατυχήματα, επανέρχεται η συζήτηση για την τοποθέτηση κλειστού συστήματος παρακολούθησης σε εξωτερικούς χώρους. Υπενθυμίζεται ότι το αίτημα, το οποίο είχε εκφραστεί κατά καιρούς στο παρελθόν από πλευράς δήμων, με αφορμή περιστατικά νεανικής παραβατικότητας που αφορούν βανδαλισμούς, προσέ-

«Σκοπός είναι να δούμε αν στις περιοχές που ενδιαφέρουν την Αστυνομία, μπορούν να τοποθετηθούν κάμερες», ανέφερε στην «Κ» ο Χαράλαμπος Θεοπέμπτου, υποδεικνύοντας σημερινές αδυναμίες στην εξιχνίαση υποθέσεων.

κρουε στις ενστάσεις της επιτροπής Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, Ειρήνης Λοϊζίδου - Νικολαΐδου. Αυτή τη φορά, και συγκεκριμένα σήμερα Τετάρτη, το ζήτημα περνά σε επίπεδο Βουλής, καθώς στην επιτροπή Νομικών οι βουλευτές του ΔΗΣΥ, Νίκος Τορναρίτης, Φωτεινή Τσιρίδου και Νίκος Γεωργίου, και από τους Οικολόγους ο Χαράλαμπος Θεοπέμπτου, έχουν εγγραφίσει αυτεπάγγελα για συζήτηση, «την ανάγκη εγκατάστασης κλειστού συστήματος παρακολούθησης σε λεωφόρους και σε χώρους μεγάλης συνάθροισης πολιτών», ώστε, αφού ακουστούν οι απόψεις όλων των αρμόδιων αρχών και φορέων, να διερευνηθεί εάν υπάρχει έδαφος για την υλοποίηση αυτού του μέτρου. «Θεωρώ ότι πρέπει να υπάρξει έδαφος, διότι, αν κάποιος ενδέχεται να διαπράξει ποινικό αδίκημα, θα το σκεφτεί δύο και τρεις φορές, εάν γνωρίζει ότι παρακολουθείται και από κλειστά κυκλώματα παρακολούθησης σε εξωτερικούς χώρους», δήλωσε στην «Κ» ο πρόεδρος της επιτροπής Νομικών και κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του ΔΗΣΥ, Νίκος Τορναρίτης, εστιάζοντας στην πτυχή της πρόληψης. Από την πλευρά του, ο κ. Θεοπέμπτου τόνισε στην «Κ» ότι, ενώ στο εξωτερικό υπάρχει η δυνατότητα να τοποθετούνται κάμερες σε δημόσιους χώρους για σκοπούς πρόληψης και πάταξης του εγκλήματος, στην Κύπρο αυτό δεν εφαρμόζεται, διότι η επιτροπή Προσωπικών Δεδομένων δεν το ενέκρινε σε προηγούμενες δημόσιες συζητήσεις που έγιναν. Όπως τόνισε, για αυτούς τους λόγους, η επιτροπή θέλει να γίνει μία πρώτη συζήτηση, όπου θα κατατεθούν όλες οι απόψεις. Επικαλέστηκε το παράδειγμα της πολυσχαστής εμπορικής λεωφόρου «Oxford Street» στο Λονδίνο, η οποία καλύπτεται από κάμερες έξω από τα καταστήματα και στον δρόμο. Πρόσθεσε ότι λειτουργεί ειδικό κέντρο, το οποίο

παρακολουθεί όλους τους διερχόμενους στη λονδρέζικη λεωφόρο, με αποτέλεσμα να συλλαμβάνονται επιτηδείοι για ποινικά αδικήματα. Αντίστοιχες πρακτικές μεταφέρει και ο κ. Τορναρίτης, από το ταξίδι του τον περασμένο Οκτώβριο στο Πεκίνο, με κυπριακή κοινοβουλευτική αντιπροσωπεία, αλλά και από το Κατάρ.

Θετική η Αστυνομία

Την ίδια ώρα, η Αστυνομία βλέπει θετικά την

Ο βαθμός αυστηρότητας του πλαισίου, ο φορέας διαχείρισης και οι μέρες που θα φυλάγονται οι καταγραφές των καμερών, θα είναι τρία βασικά σημεία, τα οποία αναμένεται να αγγίξει η συζήτηση στη Βουλή, είπε στην «Κ» ο Νίκος Τορναρίτης.

εφαρμογή αυτού του μέτρου, καθώς θεωρεί ότι αποτελεί χρήσιμο εργαλείο στο έργο της. Σύμφωνα με τον κ. Τορναρίτη, όταν σε πρόσφατη συνάντηση που είχε ομάδα του ΔΗΣΥ με τον αρχηγό Αστυνομίας και τον ενημέρωσαν σχετικά με το ζήτημα, ο Θεμιστόδ Αρναούτης εξέφρασε τη

σύμφωνο γνώμη του. «Σκοπός της συζήτησης στη Βουλή είναι να εξετάσουμε αν στις περιοχές που ενδιαφέρουν και ανησυχούν την Αστυνομία, μπορούν να τοποθετηθούν κάμερες», ανέφερε ο κ. Θεοπέμπτου, υποδεικνύοντας μία αδυναμία που παρατηρείται στην εξιχνίαση υποθέσεων,

καθώς μέχρι σήμερα επιτρέπεται η τοποθέτηση καμερών ασφαλείας που καλύπτουν μόνο τους εσωτερικούς χώρους των επιχειρήσεων και όχι δημόσια σημεία, όπως οι δρόμοι. Το αποτέλεσμα, πρόσθεσε, είναι σε περιπτώσεις εγκληματικής πράξης, η Αστυνομία να αναζητά εάν υπάρχει κάποια κάμερα επιχείρησης στην περιοχή, η οποία κάλυπτε και τον δρόμο. Τέτοιες περιπτώσεις, εκτός από κλοπές επιχειρήσεων, αφορούν και επεισόδια, αλλά και βανδαλισμούς, όπως σε πάρκα και πλατείες, σημείωσε. Ένα άλλο πεδίο αξιοποίησης αυτού του εργαλείου από την Αστυνομία, είναι και η διερεύνηση των συνθηκών ενός τροχαίου δυστυχήματος ή ατυχήματος, συμπλήρωσε ο κ. Τορναρίτης.

Το πλαίσιο

Ο βαθμός αυστηρότητας του πλαισίου, το ποιος θα είναι ο φορέας διαχείρισης αυτών των συστημάτων παρακολούθησης και πόσες μέρες θα φυλάγονται οι καταγραφές των καμερών, θα είναι τρία βασικά σημεία, τα οποία αναμένεται να αγγίξει η σημερινή συζήτηση, όπως είπε ο κ. Τορναρίτης. Εξήγησε ότι σε άλλες χώρες της Ευρώπης ισχύουν πολύ αυστηρά πλαίσια, ενώ σε άλλες πιο μαλακά. Θα τα εξετάσουν, ώστε να διερευνηθεί πού μπορούν να καταλήξουν για την περίπτωση της Κύπρου, τόνισε. Αναφερόμενος και ο κ. Θεοπέμπτου στην εμπειρία του εξωτερικού, είπε ότι σε κάποιες χώρες τα δεδομένα αποθηκεύονται για μία εβδομάδα ή για τρεις μέρες. Ο κανόνας είναι η καταγραφή για τρεις μέρες, για να ακολουθήσει η νέα καταγραφή πάνω από το προηγούμενο αρχείο, πρόσθεσε.

«Διαμάχη» με την Επίτροπο

Στο επίπεδο της καταστολής των βανδαλισμών, φαινόμενο που συνδέεται με τη νεανική παραβατικότητα, οι δήμοι επιδιώκουν εδώ και καιρό την τοποθέτηση καμερών σε δημόσιους χώρους, αίτημα το οποίο προσέκρουε στις ενστάσεις του Γραφείου Επιτρόπου Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Σε προηγούμενο ρεπορτάζ της «Κ», τον περασμένο Μάιο, ο πρόεδρος της Ένωσης Δήμων Κύπρου, Ανδρέας Βύρας, ανέφερε ότι η Ένωση βρίσκεται σε έναν διάλογο με το Γραφείο, ώστε να υπάρξει κατάληξη στο ζήτημα. Για αιτήματα που υποβάλλονται από τις τοπικές αρχές, τα οποία δεν εγκρίνονται, είχε κάνει λόγο από την πλευρά του ο δήμαρχος Πάφου, Φαίδωνας Φαίδωνος. Όπως είχε πει χαρακτηριστικά, υπάρχει μια συνεχής «διαμάχη» με το Γραφείο της Επιτροπής, στην προσπάθειά τους να προστατεύσουν τις δημόσιες περιουσίες. Μεταφέροντας την έκταση των βανδαλισμών από νεαρούς σε δημόσιους χώρους ενός δήμου, ο κ. Βύρας μίλησε για ένα πρόβλημα σχεδόν καθημερινό, μέσα από γκράφιτι σε τοίχους και ζημιές δημόσιων υπηρεσιών, με επίδειξη δύναμης αλλά και τάση μιμητισμού.

JOEY App

Banking app για παιδιά και εφήβους 9-17 ετών

- Στείλε άμεσα το χαρτζιλίκι τους
- Ενημερώσου για κάθε τους συναλλαγή
- Έκδωσε την προσωπική τους κάρτα

Αποκτήστε το μέσω του
BoC Mobile App

Μάθε περισσότερα

Σε κάθε επόμενη κίνηση

Τράπεζα Κύπρου

125 ΧΡΟΝΙΑ

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΤΖΟΡΤΖ ΧΕΙ / REUTERS BREAKINGVIEWS

Γρίφος ο Τραμπ για τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις

Τον Ιανουάριο ο Γιαν Γένις ως επικεφαλής του ελβετικού κολοσσού δομικών υλικών της Holcim ανακοίνωσε ότι διαχωρίζει τις δραστηριότητες της μονάδας του στις ΗΠΑ από τον υπόλοιπο όμιλο. Η επιστροφή του Ντόναλντ Τραμπ στον Λευκό Οίκο σημαίνει ότι ολόένα και πιο πολλές επιχειρήσεις της Γηραιάς Ηπείρου θα μπορούσαν να ακολουθήσουν το παράδειγμά του. Ο Γιαν Γένις ακολουθόησε την απλή λογική της εταιρικής χρηματοδότησης. Το 1/3 των εσόδων της Holcim ύψους 30 δισ. δολαρίων το 2023 προήλθε από τις ΗΠΑ, αλλά οι παχυλές επιδόσεις και η συναψη συμβάσεων στο πλαίσιο του ονομαζόμενου νόμου για την αντιμετώπιση του πληθωρισμού του προέδρου Τζο Μπάιντεν και του νόμου για τις επενδύσεις σε έργα υποδομής και σε θέσεις εργασίας σήμαιναν ότι το μερίδιο διογκωνόταν κατά 20% και πλέον σε ετήσια βάση έναντι του χαμηλότερου ρυθμού αύξησης στην Ευρώπη. Από την πλευρά τους οι επενδυτές ασκούσαν πιέσεις για να μπορέσουν να τοποθετήσουν τα χρήματά τους στον αναπτυσσόμενο βραχίονα της Holcim

Τι φοβούνται και τι προσδοκούν για τις αμερικανικές θυγατρικές τους.

Η επιστροφή Τραμπ εγείρει πλήθος ερωτημάτων από άλλους επιχειρηματικούς ομίλους για το πώς πρέπει να κινηθούν, δήλωσε στο Breakingviews ανώτερο στέλεχος τραπεζής. Πάντως, αυτό δεν συμβαίνει απαραίτητα, επειδή οι διευθύνοντες σύμβουλοι φοβούνται τους δασμούς. Εταιρείες ένταξης ενέργειας, όπως η Holcim, πωλούν πολλά από τα προϊόντα τους στις χώρες όπου παράγονται. Αντιθέτως, έχει να κάνει με τον φόβο των επικεφαλής των ομίλων, μήπως και έχουν απώλειες. Όποια και αν είναι τα πλεονεκτήματα

ενός κύματος απορρύθμισης υπό την εποπτεία του Ελον Μασκ στην υπό συγκρότηση κυβέρνηση Τραμπ, φαίνεται πιθανό ότι οι εταιρικοί ηγέτες θα έχουν μεγαλύτερη ελευθερία κινήσεων σε πεδία όπως είναι οι εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και οι πειραματισμοί στην τεχνητή νοημοσύνη. Κι ίσως αυτή η συνθήκη να κάνει τα στελέχη της Ευρώπης να πιστέψουν ότι η αμερικανική οικονομία θα επιταχύνει τα επόμενα χρόνια το βήμα της, διευρύνοντας το χάσμα στη μακροπρόθεσμη υψηλότερη αποτίμηση μετοχών των αμερικανικών ομίλων εν συγκρίσει με τους ευρωπαϊκούς.

Με μία περισσότερη κυνική προσέγγιση, ορισμένοι ξένοι επικεφαλής θέλουν να μείνουν στη σωστή πλευρά της πολιτικής Τραμπ, που διατυπώνεται ως «Πρώτα η Αμερική». Ίσως ο τελευταίος να μην αποσύρει όλες τις επιδοτήσεις Μπάιντεν, ωστόσο θα τις αναδιαμορφώσει για να ταιριάζουν στις πολιτικές Τραμπ, που διατυπώνεται ως «Πρώτα η Αμερική». Ίσως ο τελευταίος να μην αποσύρει όλες τις επιδοτήσεις Μπάιντεν, ωστόσο θα τις αναδιαμορφώσει για να ταιριάζουν στις πολιτικές Τραμπ, που διατυπώνεται ως «Πρώτα η Αμερική». Ίσως ο τελευταίος να μην αποσύρει όλες τις επιδοτήσεις Μπάιντεν, ωστόσο θα τις αναδιαμορφώσει για να ταιριάζουν στις πολιτικές Τραμπ, που διατυπώνεται ως «Πρώτα η Αμερική».

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΦΩΝΑΣΣΕΚΟ ΓΚΕΡΕΠΑ / REUTERS BREAKINGVIEWS

Η λιτότητα κοστίζει στους Σοσιαλδημοκράτες

Οι σοσιαλδημοκρατικές κυβερνήσεις έχουν το πρόβλημα του Τσάρλι Τσάπλιν, ο οποίος απέτυχε να γίνει σοβαρός σκηνοθέτης. Έτσι κι αυτές πλύττονται όταν απορρίπτουν τις παραδοσιακές πολιτικές τους, εφαρμόζοντας λιτότητα. Αυτά είναι άσχημα νέα για τη Βρετανία, τη Βραζιλία, τη Γερμανία και αλλού, διότι οι κυβερνώντες οφείλουν να συρρικνώσουν τα ελλείμματα. Αν αρνηθούν, οι επενδυτές θα τους αναγκάσουν να πληρώσουν. Φυσικά, οι περισσότεροι πολιτικοί απεχθάνονται τη λιτότητα. Μια δέσμη μέτρων για φορολογικές αυξήσεις 1% του ΑΕΠ μειώνει το ποσοστό ψήφων του κυβερνώντος κόμματος 7% κατά μέσον όρο στις επόμενες εκλογές, όπως διαπίστωσαν πρόσφατα ο οικονομολόγος Αλμπέρτο Αλεζίνια και άλλοι συνάδελφοί του. Ομως, εκεί που οι πολίτες δείχνουν περισσότερο διατακτικοί να τους ξαναψηφίσουν, είναι όταν οι Σοσιαλδημοκράτες σφιγούν το ζωνάρι. Ο ακαδημαϊκός Αλεξάντερ Χορν μελέτησε 196 κυβερνήσεις σε 18 ανεπτυγμένες χώρες, συμπεριλαμβανομένων των ΗΠΑ, Βρετανίας, Ιαπωνίας και Γερμανίας το 1971-2011. Όταν κυβερνούσε ένα κεντροαριστερό

κόμμα, οποιαδήποτε σημαντική περιστολή των προνοιακών επιδομάτων μειώνει το μετέπειτα μερίδιο ψήφων της κυβέρνησης 2,4 ποσοστιαίες μονάδες κατά μέσον όρο.

Το 2003 στη Γερμανία ο καγκελάριος Γκέρχαρντ Σρέντερ εφαρμόσε ριζικές

Η Ιστορία δείχνει ότι οι ψηφοφόροι τιμωρούν σκληρά τις περικοπές επιδομάτων και τις αυξήσεις φόρων.

μεταρρυθμίσεις στην απασχόληση, όπως αιφνιδίες περικοπές στα επιδόματα ανεργίας, μείωση των συντάξεων και πρόταση για αύξηση των συνταξιοδοτικών ορίων από τα 65 στα 67 έτη. Το 2005 η συντηρητική Αγκελα Μέρκελ εξοβέλισε στις εκλογές τον Σρέντερ, παραμένοντας καγκελάριος επί 15 χρόνια και πλέον χωρίς πολιτικό κόστος από τη δική της πολιτική φειδωλών παροχών. Στη Νορβηγία το Εργατικό

Κόμμα βρίσκεται στην εξουσία μεγάλα διαστήματα της μεταπολεμικής περιόδου, αλλά δεν έχει εφαρμόσει λιτότητα τα τελευταία 20 χρόνια, επειδή το πετρέλαιο της χώρας διατηρεί τη δημοσιονομική της ισορροπία. Το 2020 και το 2021 ερευνητές ρώτησαν Νορβηγούς πώς θα αντιδρούσαν εάν η πτώση της τιμής του πετρελαίου και η απότομη αύξηση της ανεργίας ωθούσαν την κυβέρνηση των Εργατικών να μειώσει τα επιδόματα ανεργίας, τις συντάξεις και να χρεώσει περισσότερα για τα νηπιαγωγεία. Οι συντηρητικοί ψηφοφόροι δεν εξέφρασαν το ίδιο επίπεδο εχθρότητας εν συγκρίσει με τους κεντροαριστερούς.

Στη Βρετανία οι αποδόσεις των 30ετών ομολόγων του 4,7% δεν απέχουν πολύ από το 5% του Σεπτεμβρίου 2022, όταν οι αγορές θορυβήθηκαν από τις μη χρηματοδοτούμενες φοροαπαλλαγές της τότε (Συντηρητικής) πρωθυπουργού Λίζ Τρας. Η αντίδραση των αγορών είναι κάτι που πρέπει να προσέξει η νέα υπουργός Οικονομικών των Εργατικών, Ρέιτσελ Ρίβς, ενόψει της σημερινής παρουσίας του προϋπολογισμού της.

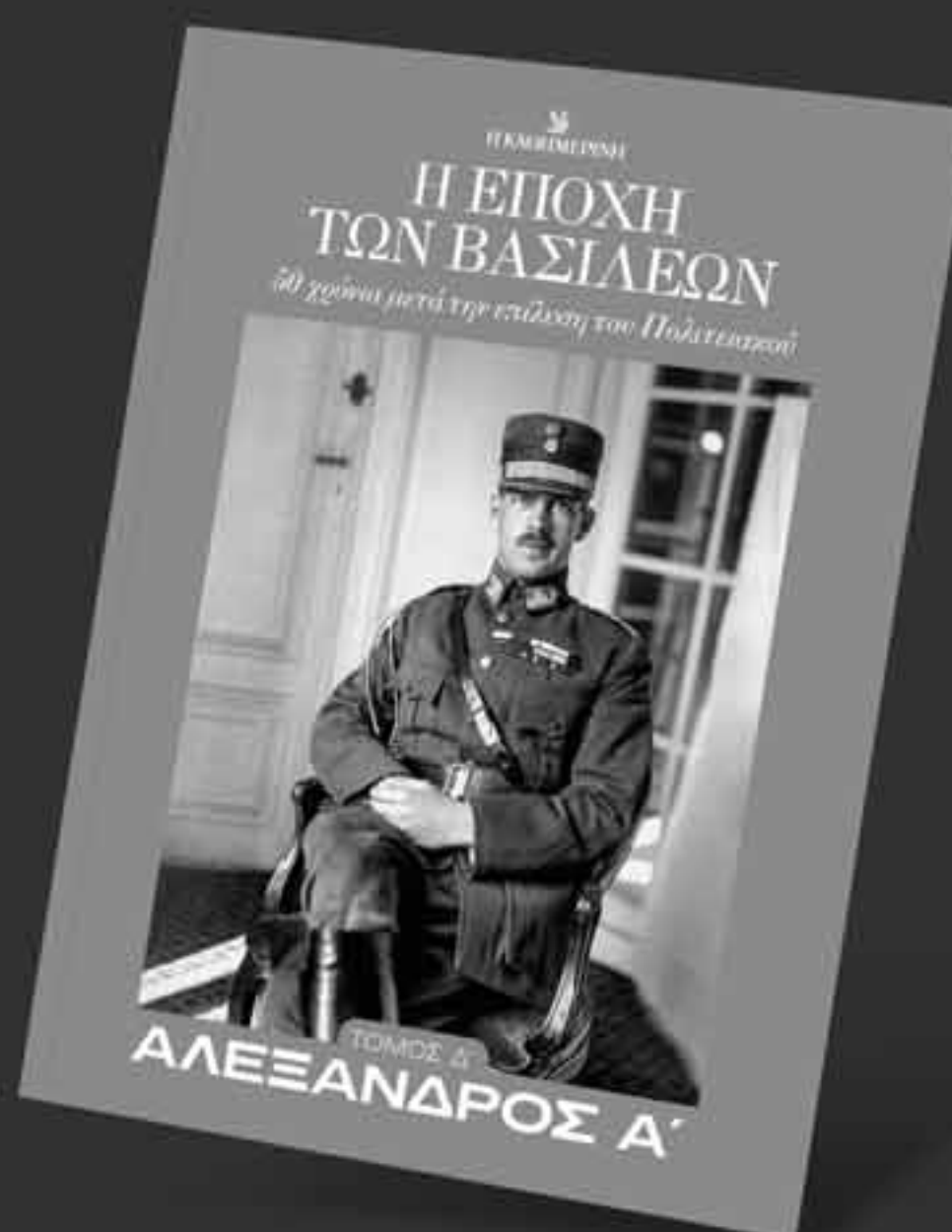
Η ΕΠΟΧΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ

*Η σύντομη βασιλεία εν μέσω Εθνικού Διχασμού και πολέμων.
Ο απαγορευμένος έρωτας και ο περιπετειώδης γάμος, ο απροσδόκητος θάνατος
και η επίσης απροσδόκητη ήττα του Βενιζέλου στις εκλογές που ακολούθησαν,
τον Νοέμβριο του 1920.*

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Α΄

KYPIAKH
24/11

Ερχονται «χρυσά» μπόνους στη Wall Street

Για τα υψηλότερα μπόνους εδώ και τουλάχιστον δύο χρόνια προετοιμάζονται τα «golden boys» της Wall Street χάρη στις ισχυρές αποδόσεις των αμερικανικών εισογμάτων, αλλά και τις πολιτικές αλλαγές στην Ουάσιγκτον. Τα μπόνους της Wall Street πρόκειται να αυξηθούν έως και 35% φέτος, καθώς η δεύτερη προεδρία του Ντόναλντ Τραμπ και το γενικότερο θετικό επενδυτικό κλίμα «φέρνουν» υψηλότερες απολαβές.

Οι εταιρικές συμφωνίες, οι πωλήσεις μετοχών και οι συναλλαγές τίτλων χρέους ανέκαμψαν σταδιακά το 2024, ύστερα από πτώση δύο ετών όταν τα υψηλά επιτόκια περιόρισαν τις συναλλαγές και τις προμήθειες για τις επενδυτικές τράπεζες και τους διαχειριστές χρημάτων. Ανάλυση της συμβουλευτικής Johnson Associates, που δόθηκε χθες στη δημοσιότητα,

Εκτιμάται ότι θα αυξηθούν κατά 35% και θα μοιραστούν σε όλη την αγορά, με εξαίρεση τις επενδύσεις στο real estate και στη λιανική.

δείχνει ότι τα μπόνους θα μοιραστούν σχεδόν σε όλη την αγορά, με εξαίρεση τις επενδύσεις στο real estate, στη λιανική και εμπορική τραπεζική.

Στην κορυφή της πυραμίδας θα βρεθούν τα στελέχη της επενδυτικής τραπεζικής, χάρη στα κέρδη που αποκόμισαν από την πληθώρα μεγάλων συμφωνιών, με αποτέλεσμα τα μπόνους τους να αυξηθούν κατά 25%-35%.

Συνολικά, σε παγκόσμιο επίπεδο οι αμοιβές στον κλάδο της επενδυτικής τραπεζικής ήταν κατά 20% υψηλότερες τους πρώτους δέκα μήνες του έτους σε σχέση με τα περυσινά επίπεδα, αγγίζοντας τα 40 δισ. δολάρια, σύμφωνα με στοιχεία της LSEG. Ο Άλαν Τζόν-

σον, ο οποίος διευθύνει την Johnson Associates, δήλωσε ότι η αμοιβή της Wall Street για το 2024 ήταν περίπου 7 στα 10 σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια. «Αυτή ήταν μια καλή χρονιά. Νομίζω ότι οι περισσότεροι αναμένουν ότι η επόμενη χρονιά θα είναι μια επίσης καλή χρονιά», επισήμανε.

Τα επίπεδα δραστηριότητας εξακολουθούν, βέβαια, να είναι πιο χαμηλά από ό,τι στη φρενιτιδα των συμφωνιών του 2021. Οι τραπεζίτες, ωστόσο, είναι ολόενα και πιο αισιόδοξοι ότι η πιο χαλαρή στάση απέναντι στην αντιμονοπωλιακή νομοθεσία και η ατζέντα της δεύτερης κυβέρνησης Τραμπ υπέρ της απορρύθμισης θα οδηγήσουν σε νέα έκρηξη συγχωνεύσεων και εξαγορών. Τα χαμηλότερα επιτόκια έχουν διευκολύνει τις συνθήκες χρηματοδότησης για τους επενδυτές, ενώ οι εταιρείες έχουν επιταχύνει τον ρυθμό συναλλαγών παγκοσμίως. Ενδεικτικά η Goldman Sachs πρόκειται να αποκομίσει περισσότερα από 90 εκατ. δολάρια για τις υπηρεσίες της ως συμβουλευτικής στην πώληση της Kellanova (γνωστής κυρίως για τα brands Pringles και Pop-Tarts) στη Mars, εάν η συμφωνία των 36 δισ. δολαρίων καταλήξει να ολοκληρωθεί.

Οι μεγάλες αμοιβές, πάντως, έχουν πυροδοτήσει παράλληλα έναν σκληρό πόλεμο για τα ταλέντα, με τους εργοδότες να προσφέρουν σημαντικά εγγυημένους μισθούς για να προσελκύσουν νέους τραπεζίτες. Ένα κορυφαίο στέλεχος της Evercore, το οποίο επιδεικνύεται σε μεγάλο βαθμό στη συμβουλευτική εργασία και προσέλαβε αξιόλογο αριθμό τραπεζιτών τα τελευταία χρόνια, είπε τον περασμένο μήνα στους επενδυτές ότι «ο ανταγωνισμός για τους τραπεζίτες παραμένει έντονος και το σχετικό κόστος της πρόσληψης νέων τραπεζιτών και της διατήρησης των υπάρχοντων τραπεζιτών εξακολουθεί να είναι σημαντικό».

Βαθαίνει η κρίση στη σουηδική εταιρεία μπαταριών Northvolt

Προσπαθεί να επιτύχει νέα χρηματοδότηση, σκέψεις ακόμη και για πτώχευση

Σε αγώνα δρόμου έχει αποδυθεί η σουηδική κατασκευάστρια μπαταριών Northvolt για να εξασφαλίσει βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση, με τη χρεοκοπία να φαντάζει πλέον πιθανό σενάριο για την καλύτερα χρηματοδοτούμενη startup της Ευρώπης που «προσπάθησε να κάνει πολλά, πολύ γρήγορα», όπως της χρεώνουν οι επικριτές της. Η μοίρα της Northvolt κρέμεται από μία κλωστή, καθώς εξετάζει πλέον το ενδεχόμενο να υποβάλει αίτηση για προστασία από τους πιστωτές της, στο πλαίσιο του Κεφαλαίου 11 ή ακόμα και να κηρύξει πτώχευση, γράφουν οι Financial Times.

Ανθρωποι που συμμετείχαν στις διαπραγματεύσεις είπαν ότι το μέλλον της είναι πιθανό να αποφασιστεί τις επόμενες

Ο όμιλος αντιμετώπισε προβλήματα από τότε που η BMW απέσυρε ένα συμβόλαιο ύψους 2 δισ. δολαρίων νωρίτερα φέτος.

ημέρες μετά την κατάρρευση των συνομιλιών για ένα νέο «πακέτο διάσωσης». Η Northvolt –πάλι ποτέ αγαπημένη των «πράσινων» επενδυτών– εξακολουθεί να προσπαθεί να επιτύχει μια βραχυπρόθεσμη συμφωνία χρηματοδότησης για να συνεχίσει να λειτουργεί, εξετάζει όμως κι άλλες επιλογές καθώς τα χρονικά περιθώρια στενεύουν. Ο σουηδικός όμιλος, ο οποίος έχει συγκεντρώσει περισσότερα από 15 δισ. δολάρια σε χρηματοδότηση από κολοσσούς όπως η Volkswagen, η Goldman Sachs, η Siemens και η JPMorgan καθώς και από επιδοτήσεις από τον Καναδά και τη Γερμανία, προσπάθησε να γίνει η απάντηση της Ευρώπης στην κυριαρχία των ασιατικών ομίλων στην κρίσιμη τεχνολογία μπαταριών για EV. Ωστόσο η Northvolt αγωνίστηκε να ενισχύσει την παραγωγή

Η Northvolt έχει ψαλιδίσει το ένα τέταρτο των θέσεων εργασίας στη Σουηδία και έχει μειώσει έργα της.

στο εργοστάσιό της στη Skelleftea της βόρειας Σουηδίας, ενώ αντιμετώπισε μια αυξανόμενη κρίση από τότε που η BMW απέσυρε ένα συμβόλαιο ύψους 2 δισ. δολαρίων νωρίτερα φέτος. Έχει ψαλιδίσει το ένα τέταρτο των θέσεων εργασίας στη Σουηδία και έχει μειώσει μια σειρά από έργα με στόχο να επικεντρωθεί στην αύξηση της παραγωγής στο γίγα-εργοστάσιο της Skelleftea, που αναπτύσσει μόνο ένα κλάσμα της θεωρητικής παραγωγικής του ικανότητας. Την ίδια στιγμή, η κεντροδεξιά κυβέρνηση της Σουηδίας έχει αποκλείσει επανειλημμένως το ενδεχόμενο κρατικής διάσωσης της εταιρείας, ενώ και ορισμένοι από τους ιδιώτες μετόχους της έχουν εκφράσει σκεπτικισμό σχετικά με τη διάθεση περισσότερων χρημάτων στον ζημιόγνο όμιλο.

«Είναι πολύ ρευστό το σκηνικό, αλλά

σε ένα συγκεκριμένο στάδιο πρέπει να πάρεις μια απόφαση. Το Κεφάλαιο 11 εξετάζεται, ακόμη και η χρεοκοπία παραμένει μια επιλογή», είπε άτομο που συμμετείχε στις συνομιλίες, το οποίο πρόσθεσε ότι η Northvolt εξακολουθεί να προτιμά ένα πακέτο διάσωσης. Ένας από τους κύριους επενδυτές της Northvolt ανέφερε στους Financial Times ότι μια αίτηση πτώχευσης είναι πιθανή ακόμη και μέσα στην επόμενη εβδομάδα και ότι η αξία της επένδυσης έχει μπεντιστεί. Η εταιρεία αρνήθηκε να συμμετάσχει σε εικασίες. «Από την αρχή της στρατηγικής αναθεώρησης, συζητάμε συνεχώς διαφορετικές επιλογές και αυτό δεν έχει αλλάξει σε όλη τη διαδικασία. Θα κοινοποιήσουμε τα αποτελέσματα μόλις καταλήξουμε σε συμπέρασμα, ενώ θα συνεχίσουμε τον διάλογο με όλα τα ενδια-

φερόμενα μέρη», ανέφερε στο σχετικό ανακοινωθέν. Παλαιότεροι και σημερινοί εργαζόμενοι έχουν αναφέρει στους FT ότι ο δοκιμαζόμενος κολοσσός αντιμετώπιζε ζητήματα από την αρχή, από την προβληματική διαχείριση και τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας έως την υπερβολική εξάρτηση από τα κινεζικά μηχανήματα. Η Northvolt ιδρύθηκε το 2017 από δύο πρώην στελέχη της Tesla και με υποστηρικτές όπως η Volkswagen και η Siemens, αναπτύχθηκε γρήγορα με στόχο να γίνει η «πρωταθλήτρια μπαταριών» της Ευρώπης, με το εργατικό δυναμικό της να φτάνει φέτος τους 7.000 υπαλλήλους. Πλέον κινδυνεύει να μετατραπεί σε μια «ιστορία ύβρεως», συμβολίζοντας την αποτυχία των «27» να ανταγωνιστούν τους πανίσχυρους Κινέζους και τους Αμερικανούς, λένε οι αναλυτές.

ΝΑ ΠΡΟΣΕΧΕΙΣ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΣΟΥ ΕΛΕΓΞΟΥ, ΠΡΟΛΑΒΕ, ΖΗΣΕ!

Δωρεάν Προγράμματα Πρόληψης:

- Εξέταση για την ανίχνευση του καρκίνου του μαστού
- Τεστ Παπανικολάου για την ανίχνευση του καρκίνου του τραχήλου της μήτρας
- Εμβόλια κατά του ιού των ανθρωπίνων θηλωμάτων (HPV)

Μην το αναβάλλεις.

Μάθε περισσότερα στο www.gov.cy/moh ή συμβουλευέσου τον προσωπικό σου ιατρό.

Αντιβιοτικά

ΠΑΝΤΑ ΠΡΟΣΕΚΤΙΚΑ!

www.antibiotics-awareness.cy

ΑΝΑΛΥΣΗ

Τελείωσε το πάρτι ESG
σε αγορές και εταιρείες

Του **ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ**

Μια μεγάλη ιδέα που είχε επικρατήσει στον κόσμο των επιχειρήσεων απαξιώνεται. Πριν από μερικά χρόνια οι μεγάλες επιχειρήσεις «έπρεπε» να κινούνται με τρόπο που ευνοούν το περιβάλλον (E, environment), την κοινωνία (S, social), την ορθή πρακτική εταιρικής διακυβέρνησης (G, governance). Το περίφημο ESG όμως υποχωρεί, δίνει τη θέση του σε άλλες ιδέες, αλλά οι τάσεις θάβονται με χρονοκαταβύθιστη στην ελληνική επικαιρότητα. Είμαστε καθυλωμένοι στο ρητορικό της προσηγορικής πενταετίας...

Άλλωστε, οι υποψήφιοι που είχαν εκφραστεί με την ένδειξη ESG δεν εκπληρώθηκαν. Εμφανίστηκαν περιπτώσεις που χρησιμοποίησαν την πλατφόρμα για να εξυπηρετήσουν άοκτες ανάγκες ή να πιστώσουν ότι έχουν περιβαλλοντικές, κοινωνικές επιδόσεις χωρίς να τις ακολουθούν. Εγινε «κόλπο» μάκερτινγκ για να προσελκύουν αφελείς. Επιγενδευτικοί οργανισμοί (WisdomTree, Invesco) προτιμήθηκαν με μεγάλες ποσότητες επειδή ισχυρίζονταν ότι τα προϊόντα τους ήταν περισσότερο «πράσινα», φιλικά στο περιβάλλον, χωρίς να είναι. Στη Γαλλία, η BlackRock κατηγορείται επίσημα γιατί 18 επενδυτικά κεφάλαια που διαχειρίζεται, προβάλλοντας ως οικολογικά, βιώσιμα ανάπτυξης, ενώ επενδύουν σε ορυκτά καύσιμα. Ταυτόχρονα, ειδικά στις ΗΠΑ, το ESG δαιμονιοποιήθηκε από εκπροσώπους της άκρας Δεξιάς, που κατατάσσουν την ιδέα στην κατηγορία «σπίλας» όπως και το FBI, το Εθνικό Ινστιτούτο Αλλεργιών και Λοιμωδών Νοσών, τα καλά πανεπιστήμια (Ivy League), αλλά για κάποιον λόγο και τους προσκόπους.

Στην Ευρώπη οι εποπτικές αρχές αναβάθμισαν το πρόβλημα ζητώντας από τους διαχειριστές κεφαλαίων να πληρώσουν τα ελάχιστα όρια για περιβαλλοντικές επιπτώσεις ώστε να δικαιούνται να χρησιμοποιήσουν την ετικέτα ESG. Οστόσο η υποχρέωση αυτή δυσκολεύει τις επενδύσεις στις ΗΠΑ, όπου είναι οι καλύτερες αποδόσεις.

Στις ΗΠΑ, η αντίστοιχη Επιτροπή

Κεφαλαιαγοράς ήδη έχει μειώσει τις απαιτήσεις από τις εταιρείες να αποκαλύπτουν στατιστικά στοιχεία ESG και η ιδέα συνολικά είναι σχεδόν ανεφάρμοστη. Πριν από δύο μήνες, το Σεπτέμβριο, διέλυσε αθρόα την ειδική ομάδα για την επιβολή του ESG. Τώρα, η κυβέρνηση Τραμπ είναι πιθανό να καταργήσει τους αντίστοιχους κανόνες με τις πρώτες πράξεις τις στην εξουσία. Ολοκληρώνεται πλέον ο παραμερισμός της αντιλήψης ESG. Αυτό άλλωστε έχει ήδη συμβεί στην αγορά. Τα ETFs, διαπραγματεύσιμα αμοιβαία κεφάλαια σε καθαρή ενέργεια, μετά την άνησση του 2021, μειώνονται σταθερά και είναι πλέον σε μικρότερη αξία από τα «κονονικά» ενεργειακά funds. Στις ΗΠΑ, το ενδιαφέρον περιορίζεται και είναι ενδεικτικό ότι οι ανάλογες αναζητήσεις στο Google Trends είναι περιορισμένες. Το ίδιο παρατηρείται και στα θέματα που δημοσιεύονται ή αναζητούνται στο Bloomberg terminal.

Αλλά και οι ίδιες οι διοικήσεις εταιρειών δεν τονίζουν, ή τι αφορά ESG καθώς οι σχετικές αναφορές μειώνονται. Είναι πολύ σημαντικό ότι η στήριξη των μετόχων εισηγμένων εταιρειών σε περιβαλλοντικούς και κοινωνικούς σκοπούς περιορίζεται τα τελευταία τρία χρόνια, σύμφωνα με στοιχεία της BlackRock. Η στήριξη ανάλογων προτάσεων σε ψηφοφορίες σε γενικές συνέλευσεις μετόχων, από 23% το 2021-22 έφθασε σε 13% φέτος. Και επιπλέον, η ισχυρή αντίθεση στα προτάσεις αυτές από 53%, είναι φέτος 75%. Δεν θέλουν μετόχοι. Η ενδιάφευκτη ιδέα πίσω από το ESG ήταν καπιταλισμός με μακροπρόθεσμο οπτική, καθώς οι εταιρείες θα εξυπηρετούσαν ευρύτερες επιδιώξεις, πέρα από τα στενά συμφέροντα των μετόχων. Θα έδιναν προσοχή στα συμφέροντα των «ενδιαφερόμενων μερών», όπως η τοπική κοινωνία, οι εργαζόμενοι, προμηθευτές, το περιβάλλον. Τώρα, στη νέα εποχή προστατευτισμού και οικονομικού πατριωτισμού αναδεικνύονται άλλες προτεραιότητες, οι οποίες όμως δεν είναι ακόμα safeais.

Η συμμαχία των funds κατὰ των «κακῶν» εταιρειῶν

«Σορτάρουν» σε μετοχές επιχειρήσεων που εμφανίζουν ατασθαλίες

Μια ιδιόμορφη συμμαχία έχει προκύψει από τη συνεργασία ορισμένων hedge funds και μερίδας επενδυτών που κερδοσκοπούν «ορτάροντας» μετοχές, δηλαδή δανείζονται μετοχές και τις πουλούν για να προκαλέσουν την πτώση τους έχοντας πρώτα στοιχηματίσει σε αυτήν. Πρόκειται για hedge funds, ενίοτε funds ειδικού σκοπού, που χρηματοδοτούν άλλα funds για να ορτάρουν μετοχές και στη συνέχεια να μοιραστούν τα κέρδη. Ιδιαίτερα στοιχείο αυτής της συμμαχίας είναι ότι το στο πλαίσιο της οι ορτάρκοι δεν ακολουθούν τη συνήθη πρακτική, αλλά επιλέγουν τις μετοχές «θύματά» τους με κριτήριο που από μια άποψη μπορεί να φαίνεται λογικό ή ηθικά. Αποτε-

Για κάποιους λειτουργούν
ως η αναγκαία φωνή της λο-
γικής που εξισορροπεί την
αχαλίνωτη κερδοσκοπία.

λούν, έτσι, ένα είδος «παρεμβατικών σορτάκινδων». Αντί δηλαδή να επιλέγουν υπερτιμημένες μετοχές για να στοιχηματίσουν στην πτώση τους, όπως είναι η συνήθης πρακτική του σορταρίσματος, στρέφονται κατά μετοχές εταιρειών στις οποίες διαπιστώνουν ατασθαλίες, αφού πρώτα διεξάγουν την απαιτούμενη σχετική έρευνα.

Ενα εξ αυτών, το Hindenburg, συμμάχησε με το Kingdon Capital Management και το περασμένο έτος έθεσαν στο στόχαστρό τους έναν από τους μεγαλύτερους ομίλους της Ινδίας, τον Adani Group, κατηγορώντας τα στελέχη του ότι χειραγωγούν την τιμή της μετοχής του. Προκάλεσαν, έτσι, πτώση της μετοχής του ομίλου με αποτέλεσμα να διαγραφούν 140 δις. δολ. από τη χρηματιστηριακή του αξία. Το Kingdon, που είχε ιδρύσει ο Μαρκ

Πριν από ένα έτος το Hindenburg συμπάχησε με το Kingdon Capital Management θέτοντας στο στόχαστρο έναν από τους μεγαλύτερους ομίλους της Ινδίας, τον Adani Group, κατηγορώντας τα στελέχη του ότι χειραγωγούν την τιμή της μετοχής του. Προκάλεσαν, έτσι, πτώση της μετοχής του ομίλου, με αποτέλεσμα να διαγραφούν 140 δισ. δολ. από τη χρηματιστηριακή του αξία.

Κινγκντον από τη δεκαετία του 1980, είχε δημιουργήσει ειδικό fund στον Εξωτικό Μαυρικό και άρχισε να σαρτάει τη μετοχή του ομίλου Adani δύο εβδομάδες προτού καταγγείλει το Hindenburg το στελέχη του ομίλου για χειραγώγηση της μετοχής. Και ενώ διαχειρίζεται κεφάλαια κάτω του ενός δολ., το Kingdon άντλησε κέρδη 22 εκατ. δολ. χάρη βραβεία στην συγκε-

κριμένη συνεννόηση και το Hindenburg πήρε το 25% από αυτά.

Στη συγκεκριμένη συμμαχία το Hindenburg είναι από του διεξάγει τις έρευνες για να γνωρίσει ποια εταιρεία εμφανίζει ατσθαλίες και χρηματοδοτεί, ενώ το Kingdon σορτάρει. Το Hindenburg έχει αποκαλύψει ότι αναζητά περιπτώσεις εταιρειών που εμφανίζουν έναν συνδυασμό λογιστι-

κων παρατυπιών, κρυφών διασυνδέσεων ή σχέσεων διαπλοκής και παράνομων ή ανήθικων δραστηριοτήτων ή ψευδών αναγκοιώσεων οικονομικών αποτελεσμάτων. Οι παρεμβατικοί οργάνοι συχνά δίνουν ιδιαίτερα μεγάλη δημοσιότητα σε όσες ατασθαλίες έχουν ανακαλύψει δίνοντας συνεντεύξεις, κοινοποιώντας τις εκτεταμένα στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και κοινοποιώντας τις έρευνες τους.

To Hindenburg είχε καταγγείλει για ασθασιές τη βοιμχανική ηλεκτροκίνητων φορτηγών Nikola πολύ προτού συλληφθεί και καταδικαστεί ο ιδρυτής της, Τρέβορ Μίλτον, για απάτη. Επίσης, είχε χαρακτηρίσει «εξόφθαλμο απάτη» τον όμιλο Tingo Group της Νιγηρίας εξή μήνες προτού απευθυνθούν οι ρυθμιστικές κατηγορίες στον ιδρυτή του για «εκτεταμένες απάτες». Η καταγγελία του είχε προλάβει να διαγραφεί πολλά διοικητικόμύρια δολάρια από τη χρηματιστηριακή αξία του εν λόγω ομίλου.

Όπως επισημαίνει σχετικό δημοσίευμα των Financial Times, αυτό το είδος παρεμβατικών σορτάκων έχει διχάσει την αγορά. Για κάποιους λειτουργούν ως η αναγκαία φωνή της λογικής που εξισορροπεί την ακαλίνωτη κερδοσκοπία και την αδικαιολόγητη ευφορία της αγοράς και ιδιαίτερα σε περιόδους αναπτυξιακής νομιμοποιητικής πολιτικής και αφρόνισης ρευστότητας. Για τους επικριτές τους, όμως, οι παρεμβατικοί σορτάκινδες καλλιεργούν τον φόβο, την αβεβαιότητα και την αμφιβολία για τις κινήσεις μιας εταιρείας και μπορούν να προκαλέσουν τη λεγόμενη αυτο-εκπληρούμενη προφητία καθοδονώντας την αγορά με την αποκάλυψη και μόνον ενός στοιχήματος εναντίον μιας εταιρείας. Μιλώντας στη βρετανική εφημερίδα επενδύτης που προτιμάει τον ανθρωπιά, παραμοίασε την τακτική τους με εκείνου που βρίσκεται σε μια υπερπλήρη αίθουσα κινηματογράφου και ξαφνικά φωνάζει «φωτιά!».

**ECONOMIST
IMPACT**

20th Annual Cyprus Summit

Revealing the nexus between volatility and determination
Geopolitics • Economy • Innovation

November 21st-22nd 2024 | Hilton Nicosia

In collaboration with

hazlis & rivas
Economist Impact Events for Greece,
Cyprus, Malta and south-east Europe

Don't miss this dialogue on
US-Greek and Cypriot relations
under the new US administration

Gus Bilirakis
Congressman, U.S. House of Representatives
(via connection)

www.hazliseconomist.com | www.20thcyprussummit.economist.com

Platinum sponsors

Premium energy sponsors

Gold sponsor

Communication sponsor

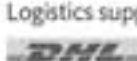
Official airline carrier

Telecommunications provider

Logistics supplier

Contributors

Supported by

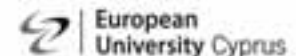
Premium silver sponsor

Silver sponsor

Bronze sponsor

Supporters

Web development

Digital agency

Απόβαση της Κίνας στη Λατινική Αμερική

Αυξάνει διαρκώς τις εμπορικές σχέσεις με 40 χώρες της περιοχής και κλείνει συμφωνίες για φυσικούς πόρους και υποδομές

Της ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ

Για τους επικριτές της, η σχέση της με τις αναπτυσσόμενες χώρες στις οποίες επενδύει είναι παρεμφερής με εκείνη της ευρωπαϊκής αποικιοκρατίας στην Αφρική τον 19ο αιώνα και συνίσταται σε κυνική εκμετάλλευση. Για τους θαυμαστές της, η γενικότερα για όποιον προσπαθεί να δει ψύχραιμα την επέλαση της Κίνας στον αναπτυσσόμενο κόσμο, πρόκειται για μια καλά μελετημένη στρατηγική, που της διασφαλίζει τις πρώτες ύλες για την πράσινη μετάβαση και στηρίζει την ανάπτυξη της οικονομίας της.

Το μόνο βέβαιο είναι ότι ενώ έχει κατορθώσει να αντλεί και να εκμεταλλεύεται εις το έπακρον τον ορυκτό πλούτο της Αφρικής, η Κίνα επελαύνει και στη Λατινική Αμερική όπου έχει με παρεμφερή τρόπο συνάψει σειρά άκρως επικερδών συμφωνιών σχετικών με τους φυσικούς πόρους και τις υποδομές της περιοχής. Το μέσον είναι πάντα τα ανεξάντλητα κεφάλαιά της, προϊόν κυρίως των εμπορικών πλεονασμάτων της με τον υπόλοιπο κόσμο, που τόσο χρειάζονται οι αναπτυσσόμενες χώρες για επενδύσεις σε υποδομές, εξορύξεις και παραγωγή.

Η επέλαση της Κίνας στην Αφρική συνεχίζεται, καθώς το περασμένο έτος οι επενδύσεις της εκεί αυξήθηκαν κατά 114%, σύμφωνα με το Ινστιτούτο Griffith Asia Institute. Το American Enterprise Institute αναφέρει ειδικότερα ότι στη διάρκεια του 2023 οι επενδύσεις κινεζικών κεφαλαίων στην Αφρική έφτασαν σχεδόν τα 11 δισ. δολ., καταγράφοντας το υψηλότερο επίπεδο από το 2005, οπότε άρχισε

Την ίδια στιγμή συνεχίζει την επέλαση στην Αφρική με μεγάλη αύξηση επενδύσεων.

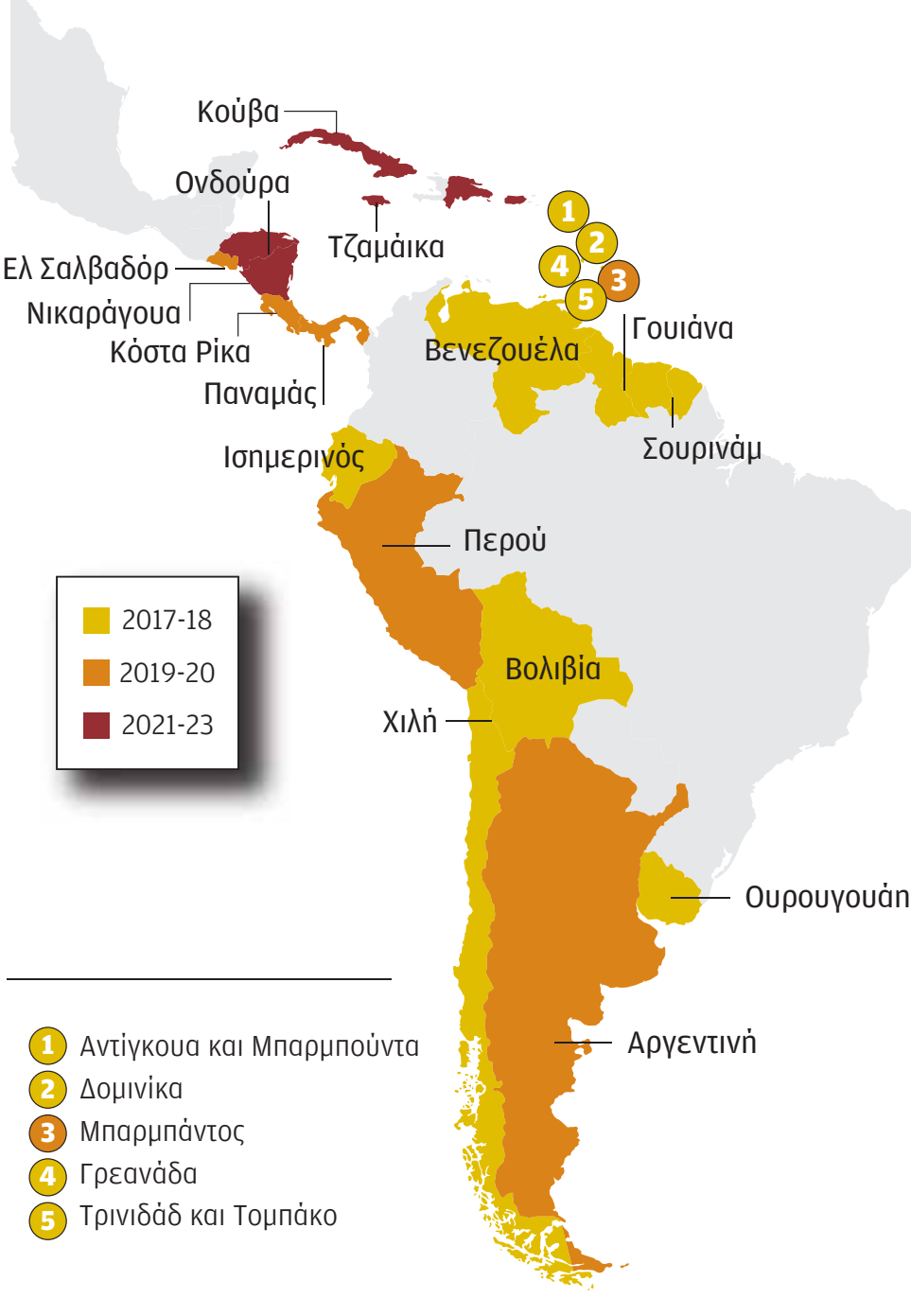
Η προσχώρηση της Βραζιλίας, το παράδειγμα της Γουιάνας και οι κατηγορίες για «παγίδα χρέους» από το Πεκίνο.

το φλερτ της με τη Μαύρη Ηπειρο. Στο μεταξύ, όμως, η Κίνα επελαύνει στην άλλοτε θεωρούμενη «πίσω αυλή» των ΗΠΑ, όπου έχει επενδύσει κεφάλαια που πλησιάζουν τις επενδύσεις της στην Αφρική.

Εκεί τοποθετήσει 286,1 δισ. δολ. σε σχέδια που βρίσκονται σε εξέλιξη σε χώρες της Λατινικής Αμερικής και της Καραϊβικής, μεταξύ των οποίων η κατασκευή ορισμένων γραμμών του μετρό στην Μπογκοτά, αλλά και στην Πόλη του Μεξικού και η ανέγερση υδροηλεκτρικών φραγμάτων στον Ισημερινό. Και παράλληλα αυξάνονται διαρκώς οι εμπορικές της σχέσεις με περίπου 40 χώρες της περιοχής, από το Μεξικό μέχρι τη Χιλή και την Αργεντινή, δηλαδή με μια αγορά 660 εκατ. ανθρώπων.

Η δεύτερη οικονομία στον κόσμο αγοράζει μαζικά λίθιο από την Αργεντινή, πετρέλαιο από τη Βενεζουέλα και σιδηρομεταλλευμα και σόγια από τη Βραζιλία. Και επενδύει σε υποδομές, σε λιμάνια για τη μεταφορά εμπορευμάτων από τη Λατινική Αμερική στην Ασία, σε γέφυρες,

Οι χώρες που έχουν υπογράψει και συμμετέχουν στο Νέο Δρόμο του Μεταξιού

σε μονάδες παραγωγής ενέργειας και σε κάθε είδους αναπτυξιακό έργο.

Την Πέμπτη ο Κινέζος πρόεδρος Σι Τζινπίνγκ βρισκόταν στο Περου, καθώς επισκέφθηκε τις χώρες της Λατινικής Αμερικής για να παρευρεθεί αφενός στο φόρουμ Οικονομικής Συνεργασίας Ασίας - Ειρηνικού και αφετέρου στη σύνοδο του G20 στο Ρίο ντε Τζανέιρο.

Στο περιθώριο των συνόδων και από το προεδρικό μέγαρο στη Λίμα παρακολούθησε σε ζωντανή μετάδοση τα εγκαίνια μεγάλου λιμανιού βαθών υδάτων που κατασκεύασε στο Περου η κινεζική Cosco. Η κατασκευή του λιμανιού έγινε μεν από κοινού με την περουβιανή Volcan, αλλά ο κινεζικός ναυτιλιακός κολοσσός έχει εξασφαλίσει τα αποκλειστικά δικαιώματα διαχείρισης του έργου, που αναμένεται να ανατρέψει τα δεδομένα στο θαλάσσιο εμπόριο της περιοχής. Ανανόφευκτα η συμφωνία έχει προκαλέσει επικρίσεις από παράγοντες της χώρας, που θεωρούν τη συμφωνία άνιση και μιλούν για εκχώρηση εθνικής κυριαρχίας, απηχώντας αντίστοιχες διαμαρτυρίες

από χώρες της Αφρικής.

Ο νέος Δρόμος του Μεταξιού

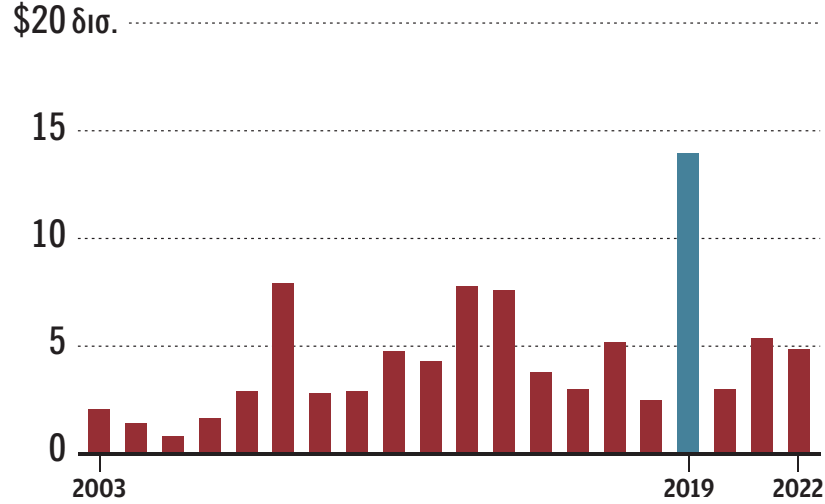
Στις χώρες της Αφρικής έχουν επανειλημμένως εκδηλωθεί διαμαρτυρίες κατά της Κίνας και όχι μόνον η γνωστή κατηγορία ότι εγκλωβίζει τους εταίρους της σε μια «παγίδα χρέους» για τα έργα που γίνονται στο πλαίσιο του νέου Δρόμου του Μεταξιού, στο φιλόδοξο κινεζικό σύμπλεγμα υποδομών που θα συνδέσει εμπορικά τρεις ηπείρους.

Συχνά οι καταγγελίες αφορούν το γεγονός ότι οι κινεζικές επενδύσεις δεν δημιουργούν θέσεις εργασίας στις αφρικανικές χώρες, καθώς οι κινεζικές εταιρείες φέρνουν μαζί το προσωπικό τους.

Εξίσου συχνά η Κίνα κατηγορείται από χώρες της Αφρικής ότι οι συμφωνίες που συνάπτει είναι άνισες και εξασφαλίζουν στην ίδια τη μερίδα του λέοντος, αφήνοντας ελάχιστα στις χώρες στις οποίες επενδύει. Ωστόσο, η γοητεία του κινεζικού κεφαλαίου είναι ακαταμάχητη για τις αναπτυσσόμενες χώρες, όπως προδίδει η περίπτωση της Βραζιλίας.

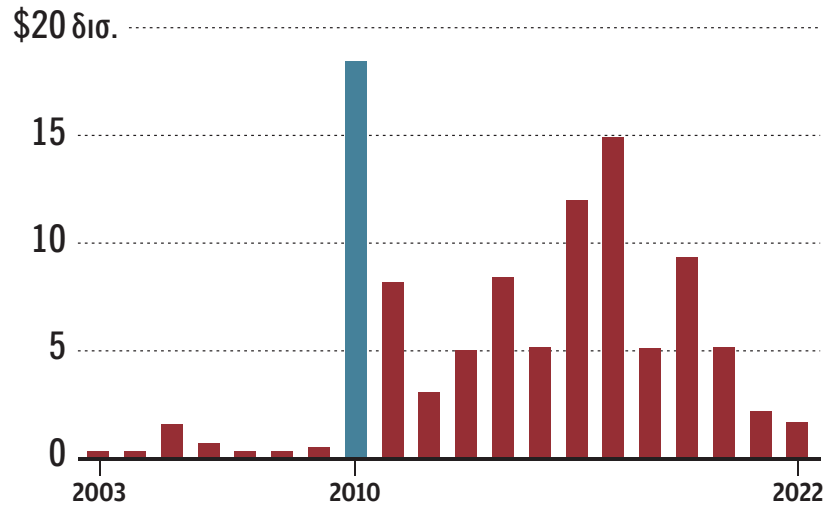
ΠΡΑΣΙΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

ΤΗΣ ΚΙΝΑΣ ΣΕ ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΡΑΪΒΙΚΗ

ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΞΑΓΟΡΕΣ

ΤΗΣ ΚΙΝΑΣ ΣΕ ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΡΑΪΒΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Δυσφορία

Με εμφανώς επικριτικό τόνο κατά της στάσης των ΗΠΑ, που έχουν προ πολλού αφήσει εντελώς ελεύθερο το πεδίο στην Κίνα, ο Ράιαν Μπεργκ, διευθυντής του αμερικανικού προγράμματος στο Κέντρο Στρατηγικών και Διεθνών Μελετών της Ουάσιγκτον, τόνισε πως «προκαλεί εξαιρετική δυσφορία επειδή η περιοχή αυτή έχει στιθόποτε μπορεί κανείς να φανταστεί ότι χρειάζονται οι αμερικανικές επιχειρήσεις», αλλά δεν υπάρχει ενδιαφέρον.

286,1

δισ. δολ. είναι το κόστος των έργων σε εξέλιξη στη Λατινική Αμερική και είναι κινεζικής κατασκευής και εποπτείας.

Νέος κόμβος

Ενθουσιασμένος με τις προοπτικές του λιμανιού που κατασκεύασε στο Περου η κινεζική Cosco, ο Μάριο ντε λαζ Κάσας, υπεύθυνος δημοσίων σχέσεων του Τσανγκάι, όπως αποκαλείται το έργο, υποστηρίζει πως «το λιμάνι αυτό θα γίνει κόμβος και θα λαμβάνει φορτία από Χιλή, Ισημερινό, Κολομβία, Βραζιλία, και σε συνδυασμό με τη σιδηροδρομική γραμμή που συνδέει τη Βραζιλία με το Περου, θα αναδείξει τη Νότια Αμερική σε παγκόσμια δύναμη».

660

εκατ. άνθρωποι βρίσκονται στη Λατινική Αμερική, από το Μεξικό μέχρι τη Χιλή και την Αργεντινή, μια τεράστια αγορά.

Συνεργασία

Υπεραμυνόμενος της επιλογής της Βραζιλίας να συνεργάζεται εκτεταμένα με την Κίνα, αλλά χωρίς να έχει ενταχθεί στον νέο Δρόμο του Μεταξιού, ο Τσέλο Αμορίμ, σύμβουλος Εξωτερικής Πολιτικής του Βραζιλιάνου προέδρου, τόνισε ότι «έχουμε αποφασίσει να προχωρήσουμε τη στρατηγική μας συνεργασία σε μια νέα ευρύτερη φάση και αν σε αυτήν οι Κινέζοι συμπεριλάβουν και τον νέο Δρόμο του Μεταξιού, δεν έχουμε πρόβλημα».

Υποσχέσεις Σι Τζινπίνγκ για άνοιγμα της κινεζικής αγοράς

Η επίσκεψη του προέδρου Σι στο Περου για το φόρουμ Οικονομικής Συνεργασίας Ασίας - Ειρηνικού (APEC) και στο Ρίο ντε Τζανέιρο για τη σύνοδο του G20 συμπίπτει με μια ιδιαίτερη συγκυρία, καθώς η επανεκλογή του Ντόναλντ Τραμπ καλλιεργεί προβληματισμό και ανησυχία σε μεγάλο μέρος, όχι μόνον του αναπτυσσόμενου κόσμου, στους εμπορικούς εταίρους της υπερδύναμης, αλλά και γενικότερα στον πλανήτη.

Παρά τη γενικευμένη ανησυχία, όμως, πολιτικοί και οικονομικοί αναλυτές βλέπουν τη συγκυρία ως εξαιρετικά ευνοϊκή για την Κίνα σε ό,τι αφορά την προσπάθειά

Μην προσδεθείτε στις ΗΠΑ, είμαστε αξιόπιστος εταίρος, διαμνύνει στις χώρες της περιοχής το Πεκίνο.

της να επεκτείνει την επιρροή της. Και εκτιμούν πως με αφορμή τις δύο συνόδους το μήνυμα του Κινέζου προέδρου προς τις χώρες της περιοχής θα είναι ότι η Κίνα αποτελεί μια ασφαλή εναλλακτική, έναν αξιόπιστο εταίρο έναντι μιας απρόβλεπτης Αμερικής στα χέρια ενός απρόβλεπτου

προέδρου. Μιλώντας στο CNN, ο Λιου Ντονγκσού, βοηθός καθηγητής του τμήματος Διεθνών Σχέσεων στο Πανεπιστήμιο του Χονγκ Κονγκ, επισημαίνει πως «η Κίνα θέλει να διαμνύνει στις χώρες της περιοχής ότι δεν θα είναι συνετό εκ μέρους τους να προσδεθούν πλήρως στο άρμα των ΗΠΑ και ότι είναι προς το συμφέρον τους να εξετάσουν και την παράλληλη συνεργασία μαζί της».

Λίγες ημέρες πριν από το ταξίδι του κ. Σι στη Λατινική Αμερική επ' ευκαιρία και μεγάλων διεθνούς εμπορικής έκθεσης, ο Κινέζος πρωθυπουργός Λι Κιανγκ υποσχέθηκε σε στελέχη επιχειρήσεων και π-

γέτες ξένων χωρών ότι η χώρα του θα ανοίξει περαιτέρω την αγορά της, ώστε «να δημιουργήσει μεγάλες διεθνείς ευκαιρίες». Και όπως τόνισε ο Γιουν Σουν, διευθυντής του κινεζικού προγράμματος στη δεξαμενή σκέψης Stimson Center στην Ουάσιγκτον, «το μήνυμα που θέλει να δώσει η Κίνα στη σύνοδο του G20 και στη σύνοδο των APEC είναι πως υπάρχει πολύ μεγάλη αβεβαιότητα στο ευρύτερο περιβάλλον, αλλά η Κίνα είναι η βεβαίωτα και είναι η χώρα που δεσμεύεται και παραμένει πιστή στη δέσμευσή της για ειρήνη και ανάπτυξη».

Και σίγουρα για τις χώρες της Λατινικής

Αμερικής η Κίνα μπορεί να αποτελέσει μια συγκριτικά ασφαλή εναλλακτική αν ο Τραμπ υλοποιήσει τις απειλητικές εξαγγελίες του για δασμούς 60% σε όλες τις εισαγωγές και ακολουθήσει μια πολιτική απομονωτισμού, αποχωρώντας από διεθνείς συμφωνίες – είτε αυτές αφορούν το ελεύθερο εμπόριο είτε το κλίμα.

Όπως τονίζει ο Λιου Ντονγκσού, «αν η Αμερική αποχωρήσει από το παγκόσμιο σύστημα θα δημιουργηθεί ελεύθερος χώρος για να τον καταλάβει κάποιος άλλος και η Κίνα είναι μια από τις ελάχιστες χώρες που έχουν τόσο τις ικανότητες όσο και την πρόθεση να καλύψουν το κενό».

Μαζί χτίζουμε σχέσεις εμπιστοσύνης

pwc

Μάθετε περισσότερα: www.pwc.com.cy

ΑΝΑΛΥΣΗ

Οι επενδύσεις των χωρών του Κόλπου στην ΑΙ

Της **ΚΑΡΕΝ ΚΟΥΚ** / **REUTERS**

Οι χώρες του Κόλπου έχουν ανάμεκτες επιδόσεις στις τεχνολογικές επενδύσεις. Τα ΗΑΕ και η Σαουδική Αραβία τελικά δαπάνησαν 60 δισ. δολάρια στο πρώτο Vision Fund του Μασαγιόσι Σον για αναμφισβήτητες μικρές αποδόσεις. Αλλά στην τεχνητή νοημοσύνη (ΑΙ) –όπου η απόλυτα χρημάτων είναι ένας ορατός κίνδυνος για τους επενδυτές παγκοσμίως– το Αμπου Ντάμπι φαίνεται πως εφαρμόζει έγκυρη στρατηγική. Η τεχνητή νοημοσύνη είναι ακόμη στα σπάργα. Αλλά είναι λογικό να υποθέσουμε ότι οι δύο μεγαλύτερες οικονομίες του πλανήτη, η Κίνα και οι ΗΠΑ, θα είναι επίσης υπερδυνάμεις της τεχνητής νοημοσύνης. Η OpenAI, η startup των 157 δισ. δολαρίων, δημιουργεί μεγάλα γλωσσικά μοντέλα και το εργαλείο ChatGPT, ενώ η Nvidia σχεδιάζει γραφικά ζωτικής σημασίας για την τροφοδοσία κέντρων δεδομένων και μοντέλων ΑΙ. Οι νεοφυείς επιχειρήσεις ΑΙ στις ΗΠΑ έχουν συγκεντρώσει 70 δισ. δολάρια από επενδυτές μέχρι στιγμής φέτος, ενώ οι Κινέζοι είχαν συγκεντρώσει 6,5 δισ. δολάρια.

Ο Κόλπος δεν έχει το ίδιο βάρος: τα ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια επένδυσαν μόλις 700 εκατ. δολάρια σε νεοφυείς επιχειρήσεις ΑΙ στη Μέση Ανατολή μέχρι στιγμής φέτος. Έχει όμως πολλά χρήματα από το πετρέλαιο. Φέτος τα ΗΑΕ ανακοίνωσαν ένα ταμείο 100 δισ. δολαρίων, το MGX, που περιλαμβάνει 30 δισ. δολάρια μετοχικού κεφαλαίου που παρέχονται από τους αμερικανικούς ομίλους BlackRock και Microsoft, καθώς και πηγές από το Αμπου Ντάμπι. Το MGX είναι ουσιαστικά μια έκδοση του Mubadala, του εδραιωμένου κρατικού επενδυτικού ταμείου των ΗΑΕ των 300 δισ. δολαρίων, επικεντρώνεται όμως αποκλειστικά στην ταχεία επένδυση σε εταιρείες ΑΙ σε όλο τον κόσμο. Η Σαουδική Αραβία σχεδιάζει επίσης ένα ταμείο παρόμοιου μεγέθους και έχει συνδεθεί με τον αμερικανικό γίγαντα τεχνολογίας Alphabet. Η κυβέρνηση των ΗΑΕ, που είναι μπροστά από τη Σαουδική Αραβία όσον αφορά την τεχνητή νοημοσύνη, θεωρεί το MGX σκέ-

λος μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής. Βασικό ρόλο διαδραματίζει και η G42, μια εταιρεία 25.000 ατόμων που έχει χρησιμοποιήσει το Αμπου Ντάμπι για την κατασκευή κέντρων δεδομένων και εγκαταστάσεων cloud στην περιοχή και στην Αφρική. Αναμφισβήτητες όμως το πιο σημαντικό κομμάτι παραμένει η ακαδημαϊκή κοινότητα. Ερευνητές στο Ινστιτούτο Καινοτομίας Τεχνολογίας (ΤΙΙ) που χρηματοδοτείται από την κυβέρνηση ανέπτυξαν το Falcon, το οποίο μαζί με το Mistral της Γαλλίας και το Llama της Meta Platforms είναι ένα από τα πιο προηγμένα, μεγάλα γλωσσικά μοντέλα ανοικτού κώδικα. Το ΤΙΙ είναι αυτό που μετατρέπει το Αμπου Ντάμπι σε σημαντικό παίκτη τεχνητής νοημοσύνης. Ωστόσο, όλα τα εκκλαπτόμενα σχέδια ΑΙ του Κόλπου έχουν το ίδιο πρόβλημα. Παρά τους χαμηλούς φόρους και την ηλιοφάνεια, τα κράτη του Κόλπου δεν μπορούν απλά να δημιουργήσουν ένα οικοσύστημα τύπου Σιλικόν Βάλει με καινοτόμους και ανταγωνιστικούς ειδικούς τεχνητής νοημοσύνης από την αρχή. Αυτός είναι ο λόγος που τα ΗΑΕ επικεντρώνονται σε μια λιγότερο φιλόδοξη πορεία. Περισσότερο από το μισό περιεχόμενο ιστού είναι στα αγγλικά, ενώ το αραβικό κείμενο αποτελεί μόνο το 1% του περιεχομένου στον παγκόσμιο ιστό. Η έλλειψη υψηλής ποιότητας διαθέσιμου περιεχομένου αραβικής γλώσσας δίνει στον Κόλπο ένα λόγο να δημιουργήσει τη δική του βάση δεδομένων και μοντέλα τεχνητής νοημοσύνης. Γι' αυτό οι ερευνητές στο Inception του G42 ταξιδεύουν σε βιβλιοθήκες σε όλη την περιοχή και κυριολεκτικά σαρώνουν σελίδες αραβικού κειμένου για να συνθέσουν το δικό τους μοντέλο, το JAIS.

Τόσο τα ΗΑΕ όσο και η Σαουδική Αραβία μπορεί να δυσκολευθούν να γίνουν παγκόσμιοι ηγέτες της τεχνητής νοημοσύνης. Αλλά ειδικά τα ΗΑΕ φαίνεται να παίρνουν λογικές αποφάσεις και θέλουν να αποκτήσουν ρόλο. Εάν συνεχίσουν έτσι, η τεχνητή νοημοσύνη θα μπορούσε να είναι μια επένδυση που δεν είναι χτισμένη στην άμμο.

Το Ριάντ χαμηλώνει τον πήχυ για τη high tech πόλη στην έρημο

Το σχέδιο για τη Neom αποδεικνύεται ιδιαίτερα δύσκολο και δαπανηρό

Το **φαραωνικό** σχέδιο του Σαουδάραβα πρίγκιπα Μοχάμεντ μπιν Σαλμάν για τη δημιουργία της Neom, μιας πρωτοποριακής μεγαλούπολης εξοπλισμένης με όλες τις σύγχρονες τεχνολογίες και έκτασης όσο η Μασαχουσέτη μέσα στην έρημο, αποδεικνύεται δυσβάσταχτα δαπανηρό και συρρικνώνεται. Η Neom σχεδιάστηκε για να αποτελέσει σύμβολο του φιλόδοξου οικονομικού και κοινωνικού μετασχηματισμού του βασιλείου, όπως τον έχει οραματιστεί ο Μπιν Σαλμάν. Επιπτα, όμως, από αλλεπάλληλες καθυστερήσεις σε ορισμένα από τα σχέδιά του, υπερβάσεις προϋπολογισμού και αποχωρήσεις υψηλόβαθμων στελεχών και με έξι χρόνια καθυστέρηση, οι αξιωματούχοι του

Τα τελευταία τρία χρόνια αναθεωρήθηκε επανειλημμένως το μέγεθος της έκτασης που θα καταλάμβαναν οι ουρανοξύστες της νέας πόλης και ενώ προβλεπόταν πως θα εκτεινόταν σε μήκος 16 χιλιομέτρων, τελικά αυτό έχει περιοριστεί στα 2,4 χιλιόμετρα.

Τις τελευταίες ημέρες παραιτήθηκε ο Ναντμί αλ Ναορ, διευθύνων σύμβουλος του έργου από το 2018, οπότε εγκαινιάστηκε.

Ριάντ αντιλαμβάνονται πως δεν έχουν τα χρήματα να χρηματοδοτήσουν όλα τα σχέδια.

Το αρχικό σχέδιο της Neom προέβλεπε ιπτάμενα ταξί, σύστημα που θα την τροφοδοτεί μόνον με ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, εγκατάσταση 1,5 εκατ. ατόμων μέχρι το 2030, τεχνητό χιονοδρομικό κέντρο, ουρανοξύστες υψηλότερους από το Empire State Building και πολλά άλλα εξαιρετικά φιλόδοξα έως εξωπραγματικά, όπως μια πλωτή ζώνη επιχειρήσεων. Στόχος του σχεδίου ήταν μεταξύ άλλων να αποτελέσει την έδρα βιομηχανιών και επιχειρήσεων που θα έδιναν ώθηση στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας και θα συνέδραμαν καθοριστικά στην απεξάρτηση της οικονομίας της από το πετρέλαιο. Ιδιαίτερος, όμως, το μέρος του σχεδίου που αφορούσε τους

ουρανοξύστες έχει αποδειχθεί εξαιρετικά δύσκολο στην εκτέλεσή του. Τα τελευταία τρία χρόνια αναθεωρήθηκε επανειλημμένως το μέγεθος της έκτασης που θα καταλάμβαναν, και ενώ προβλεπόταν πως θα εκτεινόταν σε μήκος 16 χιλιομέτρων τελικά η έκταση έχει περιοριστεί σε 2,4 χιλιόμετρα. Το 2017, όταν ο πρίγκιπας παρουσίασε για πρώτη φορά το όραμά

του για τη Neom και το σχέδιό της, ο προϋπολογισμός του συγκεκριμένου τμήματος ήταν 500 δισ. δολ. Στην πορεία, όμως, στελέχη που παραιτήθηκαν εξέφρασαν την εκτίμηση πως μόνον αυτό το τμήμα με τους δύο ουρανοξύστες θα υπερέβαινε σε κόστος τα 2 τρισ. δολ., περισσότερα δηλαδή από όσο προβλέπει το βασίλειο πως θα δαπανήσει για την ανάπτυξη της χώρας.

Τελευταία μιας σειράς αποχωρήσεων ήταν η παραίτηση του Ναντμί αλ Ναορ, διευθύνοντος συμβούλου του έργου από την αρχή, δηλαδή από το 2018 οπότε εγκαινιάστηκε. Οι λόγοι της αποχώρησής του παραμένουν άγνωστοι προς το παρόν, αλλά το συμβάν έχει προκαλέσει το ενδιαφέρον των διεθνών ΜΜΕ. Πρόκειται για ένα σκληρά εργαζόμενο στέλεχος που έχει στο ιστορικό του κατασκευαστικές επιτυχίες. Τη δεκαετία του 1990 πέτυχε την επέκταση μιας μεγάλης πετρελαιοπηγής για τη ναυαρχίδα του πετρελαϊκού κλάδου των Σαούδ, την Aramco, και στη συνέχεια, στη διάρκεια της δεκαετίας του 2000, ηγήθηκε της κατασκευής ενός συμπλέγματος πανεπιστημίων στις ακτές της Ερυθράς Θάλασσας. Παράλληλα, όμως, έχει κατηγορηθεί από πρώην εργαζομένους στο σχέδιο της Neom ως εξαιρετικά επιθετικός, τραχύς και αγενής καθώς συνήθιζε να προσβάλλει το προσωπικό στις συνεντεύξεις.

Πηγές που μίλησαν για το θέμα στη Wall Street Journal ανέφεραν ότι πρόκειται να αναλάβουν τον έλεγχο του έργου στελέχη του κρατικού επενδυτικού ταμείου της Σαουδικής Αραβίας (PIF), που έως τώρα λειτουργεί ως επόπτης του σχεδίου. Το PIF είναι από τα μεγαλύτερα κρατικά επενδυτικά ταμεία στον κόσμο και διαθέτει κεφάλαια ύψους περίπου 1 τρισ. δολ., αλλά είναι δεσμευμένα σε επενδύσεις που δύσκολα μπορούν να εγκαταλειφθούν. Ανάμεσά τους το 16% της Aramco, η εταιρεία τηλεπικοινωνιών της Σαουδικής Αραβίας, όπως και πολλές μετοχές σε ιδιωτικές επενδυτικές εταιρείες. Αν, πάντως, ο Σαουδάραβας πρίγκιπας είναι αναγκασμένος να αναθεωρήσει και να περιορίσει τα φιλόδοξα ή ίσως ματαιόδοξα σχέδιά του για πλήρη ανασχηματισμό της χώρας και της οικονομίας, έχει στο μεταξύ επιτύχει την ένταξη πολύ περισσότερων γυναικών στην αγορά εργασίας και έχει προσελκύσει πολλούς επενδυτές στη χώρα.

'TIS THE SEASON

LARNACA

Christmas

LAND

EUROPE SQUARE LARNACA

Μέγας Χορηγός:

EUROBANK Cyprus

Χορηγοί:

ALAMBRA

MOO

PARK PALATIISO

vassos Psarolimano

Primo

Fontana

Parex

Pharmas LEAD

ION TIA PANTA

LUNO COFFEE

GIANTS

Χορηγός Επικοινωνίας:

DEE JAY 93.5

Σταδιακή ανάκαμψη στην Ε.Ε. βλέπει η Κομισιόν

Ανάπτυξη 0,9% φέτος και 1,5%

το 2025, επιβραδύνεται ο πληθωρισμός

Της απεσταλμένης μας στις Βρυξέλλες
ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΒΟΥΔΟΥΡΗ

Παρά τις γεωπολιτικές «προκλήσεις» και αβεβαιότητες, λόγω του συνεχιζόμενου πολέμου στην Ουκρανία και στη Μέση Ανατολή, που επιταχύνονται μετά την επανεκλογή του Ντόναλντ Τραμπ στις Ηνωμένες Πολιτείες, αλλά και την εσωτερική κρίση εντός του «μπλοκ» λόγω της κατάρρευσης της γερμανικής κυβέρνησης, η Κομισιόν συνεχίζει να αισιοδοχεί για «σταδιακή ανάκαμψη» της ευρωπαϊκής οικονομίας, παρά τον ισχνό ρυθμό ανάπτυξης – 0,9% φέτος και 1,5% το 2025. Εκτιμά παράλληλα ότι ο πληθωρισμός στην Ε.Ε. θα πέσει στο 2,4% το 2024 και στο 2,1% του χρόνου. Στην Ευρώζων, πάντως, η ανάπτυξη παραμένει στο 0,8% σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις.

Η μεγαλύτερη άλλωστε οικονομία της Ευρώζωνς, η γερμανική, παραμένει στάσιμη τα τελευταία δύο χρόνια, καθώς οι κατασκευαστικές της εταιρείες πασχίζουν να ανταγωνιστούν τις αντίστοιχες ξένες. Στην τελευταία παρουσίαση των φθινοπωρινών προβλέψεων για

Η Κομισιόν καλεί τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. να προχωρήσουν με προσεκτικά βήματα σε ό,τι αφορά τη μείωση του χρέους, ώστε να αποφύγουν τις επιπτώσεις πιθανής λιτότητας.

τον απερχόμενο επίτροπο Πάολο Τζεντιλόνι, ο ίδιος σημείωσε ότι «η οικονομική δραστηριότητα στη Γερμανία αναμένεται να μειωθεί κατά 0,1% το 2024. Πρόκειται για τη δεύτερη συνεχόμενη χρονιά με αρνητικό πρόσημο στην ανάπτυξη».

Η τάση μάλλον θα συνεχιστεί – ενόψει και της επανόδου του Τραμπ στον Λευκό Οίκο και των «απειλών» του, που προεξοφλούν εμπορικό «πόλεμο» με την Ε.Ε. Ο νεοεκλεγείς πρόεδρος των ΗΠΑ, εχθλίου, έχει ήδη δεσμευτεί να προχωρήσει σε δασμούς έως και 20% στα εισαγόμενα ευρωπαϊκά προϊόντα, προ-

Ο Ιταλός επίτροπος Πάολο Τζεντιλόνι παραδέχθηκε χθες ότι ενδεχόμενοι δασμοί από τον μεγαλύτερο εμπορικό εταίρο της Ε.Ε. «θα μπορούσαν να έχουν επιπτώσεις», ειδικά σε χώρες με ισχυρά εμπορικά πλεονάσματα προς τις ΗΠΑ, όπως η Γερμανία και η Ιταλία.

κειμένω να «κλείσει» το εμπορικό έλλειμμα μεταξύ ΗΠΑ και Ε.Ε. ύψους 158 δισ. ευρώ. Κατά την άποψή του, οι δασμοί θα αναζωογονήσουν την αμερικανική παραγωγή, ειδικά στα εισαγόμενα αυτοκίνητα από τη Γερμανία. «Θέλω οι γερμανικές αυτοκινητοβιομηχανίες να γίνουν... αμερικανικές. Να φτιάχνουν στις ΗΠΑ τα αυτοκίνητά τους», είχε εξηγήσει σε προεκλογική συγκέντρωση. Και ο Ιταλός επίτροπος Πάολο Τζεντιλόνι παραδέχθηκε ότι ενδεχόμενοι δασμοί – από τον μεγαλύτερο εμπορικό εταίρο της Ε.Ε. – «θα μπορούσαν να έχουν επιπτώσεις», ειδικά σε χώρες με ισχυρά εμπορικά πλεονάσματα προς τις ΗΠΑ, όπως η Γερμανία και η Ιταλία. «Πρέπει να υπερασπιστούμε τη δύναμή μας ως οικονομία, που παραμένει ανοικτή στο

εμπόριο», τόνισε. «Είμαστε έτοιμοι να αντιμετωπίσουμε αυτά τα ζητήματα όταν προκύψουν; Ναι, είμαστε», είπε χαρακτηριστικά.

Εκτός από τη Γερμανία, πάντως και η Γαλλία και η Ιταλία αναμένουν ισχυρούς ρυθμούς ανάπτυξης, σε αντίθεση με την Ισπανία που οι προβλέψεις εξακολουθούν να είναι θετικές. Η χώρα της Ιβηρικής αναμένεται μάλιστα να παραμείνει η ταχύτερα αναπτυσσόμενη μεγάλη οικονομία της Ε.Ε. για δεύτερη συνεχή χρονιά, το 2025, παρά τις ανησυχίες που προκαλούν οι επιπτώσεις των πρόσφατων καταστροφών από τις πλημμύρες στη Βαλένθια.

Σε κάθε περίπτωση, η Κομισιόν – παράλληλα – καλεί τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. να προχωρήσουν με προσεκτικά βήματα

σε ό,τι αφορά τη μείωση του χρέους, ιδανικά με περικοπή δαπανών με σταδιακό τρόπο, ώστε να αποφύγουν τις επιπτώσεις πιθανής λιτότητας, με τον αρμόδιο επίτροπο Τζεντιλόνι να ζητάει η διαδικασία αυτή να μη σταθεί «εμπόδιο» στην πραγματοποίηση σημαντικών επενδύσεων. «Τα κράτη-μέλη θα πρέπει να ακολουθήσουν ένα στενό μονοπάτι για να μειώσουν τα επίπεδα του χρέους, στηρίζοντας παράλληλα την ανάπτυξη», είπε ο Ιταλός επίτροπος. «Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς μας μέσω επενδύσεων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων είναι ζωτικής σημασίας για την άρση της συντηρητικής ανάπτυξης και την αντιμετώπιση των αυξανόμενων γεωπολιτικών κινδύνων», πρόσθεσε. Αλλωστε, οι νέοι δημοσιονομικοί κανόνες της Ε.Ε.

δίνουν την ευκαιρία στα κράτη-μέλη να κατανείμουν τις περικοπές δαπανών για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, υπό την προϋπόθεση ότι θα προχωρούν παράλληλα στις συμπεφωνημένες επενδύσεις και διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις. Στο μεταξύ, οι προβλέψεις δείχνουν σταθερή μείωση του πληθωρισμού στο 2,1% για το 2025. Εκτιμάται παράλληλα ότι τα νοικοκυριά στην Ευρώζων εξοικονομούν μεγάλο μέρος του εισοδήματός τους, αντί να το ξοδεύουν – «παρά τις αυξήσεις μισθών προκαλώντας αβεβαιότητα», όπως επισήμανε ο Πάολο Τζεντιλόνι – καθώς η κατανάλωση παραμένει κινητήρια δύναμη του ΑΕΠ. Η ανεργία στην Ε.Ε. αναμένεται επίσης να παραμείνει στο σημερινό χαμηλό επίπεδο – ρεκόρ του 5,9% έως το 2026.

Οριακή ανάπτυξη στο 0,1% της βρετανικής οικονομίας το τρίτο τρίμηνο

Απροσδόκητη και μεγάλη επιβράδυνση εμφάνισε η βρετανική οικονομία την περίοδο Ιουλίου - Σεπτεμβρίου, βάζοντας πρόωγο «φρένο» στις φιλοδοξίες της υπουργού Οικονομικών Ρίτσελ Ρίβς, η οποία έχει βασικό στόχο να θέσει την οικονομία σε τροχιά σταθερής ανάκαμψης. Με φόντο τις ανησυχίες για τον νέο προϋπολογισμό των Εργατικών, η βρετανική οικονομία αναπτύχθηκε με ρυθμό μόλις 0,1% στο τρίμηνο, ενώ τον Σεπτέμβριο συγκεκριμένα εμφάνισε συρρίκνωση, κόντρα στις προβλέψεις των αναλυτών. Σύμφωνα μάλιστα με την εθνική στατιστική υπηρεσία, ο τομέας των υπηρεσιών παρέμεινε στάσιμος σε μηνιαία βάση, ενώ συρρικνώθηκαν οι κλάδοι της μεταποίησης και των κατασκευών.

«Η βελτίωση της οικονομικής ανάπτυξης βρίσκεται στην καρδιά όλων όσα σκοπεύω να επιτύχω, για αυτό και δεν είμαι ευχαριστημένη με αυτά τα νούμερα», τόνισε η Ρίτσελ Ρίβς, οχο-

Θετικό σημάδι η συνεχής αύξηση για τέσσερα τρίμηνα των επιχειρηματικών επενδύσεων.

λιάζοντας τα αποτελέσματα. «Τώρα θα φέρουμε ανάπτυξη μέσω επενδύσεων και μεταρρυθμίσεων», πρόσθεσε.

Η ίδια έχει δεσμευθεί για εκουχρονισμό της νομοθεσίας που αφορά τον χρηματοπιστωτικό κλάδο, την κορωνίδα της βρετανικής οικονομίας, που σύμφωνα με την ίδια έχει καταπνίξει την ανάπτυξη. Αξίζει βέβαια να σημειωθεί ότι οι επιχειρηματικές επενδύσεις αυξήθηκαν κατά 1,2% και αυξάνονται εδώ και τέσσερα τρίμηνα, που είναι θετικό σημάδι για την οικονομία.

Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο της πολιτικής των Εργατικών περιλαμβάνεται και η αύξηση των φόρων, την οποία

Η Τράπεζα της Αγγλίας σύμφωνα με τις ανανεωμένες προβλέψεις αναμένει ανάπτυξη 1% το 2024 και ταχύτερη ανάπτυξη το 2025.

πολλές επιχειρήσεις αποδοκιμάζουν έντονα, υποστηρίζοντας ότι θα οδηγήσει σε αύξηση τιμών και απολύσεις. Εξ ου και πολλές μεγάλες επιχειρήσεις στη Βρετανία, όπως η Marks and Spencer και η Sainsbury's, έχουν αφήσει να εννοηθεί ότι θα αυξήσουν τις τιμές τους λόγω των αλλαγών. «Είναι σαφές ότι η οικονομία έχει πιο περιορισμένη δυναμική απ' ό,τι νομίζαμε προηγουμένως και είναι εντυπωσιακό ότι έχει αναπτυχθεί μόνο σε δύο από τους περασμένους έξι μήνες», σχολίασε η Ρουθ Γκρέγκορι, αναπληρώτρια επικεφαλής οικονομολόγος στη Βρετανία για την Capital Economics. «Αυτό δεν σημαίνει ότι η Βρετανία είναι στο χείλος μιας ακόμα ύφεσης», τόνισε η ίδια.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ο ΟΟΣΑ πρόβλεπε επί μήνες ότι η βρετανική οικονομία θα έχει με διαφορά τις χειρότερες επιδόσεις σε σύγκριση με την πορεία των υπόλοιπων οικονομιών του G7. Τον Σεπτέμβριο, όμως, αναβάθμισε σημα-

ντικά τις προβλέψεις του. Ειδικότερα, αναμένει ανάπτυξη 1,1% το 2024 και 1,2% το 2025, ενώ προηγουμένως «έβλεπε» ρυθμό ανάπτυξης 0,4% φέτος και 1% του χρόνου. Η αναθεώρηση προς τα πάνω αποδόθηκε ιδίως στις θετικές επιδόσεις το α' εξάμηνο του έτους, που ξεπέρασαν τις προσδοκίες της αγοράς.

Πάντως, η Τράπεζα της Αγγλίας ανακοίνωσε την περασμένη εβδομάδα αναμενόμενες προβλέψεις, αναμένοντας για ανάπτυξη 1% το 2024 και ταχύτερη ανάπτυξη το 2025, ως αποτέλεσμα της βραχυπρόθεσμης ώθησης που θα δώσουν τα φιλόδοξα σχέδια δαπανών της Ρίβς. Παρότι μετά την πανδημία οι επιδόσεις της βρετανικής οικονομίας έχουν μειωθεί σημαντικά, φέτος η Γερμανία είναι αυτή που βρίσκεται στην πιο δεινή θέση ανάμεσα στις οικονομίες του G7 εν μέρει λόγω του αυξημένου ενεργειακού κόστους που είχε να αντιμετωπίσει μετά τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία.

Η Ιταλία πούλησε 15% της Monte Paschi

Πριν από μία εβδομάδα, ο Ιταλός υπουργός Οικονομικών Τζιανκάρλο Τζορτζέτι προσέγγισε ορισμένους από τους πλουσιότερους επενδυτές της χώρας για να επιτύχει επιτόκινο αυτό που δεν είχαν καταφέρει οι προκάτοχοί του, να επαναφέρει την Banca Monte dei Paschi di Siena σε ιδιωτικά χέρια, διατηρώντας την παράλληλα ιταλική. Μεταξύ αυτών που ανταποκρίθηκαν ήταν ο Φραντσέσκο Γκαϊτάνο Καλτατζιρόνε, ο δισεκατομμυριούχος ιδιοκτήτης της εφημερίδας Messaggero, και η οικογένεια Ντελ Βέκιο, ιδιοκτήτρια της εταιρείας που παράγει τα γυαλιά Ray-Ban, EssilorLuxottica, σύμφωνα με πηγές του Bloomberg. Μέσα σε διάστημα 10 ημερών, ο Ιταλός υπουργός Οικονομικών μίλησε επίσης με στελέχη της Banco

BPM και έλαβε το πράσινο φως από την Τράπεζα της Ιταλίας και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Την Τετάρτη, το υπουργείο Οικονομικών ανακοίνωσε την πώληση ενός μικρού ποσοστού του μεριδίου της κυβέρνησης στη Monte Paschi, το οποίο αυξήθηκε με ταχύτατους ρυθμούς στο 15%. Ο όμιλος Caltagirone πήρε το 3,5%, όπως και η οικογένεια Ντελ Βέκιο, όπως μετέδωσε το Bloomberg. Η Banco BPM αγόρασε το 5% και η Anima Holding, ο διαχειριστής περιουσιακών στοιχείων που εξαγοράζεται από την BPM, πήρε το 3%.

Η όλη διαδικασία ήταν ενδεικτική του τρόπου λειτουργίας του ιταλικού καπιταλισμού, όπου τράπεζες όπως η Mediobanca διοικούνται μέσω συμφωνιών των μετόχων, συχνά υπό τις ευ-

λογίες των κυβερνήσεων. Παράλληλα, αποτελεί σημαντικό βήμα στο πλαίσιο της δέσμευσης της πρωθυπουργού Τζόρτζια Μελόνι για προώθηση των ιδιωτικοποιήσεων με τη μεταβίβαση της κρατικής συμμετοχής σε σημαντικές ιταλικές εταιρείες. Ερχεται δε σε πλήρη αντίθεση με την αποτυχημένη πώληση της συμμετοχής του Βερολίνου στην Commerzbank, η οποία οδήγησε σε μια ανεπιθύμητη για τη γερμανική τράπεζα προσέγγιση εξαγοράς από την ιταλική UniCredit. «Στο τέλος, η κυβέρνηση κατάρχε να απειληθεί από την τράπεζα χωρίς να τη δώσει σε ξένο όμιλο», δήλωσε ο Μάριο Κομάνο, καθηγητής τραπεζικής στο Πανεπιστήμιο Luiss της Ρώμης. Οι νέοι μέτοχοι της Monte Paschi συγκαταλέγονται μεταξύ των σημαντι-

κότερων επενδυτών στον κλάδο των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών της Ιταλίας. Ο Καλτατζιρόνε και οι κληρονόμοι Ντελ Βέκιο κατέχουν μεγάλη μερίδια στη μεγαλύτερη ασφαλιστική εταιρεία της χώρας, την Generali, και στην επενδυτική τράπεζα Mediobanca. Η συμφωνία για τη Monte Paschi καθιστά την BPM Banco κορυφαίο μέτοχο, με τους αναλυτές να εικάζουν ότι μπορεί τελικά να γίνει συγχώνευση. Οι μετοχές και των δύο τραπεζών ενισχύθηκαν σημαντικά την Πέμπτη, με την BPM να κερδίζει 3,1% και τη Monte Paschi να σημειώνει άλμα σχεδόν 12%. Στόχος του Τζορτζέτι ήταν να διαμορφώσει τις συνθήκες για τη δημιουργία ενός τρίτου μεγάλου τραπεζικού ομίλου στην Ιταλία, σύμφωνα με πηγές του Bloomberg.

Η συμφωνία για τη Monte Paschi καθιστά την BPM Banco κορυφαίο μέτοχο, με τους αναλυτές να εικάζουν ότι μπορεί τελικά να γίνει συγχώνευση.

Υψηλής ποιότητας λύσεις ομαδοποιημένων μεταφορών.
Ανταγωνιστικές τιμές και ταχύτητα.

Global Transport and Logistics

DSV

Σάρωστε αυτόν τον QR κωδικό και μάθετε περισσότερα!

We add value to your business. | gapgroup.com

Ερχεται μεγάλη πτώση στις τιμές του ελαιολάδου

Αναμένεται να μειωθούν στο μισό σε σχέση με τα πρόσφατα ιστορικά υψηλά

Η κανονικότητα επιστρέφει στην παγκόσμια αγορά του ελαιολάδου, με τις τιμές να αναμένεται να μειωθούν στο μισό σε σχέση με τα ιστορικά υψηλά που σημείωσαν τους προηγούμενους μήνες, σύμφωνα με τον μεγαλύτερο παραγωγό του κόσμου. Η ισπανική Deoleo εκτιμά ότι μία από τις δυσκολότερες στιγμές στην ιστορία του κλάδου τελειώνει, αφού τα ακραία καιρικά φαινόμενα και η ξηρασία στη Ν. Ευρώπη επηρέασαν σημαντικά τις σοδειές των τελευταίων ετών, οδηγώντας τις τιμές σε πρωτοφανή ύψη που σόκαραν τόσο τους «βετεράνους» της αγοράς όσο και τους καταναλωτές.

Οι ελλείψεις στην αγορά του ελαιολάδου έσπρωξαν τη βιομηχανία σε κατάσταση κρίσης, πυροδότησαν φόβους για την ασφάλεια των προμηθειών και οδήγησαν σε άλμα της εγκληματικότητας στα ισπανικά σουπερ μάρκετ και αλλού. Όμως τώρα, οι τιμές αποκλιμακώνονται, με τους συμμετέχοντες στην αγορά να το αποδίδουν στη σημαντική βελτίωση της σοδείας, ειδικά σε χώρες-κλειδιά για τη βιομηχανία, όπως είναι η Ισπανία, η Ελλάδα και η Τυνησία.

«Αν και έχουν υπάρξει βήματα βελτίωσης, δεν θα ήταν εντελώς ακριβές να πούμε ότι η κρίση έχει τελειώσει», είπε στο CNBC ο Miguel Angel Guzman, επικεφαλής πωλήσεων της Deoleo.

Αυξημένες σοδειές σε Ελλάδα, Τυνησία, Τουρκία, διπλασιασμός της παραγωγής προβλέπεται στην Ισπανία.

«Ακόμα διανύουμε μία φάση εντάσεων στις τιμές του ελαιολάδου, ειδικά στα υψηλότερης ποιότητας λάδια, όπως το έξτρα παρθένο», πρόσθεσε, μιλώντας για ένα βαθμό αβεβαιότητας, ενόψει της συγκομιδής των ελιών για τη σεζόν 2024-2025.

«Όμως, οι προοπτικές είναι θετικές για τους επόμενους μήνες, καθώς η αγορά αναμένεται να αρχίσει να σταθεροποιείται και η ομαλότητα προβλέπεται να αποκατασταθεί σταδιακά, ενώ η νέα συγκομιδή προχωράει και η προσφορά αυξάνεται». Η Deoleo, που παράγει brands ελαιολάδου όπως τα Bertolli και Carbonell, περιγράφει την τέλεια κατάσταση προκλήσεων που χτύπησε την αγορά σαν «μία από τις πιο δύσκολες στιγμές στην ιστορία του κλάδου», ενώ μιλάει για έναν ριζικό μετασχηματισμό της βιομηχανίας.

Οι τιμές του έξτρα παρθένου ελαιολάδου στην Ανδαλουσία της Ισπανίας διαμορφώνονται αυτή τη στιγμή στα 6 ευρώ το κιλό, έχοντας μειωθεί κατά 19%

τον τελευταίο μήνα και σχεδόν 35% από το ιστορικό ρεκόρ των 9,2 ευρώ που σημείωσαν τον Ιανουάριο.

Με δεδομένο ότι η Ισπανία ευθύνεται για το 40% της παγκόσμιας παραγωγής ελαιολάδου, θεωρείται το σημείο αναφοράς για τις τιμές. «Η χαλάρωση των τιμών στην πηγή αναμένεται να αρχίσει ανάμεσα στον Νοέμβριο, τον Δεκέμβριο και τον Ιανουάριο, εφόσον ο καιρός και οι συνθήκες συγκομιδής παραμείνουν σταθερές τις επόμενες εβδομάδες», εκτίμησε ο Guzman.

Και πρόσθεσε ότι εάν οι βροχές συνεχίσουν να ευνοούν την παραγωγή, οι τιμές θα εξακολουθούν να μειώνονται καθ' όλη τη διάρκεια του 2025. Σύμφωνα με την Deoleo, οι τιμές του ελαιολάδου αναμένεται να πέσουν γύρω στα 5 ευρώ το λίτρο, από τα υψηλά των 9-10 ευρώ, που έγιναν ο κανόνας στα ισπανικά σουπερ μάρκετ φέτος.

«Αυτή η τιμή θα είναι λογική σε ένα περιβάλλον αυξημένης παραγωγής, το οποίο θα αποκλιμακώσει τις εντάσεις στην αγορά και θα διευκολύνει τη σταδιακή ομαλοποίηση των τιμών έπειτα από μία περίοδο που χαρακτηρίστηκε από διακυμάνσεις», λέει ο Guzman. Οι παράγοντες της βιομηχανίας είναι πολύ απαισιόδοχοι για τις τιμές, λέει ο Kyle Holland, δημοσιογράφος που καλύπτει την αγορά στην Expana. «Τα νούμερα

Οι τιμές του έξτρα παρθένου ελαιολάδου στην Ανδαλουσία της Ισπανίας διαμορφώνονται αυτή τη στιγμή στα 6 ευρώ το κιλό, έχοντας μειωθεί κατά 19% τον τελευταίο μήνα και σχεδόν κατά 35% από το ιστορικό ρεκόρ των 9,2 ευρώ που σημείωσαν τον Ιανουάριο.

της παραγωγής είναι το κλειδί. Για την Ισπανία, περιμένουμε πιθανότατα 1,3 εκατ. μετρικούς τόνους, έναντι των 670.000 με 680.000 μετρικών τόνων της περασμένης σεζόν, δηλαδή όχι μακριά από τα διπλάσια επίπεδα». Αυξημένες σοδειές αναμένονται επίσης στην Ελ-

λάδα, την Τυνησία και την Τουρκία, ενώ η ποιότητα των ελιών φαίνεται πολύ καλή, λέει ο Holland.

Σε κάθε περίπτωση, έπειτα από δύο συνεχόμενες χρονιές ξηρασίας, ο κλάδος ανησυχεί και βλέπει την ανάγκη να προσαρμοστεί σε ένα μέλλον που μοιάζει

όλο και πιο αβέβαιο, λόγω της κλιματικής αλλαγής. Ανάμεσα στα μέτρα που λαμβάνουν οι παραγωγοί, σύμφωνα με τον Guzman, είναι οι σημαντικές επενδύσεις σε νέες αγροτικές τεχνολογίες και η ανάπτυξη πιο ανθεκτικών ποικιλιών ελιάς.

Κύμα συγχωνεύσεων τραπεζών αναμένεται στη νέα θητεία Τραμπ

Κύμα συγχωνεύσεων και εξαγορών μεγάλων αμερικανικών τραπεζών αναμένεται στη διάρκεια της δεύτερης θητείας Τραμπ, καθώς ο νέος πρόεδρος των ΗΠΑ επιλέγει να στελεχώσει τις ρυθμιστικές αρχές με αξιωματούχους που δίδονται φιλικά προς τις μεγάλες συμφωνίες, και γενικότερα η πολιτική των Ρεπουμπλικανών είναι πολύ πιο φιλική προς τις συγχωνεύσεις. Αυτή είναι η εκτίμηση στελεχών και αναλυτών του κλάδου των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών που προσβλέπει σε ενίσχυση του αν, όπως ελπίζουν τα στελέχη του, οι Ρεπουμπλικανοί χαλαρώσουν τους κανόνες κεφαλαιακής επάρκειας και όσους διέπουν τις συγχωνεύσεις και εξαγορές μολις αντικαταστήσουν τους επιθετικούς αξιωματούχους της εποχής Μπάιντεν.

Τις προσδοκίες του κλάδου, αλλά και γενικότερα της αγοράς, για ενίσχυση του τραπεζικού τομέα μέσω συγχωνεύσεων και εξαγορών αντανακλούσε τις πρώτες ημέρες μετά την επανεκλογή Τραμπ η επιθετική άνοδος των μετοχών των μεγαλύτερων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων της υπερδύναμης.

Στον αντίποδα οι ευρωπαϊκές τρά-

Φιλική προς τις μεγάλες συμφωνίες η πολιτική των Ρεπουμπλικανών.

πεζες, με τις μετοχές τους να σημειώνουν πτώση την ώρα που ανέβαιναν οι αμερικανικές, καθώς και η ευρωπαϊκή αγορά προεξοφλεί πως οι αμερικανικές ρυθμιστικές αρχές θα απελευθερώσουν πλήρως τον τραπεζικό τομέα, θα διευκολύνουν τη δημιουργία κολοσσών και θα δυσχεράνουν, έτσι, τη θέση των ευρωπαϊκών.

«Θέλω να πιστεύω ότι μπαίνουμε σε μια νέα εποχή στην οποία θα μπορούν να γίνουν μεγάλες συμφωνίες», τονίζει ο Μίτσελ Αϊτεκ, διευθυντικό στέλεχος της εταιρείας νομικών Sullivan & Cromwell, όταν μιλούσε για το θέμα σε τραπεζικό συνέδριο στη Νέα Υόρκη. Μιλώντας σε άλλο συνέδριο, ο Μπράιαν Μόινιχαν, διευθύνων σύμβουλος της Bank of America, υπογράμμισε πως οι ρυθμιστικές αρχές «πρέπει να αφήσουν τις συμφωνίες να προχωρήσουν». Μια περίπτωση που ενδεχομένως θα δοκι-

Μεγάλες περιφερειακές τράπεζες στις ΗΠΑ, όπως οι US Bancorp, Truist Financial και PNC Bank, μάλλον θα συμμετάσχουν σε συγχωνεύσεις και εξαγορές το επόμενο διάστημα.

Προσδοκίες στελεχών του κλάδου για αλλαγή στάσης από τις ρυθμιστικές αρχές και χαλάρωση των κανόνων κεφαλαιακής επάρκειας.

μάσει την προθυμία των νέων ρυθμιστικών αρχών αναμένεται να είναι η συμφωνία της Capital One Financial Group για την εξαγορά της Discover Financial. Παράγοντες του κλάδου επισημαίνουν επίσης ότι πρέπει να επιτραπεί στις μεγαλύτερες περιφερειακές τράπεζες να εξαγοράσουν ανταγωνιστές τους ώστε να αναδειχθούν σε μεγαλύτερες και ισχυρότερες, και να αυξήσουν τον ανταγωνισμό στον κλάδο και ειδικότερα τον ανταγωνισμό προς τους τραπεζικούς κολοσσούς, οι οποίοι τα τελευταία χρόνια κατέγραψαν εντυπωσιακή αύξηση των καταθέσεων τους.

«Νομίζω ότι θα δούμε μεγαλύτερη κινητικότητα και δραστηριότητα στον κλάδο, καθώς υπάρχει πολλή ζήτηση», δηλώνει ο Τομ Μισό, διευθύνων σύμ-

βουλος της επενδυτικής τράπεζας Keefe, Bruyette & Woods, και προσθέτει ότι «το πιθανότερο είναι να δούμε τις τέσσερις πραγματικά μεγάλες τράπεζες να γίνουν ακόμα μεγαλύτερες». Συνθήκες οι τράπεζες μεσαίου μεγέθους βελτιώνουν την απόδοση των κεφαλαίων τους όταν μεγεθύνονται μέσα από συμφωνίες συγχωνεύσεων και εξαγορών. Σύμφωνα με τον Ράνταλ Κουάρλς, ιδρυτή του ομίλου Cynosure και πρώην αντιπρόεδρο στον τομέα εποπτείας της Federal Reserve, οι μεγάλες περιφερειακές τράπεζες στις ΗΠΑ όπως οι US Bancorp, Truist Financial και PNC Bank, μάλλον θα συμμετάσχουν σε συγχωνεύσεις και εξαγορές. Σημειώτουν ότι τον Απρίλιο, ο Γουίλιαμ Ντέμτσοκ, διευθύνων σύμβουλος της τράπεζας PNC, με επιστολή του προς τις ρυθμιστικές αρχές υποστήριζε πως στο θέμα των συγχωνεύσεων πρέπει να υιοθετήσουν μια πολιτική «ικανή να δημιουργήσει τράπεζες αρκετά ισχυρές ώστε να ανταγωνιστούν και να αμφισβητήσουν την πρωτοκαθεδρία των μεγαλύτερων και σημαντικότερων συστημικών τραπεζών στις ΗΠΑ».

REUTERS

Δύσκολη χρονιά για την αγορά ειδών πολυτελείας

Η μακροοικονομική αβεβαιότητα και η συνεχής άνοδος των τιμών αποθαρρύνουν τους προηγούμενως πιστούς πελάτες της αγοράς πολυτελείας από το να ξοδέψουν σε προϊόντα που δεν είναι πρώτης ανάγκης. Ως αποτέλεσμα, έρχεται φέτος η πρώτη επιβράδυνση της αγοράς πολυτελείας μετά την πανδημία, σύμφωνα με σχετική ανάλυση της Bain & Company για τον κλάδο, η οποία αναμένει συρρίκνωση 2% σε σύγκριση με το 2023. Μάλιστα, μόλις το ένα τρίτο των λιανεμπόρων της αγοράς πολυτελείας προβλέπεται να δει ανάπτυξη το 2024, έναντι δύο στους τρεις πέρυσι.

Η τάση αποστροφής από τα είδη πολυτελείας είναι ιδιαίτερα έντονη ανάμεσα στους νέους κάτω των 30 ετών, οι οποίοι επιδεικνύουν όλο και πιο «ακριακή» στάση απέναντι στα πολυτελή αγαθά. Εν μέρει,

χάρη σε αυτή την ηλικιακή κατηγορία, η καταναλωτική βάση της αγοράς έχει συρρικνωθεί κατά περίπου 50 εκατ. την τελευταία διετία. Στο μεταξύ, οι κορυφαίοι πελάτες συνεχίζουν να αυξάνουν το μερίδιό τους στην κατανάλωση πολυτελών ειδών, όμως σταδιακά χάνουν το αίσθημα της αποκλειστικότητας, ένα από τα μεγάλα ατού που προσέφεραν ανέκαθεν οι μάρκες πολυτελείας.

Απεναντίας, παρατηρείται στροφή προς τις εμπειρίες πολυτελείας, όπως ταξίδια και κοινωνικές διοργανώσεις, με ιδιαίτερη προτίμηση στην προσωπική φροντίδα και στη σωματική και ψυχική υγεία έναντι των υλικών αγαθών. Στο μεταξύ, τα προϊόντα που προσφέρουν μοναδικές εμπειρίες πολυτελείας, ιδίως αυτά που απευθύνονται στους πολύ πλούσιους πελάτες, όπως γιοτ, αυτοκίνητα και τζετ, προσελκύουν τεράστιο

ενδιαφέρον. Σε γεωγραφικό επίπεδο, παρατηρήθηκε ισχυρή άνοδη στην Ιαπωνία, σταθερότητα στη νότια Ευρώπη και πορεία βελτίωσης στις ΗΠΑ. Ωστόσο, επιβραδύνθηκε ραγδαία η αγορά της Κίνας, ενώ η Νότιος Κορέα αντιμετωπίζει σοβαρές προκλήσεις. Αν επιβεβαιωθούν οι εκτιμήσεις της Bain & Company, θα πρόκειται για την τρίτη ετήσια επιβράδυνση που έχει καταγραφεί τα τελευταία 20 χρόνια, μετά το 2009 στην κορύφωση της χρηματοπιστωτικής κρίσης και το 2020 λόγω της πανδημίας.

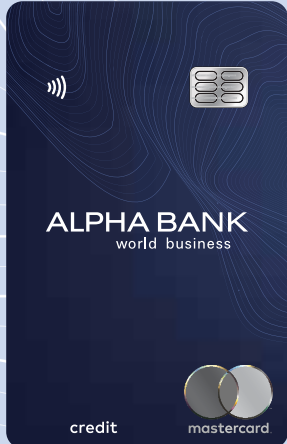
Το 2020, όταν μεγάλο μέρος του πλανήτη είχε υγειονομικούς περιορισμούς, η αγορά πολυτελών προϊόντων συρρίκνωθηκε στα 236 δισ. από 300 δισ. δολάρια. Η πτώση του 2024 είναι βέβαια μικρότερη, με την αγορά να αποτιμάται πέρυσι στα 390 δισ. και τώρα να φτάνει στα 384 δισ.

Σύμφωνα πάντως με τους συντάκτες της ανάλυσης, η αγορά της πολυτελείας έχει τη δυνατότητα να επανέλθει σε αναπτυξιακή τροχιά. «Η μακροπρόθεσμη ανάπτυξη της αγοράς αναμένεται να είναι γερή, χάρη στις προσδοκώμενες αυξήσεις στον πλούτο και στην καταναλωτική βάση της πολυτελείας. Το «εξοκλειστικό» αυτής της ανάπτυξης θα απαιτήσει σαφήνεια στη στρατηγική και στην εκτέλεση. Οι μάρκες θα πρέπει να ανακαλύψουν ξανά τον σκοπό τους και να αγκαλιάσουν τους θεμελιώδεις πυλώνες της βιομηχανίας: ελκυστικότητα χάρη στη δεξιοτεχνία, τη δημιουργικότητα και ξεχωριστές αξίες της κάθε μάρκας. Ουσιώδεις, προσωποποιημένες και πολιτιστικά ισχυρές συνδέσεις πελατών και εμπειριών. Και τεχνολογικά υποστηριζόμενη άριστη εκτέλεση», αναφέρουν χαρακτηριστικά.

Ραγδαία επιβράδυνση του κλάδου ειδών πολυτελείας παρατηρείται στην Κίνα, ενώ η Νότιος Κορέα αντιμετωπίζει σοβαρές προκλήσεις.

ALPHA BANK
www.alphabank.com.cy

Alpha Bank

World Business Mastercard

Οφέλη για την επιχείρησή και τα στελέχη σας!

- Ταξιδιωτική Ασφάλεια
- Priority Pass
- Mastercard Airport Security Fast Track
- Mastercard Flight Delay Pass

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις.

Επιλέγουν την Ελλάδα και για χειμερινές αποδράσεις

Μεταξύ των κορυφαίων ταξιδιωτικών προορισμών για τους Ευρωπαίους

Του ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ

Περισσότερα ταξίδια μέσα στην Ευρώπη και πολλά στην Ελλάδα σχεδιάζουν να κάνουν φέτος τον χειμώνα Ευρωπαίοι ταξιδιώτες. Κι ένα μεγάλο ποσοστό αυτών των ταξιδιωτών είναι νέοι άνθρωποι που ψάχνουν πλέον διαφορετικές δραστηριότητες και εμπειρίες, αποφεύγουν τους κορεσμένους προορισμούς και δίνουν έμφαση στην αυθεντικότητα. Ένα μεγάλο μέρος τους μάλιστα, ανεξαρτήτως ηλικίας, δεν φείδονται τόσο πλέον χρημάτων και δηλώνουν έτοιμοι να ξοδέψουν περισσότερα στα ταξίδια τους, ακόμη και να παρατείνουν τη διαμονή τους για περισσότερες μέρες. Με απλά λόγια, οι Ευρωπαίοι θέλουν να ταξιδεύουν όλο τον χρόνο και όχι μόνο στους εδραιωμένους προορισμούς, αλλά και σε νέα ανεξερεύνητα μέρη.

Οι πιο δημοφιλείς ταξιδιωτικοί προορισμοί της Ευρώπης συνεχίζουν να κυριαρχούν στην κατάταξη για τους Ευρωπαίους που προγραμματίζουν ταξίδια αυτόν τον χειμώνα. Στην κορυφή της λίστας βρίσκονται η Ισπανία και η Γαλλία, η καθεμιά από τις οποίες επιλέχθηκε από το 7% των ερωτηθέντων, ενώ ακολουθεί η Ιταλία με 6%. Η Γερμανία, η Αυστρία και η Ελλάδα συγκυαλίζονται επίσης στους προτιμητέους προορισμούς, που επιλέγονται από το 5% των ερωτηθέντων.

Η τελευταία πανευρωπαϊκή έρευνα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ταξιδιών (ETC) αποκαλύπτει μια έντονη ενίσχυση του ευρωπαϊκού ταξιδιωτικού κλίματος για την επερχόμενη φθινοπωρινή και χειμερινή περίοδο, με το 73% των Ευ-

Ολοένα και περισσότεροι, κυρίως νέοι, θέλουν να εξερευνήσουν άγνωστες περιοχές εκτός «τουριστικού χάρτη».

ρωπαίων να έχει ήδη προγραμματίσει ή να προγραμματίζει ταξίδια από σήμερα έως και τον Μάρτιο του 2025. Αυτό αντιστοιχεί αύξηση 6% σε σχέση με την ίδια περίοδο πέρυσι. Ο Δεκέμβριος (23%) είναι ο περισσότερο δημοφιλής μήνας για ταξίδια.

Σύμφωνα με την έρευνα «Monitoring Sentiment for Intra-European Travel» της ETC, που αποτελεί την ομοσπονδία των ευρωπαϊκών οργανισμών τουρισμού, οι ερωτηθέντες από τις μεγαλύτερες αγορές ταξιδιωτών της Ευρώπης επιδεικνύουν ιδιαίτερα έντονη προθυμία για ταξίδια. Το Ηνωμένο Βασίλειο προηγείται, με το 84% των Βρετανών ερωτηθέντων να εκφράζει την επιθυμία να ταξιδέψει, αντικατοπτρίζοντας αύξηση 10% από το 2023, ενώ ακολουθούν οι Γερμανοί με 79% (αύξηση 16%) και οι Γάλλοι με 78% (αύξηση 15%).

Τα ευρήματα της πανευρωπαϊκής δημοσκοπήσης αποκαλύπτουν έναν αυξανόμενο ενθουσιασμό για ταξίδια σε όλες τις ηλικιακές ομάδες στην Ευρώπη, με την πιο αξιοσημείωτη αύξηση στους νεότερους Ευρωπαίους. Οι ταξιδιωτικές προθέσεις στην ηλικιακή ομάδα 25-34 ετών έχουν αυξηθεί στο 75%, αντικατοπτρίζοντας αύξηση 9% από έτος σε έτος. Το 64% των νέων 18-24 ετών σχεδιάζει πλέον να ταξιδέψει, αυξημένο

κατά 8%, όπως και το 78% των ατόμων ηλικίας 35-44 ετών, παρουσιάζοντας αύξηση 7%.

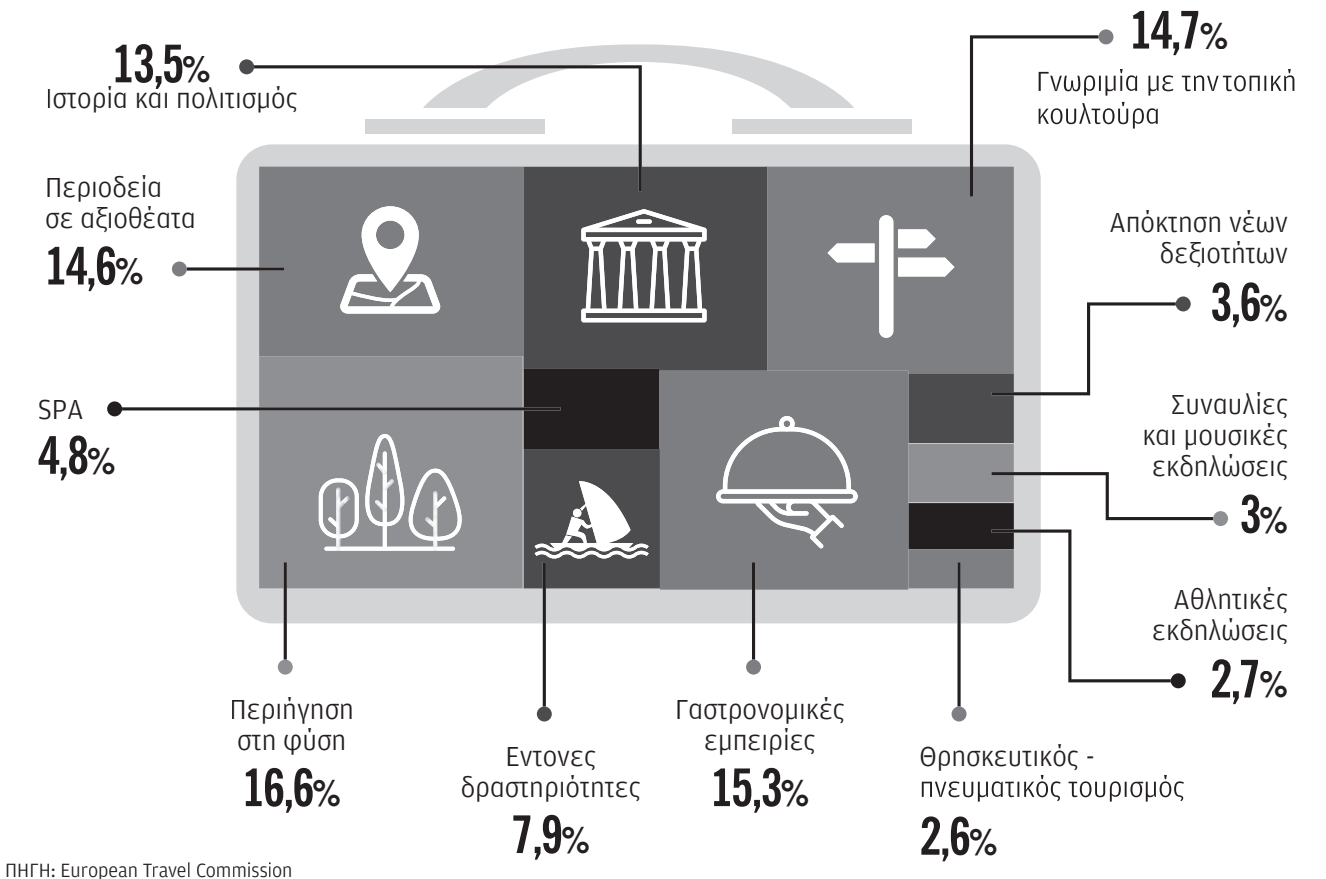
Οι νεότεροι ταξιδιώτες σχεδιάζουν να βγαίνουν στον δρόμο πιο συχνά, με έντονη προτίμηση για citybreaks και χαλαρωτικές διακοπές ήλιου και θάλασσας, προϊόν στο οποίο η Ελλάδα σημειώνει περισσότερους πόντους από τις άλλες κατηγορίες, ακόμη και τον χειμώνα.

Οι μεγαλύτερες ηλικίες ταξιδιώτες στην Ευρώπη είναι επίσης πρόθυμοι να ταξιδέψουν, με το 75% των ατόμων ηλικίας 55 ετών και άνω να εκφράζουν την επιθυμία να το κάνουν, σημειώνοντας αύξηση 4% στα σχέδιά τους. Σχεδόν οι μισοί (45%) προγραμματίζουν ταξίδια που διαρκούν περισσότερες από επτά διανυκτερεύσεις, κυρίως αναζητώντας εμπειρίες πλούσιες σε πολιτισμό και κληρονομιά ή φύση και υπαίθριους χώρους. Αυτοί οι ταξιδιώτες τείνουν να προτιμούν οικείους προορισμούς με αξιόπιστες τουριστικές υποδομές.

Η έρευνα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ταξιδιών αποκαλύπτει επίσης, για πρώτη φορά, τους τύπους προορισμών που θέλουν να εξερευνήσουν οι Ευρωπαίοι στις χώρες που έχουν επιλέξει. Τα δεδομένα δείχνουν ότι 51% των ερωτηθέντων στρέφουν την προσοχή τους σε λιγότερο γνωστά σημεία, κατάλληλα για να αποφύγουν τον συνωστισμό που συχνά παρατηρείται σε δημοφιλή μέρη. Συγκεκριμένα, το 38% αναζητεί λιγότερο τουριστικές τοποθεσίες, ενώ το 18% σχεδιάζει να εξερευνήσει απομακρυσμένες, «νέες» περιοχές με ελάχιστη υποδομή.

Τι θέλουν να κάνουν οι Ευρωπαίοι τουρίστες

Προτιμώμενος τύπος ταξιδιού αναψυχής τους επόμενους έξι μήνες

ΠΗΓΗ: European Travel Commission

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Οι νεότερες γενιές ηγούνται αυτής της τάσης, επιδεικνύοντας σαφή προτίμηση για εμπειρίες εκτός πορείας. Μεταξύ των Ευρωπαίων, οι Πολωνοί (50%), οι Ισπανοί (45%) και οι Ολλανδοί (44%) ταξιδιώτες επιλέγουν ιδιαίτερα πιο ήσυχες, λιγότερο «ταξιδεμένες» τοποθεσίες, οδηγώντας τη στροφή προς αυτό που έχει αρχίσει πλέον να αποκαλείται στην παγκόσμια τουριστική βιομηχανία, «κρυμμένα πετράδια».

Δεν ανησυχούν για το κόστος

Οι Ευρωπαίοι ταξιδιώτες επιδεικνύουν ολοένα και μικρότερη ανησυχία για το κόστος ταξιδιού όταν κάνουν την επιλογή και τον προγραμματισμό των δια-

κοπών τους. Σήμερα, μόλις το 19% εκφράζει ανησυχίες για τα έξοδα ταξιδιού, πτώση 3% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Ο πιο συνηθισμένος προϋπολογισμός, που επιλέγεται από το 27% των ταξιδιωτών, είναι 500 με 1.000 ευρώ ανά άτομο ανά ταξίδι. Πρόκειται για ποσά που δεν περιλαμβάνουν το κόστος μεταφορών και διαμονής. Ένα άλλο 26% των ερωτηθέντων σχεδιάζει να δαπανήσει υψηλότερο ποσό και ειδικότερα από 1.500 έως 2.500 ευρώ, αντικατοπτρίζοντας μια αύξηση 3% από πέρυσι. Παρά τη μείωση των ανησυχιών για τα έξοδα ταξιδιού και τον πληθωρισμό, το 15% των ερωτηθέντων εξακολουθεί να ανησυχεί για τη συνολική οικονομική

τους κατάσταση. Το γεγονός αυτό ερμηνεύεται ως μετάβαση των ταξιδιών από υπηρεσία πολυτελείας σε υπηρεσία βασικών επιλογών. Πέραν των οικονομικών, πάντως, υφίστανται κι άλλες σημαντικές ανησυχίες. Αυτές περιλαμβάνουν τον συνεχιζόμενο ρωσοουκρανικό πόλεμο και τις εντάσεις στη Μέση Ανατολή. Ενώ οι ανησυχίες για ακραία καιρικά φαινόμενα έχουν μειωθεί. Όσον αφορά την επιλογή προορισμών διακοπών, η ασφάλεια είναι το κορυφαίο κριτήριο για το 18% των Ευρωπαίων, ακολουθούμενη από σταθερό καιρό και ευκαιρίες. Οι φιλικόι και φιλόξενοι ντόπιοι αποτελούν επίσης προτεραιότητα για το 10% των ταξιδιωτών.

Στους Ελληνες στηρίζεται ο τουρισμός στη Θεσσαλονίκη τον χειμώνα

Της ΗΛΙΑΝΑΣ ΜΑΓΡΑ

Στο άκουσμα της λέξης «τουρισμός», στην Ελλάδα ο περισσότερος κόσμος σκέφτεται δύο πράγματα. Το καλοκαίρι και τους ξένους. Γερμανοί στην Κρήτη. Βρετανοί στη Ρόδο. Αμερικανοί στα σοκάκια της Πλάκας. Όχι όμως στη Θεσσαλονίκη. Στη δεύτερη μεγαλύτερη πόλη της χώρας οι Έλληνες παραμένουν η υπ' αριθμόν 1 εθνικότητα που στηρίζει τον τουρισμό καθ' όλη τη χρονιά.

Ο γενικός γραμματέας της Ένωσης Ξενοδόχων Θεσσαλονίκης Δημήτρης Σημιακός, και ιδιοκτήτης του ξενοδοχείου «Nea Metropolis», λέει στην «Κ» πως σε ετήσια βάση ο τουρισμός στη Θεσσαλονίκη αποτελείται από περίπου 45% Έλληνες και 55% αλλοδαπούς επισκέπτες. Κατά τους χειμερινούς μήνες, όμως, οι διανυκτερεύσεις των Ελλήνων τουριστών στην πόλη αγγίζουν το 60%-65%, δηλώνει. «Τώρα που κοντεύουν τα Χριστούγεννα, έχουμε σίγουρα περισσότερους εγχώριους τουρίστες, όπως θα έχουμε και μέχρι περίπου τον Απρίλιο», αναφέρει. Αυτό δείχνουν και τα στατιστικά στοιχεία της Ένωσης από το πρώτο οκτάμηνο του 2024, κατά το οποίο οι Έλληνες μπορεί να μην υπερίσχυαν όλων των υπολοίπων εθνικότητων συνολικά, αλλά με 702.448 διανυκτερεύσεις στην πόλη ήταν μακρύν η υπέρτερη εθνικότητα.

«Χωρίς τον εγχώριο τουρισμό θα είχαμε θέμα», λέει στην «Κ» ο γενικός διευθυντής και ιδιοκτήτης του «Park Hotel» στο κέντρο της Θεσσαλονίκης Θεόδωρος Μουσιάδης, ο οποίος είναι και ταμίας της Ένωσης. Ακόμη και πέραν της καλοκαιρινής σεζόν, η Θεσσαλονίκη είναι προορισμός δύο ταχυτήτων, εξηγεί, καθώς τις Παρασκευές και τα Σάββατα η πόλη είναι γεμάτη. «Αλλά τις Δευτέρες

Χωρίς τον εγχώριο τουρισμό θα είχαμε θέμα, λένε ξενοδοχείο της πόλης.

και τις Τρίτες του χειμώνα οι Έλληνες γεμίζουν το ξενοδοχείο», αναφέρει, τονίζοντας ότι οι περισσότεροι εξ αυτών έρχονται για επαγγελματικούς λόγους. «Όταν ήρθε η κρίση, η πληρότητα μας επηρεάστηκε πάρα πολύ γιατί χάθηκε ο επιχειρηματίας», σημειώνει. Αλλά τα τελευταία χρόνια, καθώς η Θεσσαλονίκη αναπτύσσεται, η κατάσταση έχει βελτιωθεί. «Είμαστε άρρηκτα συνδεδεμένοι με την επιχειρηματική δραστηριότητα στην πόλη», λέει.

Σύμφωνα με την Ισμήνη Τορνιβούκα, επιχειρησιακή διευθύντρια στο «Tor Hotel Group», στο οποίο ανήκουν πέραν του «Eagles Palace» στη Χαλκιδική, το ξενοδοχείο «City» και τα boutique ξενοδοχεία «The Excelsior» και «ON Residence» στη Θεσσαλονίκη, η πόλη είχε ανέκαθεν πολλούς Έλληνες τουρίστες. «Είμαστε ξενοδοχείο εδώ πολλά χρόνια», αναφέρει η κ. Τορνιβούκα, τονίζοντας ότι ο παππούς της άνοιξε το πρώτο πεντάστερο ξενοδοχείο της πόλης. «Παραδοσιακά και από πάντα η Θεσσαλονίκη είχε κατά βάση εσωτερικό τουρισμό, στο παρελθόν μπορεί να ήταν και περισσότερο από 70%», σημειώνει.

Αλλά, τονίζει, όταν η δημοφιλία προορισμών όπως η Αίγυπτος και η Τουρκία άρχισε να φθίνει, σε συνδυασμό με κινήσεις του πρώην δημάρχου Θεσσαλονίκης Γιάννη Μπουτάρη, ο οποίος προέβαλε την πολυπολιτισμική ιστορία της πόλης, η Θεσσαλονίκη άρχισε να γίνεται προορισμός και για περισσότερους ξένους. Δεν θεωρεί ότι έχουν μει-

Σε ετήσια βάση ο τουρισμός στη Θεσσαλονίκη αποτελείται από περίπου 45% Έλληνες και 55% αλλοδαπούς επισκέπτες. Κατά τους χειμερινούς μήνες, όμως, οι διανυκτερεύσεις των Ελλήνων τουριστών στην πόλη αγγίζουν το 60%-65%.

ωθεί οι Έλληνες, οι οποίοι συνεχίζουν να είναι η βασική αγορά τους. «Απλώς παλιά αποτελούσαν τεράστιο κομμάτι της πίτας – τώρα νομίζω ότι μεγαλώνουν και οι άλλες αγορές», δηλώνει η κ. Τορνιβούκα. Οι Έλληνες συνεχίζουν να έρχονται στη Θεσσαλονίκη, είτε για επαγγελματικούς λόγους είτε για σύντομη απόδραση αναψυχής, με βασικά θέληγτρα τη φημισμένη νυκτερινή διασκέδαση και τη γαστρονομική σκηνή της πόλης που ανήκει στο Δίκτυο Δημιουργείας.

Υπάρχουν όμως και άλλες υποβοηθίες για να προσελκύσει περαιτέρω τουρίστες. «Το μετρώ, παραδείγματος χάριν, θα βοηθήσει πάρα πολύ», δηλώνει η κ. Μπινιάρη, «αλλά θα πρέπει να δημιουργηθούν και άλλοι χώροι στάθμευσης – ο Έλληνας θα έρθει και με το αυτοκίνητο στη Θεσσαλονίκη, αλλά πού θα παρκάρουν όλοι αυτοί οι άνθρωποι για να εξερευνήσουν το ιστορικό κέντρο της πόλης».

Το ξενοδοχείο «Golden Star» βρίσκεται στον Δήμο Θεσσαλονίκης στην Περαία. «Ο δήμος έχει 4 γαλάζιες σημαίες, είναι γεμάτος με ξενοδοχεία και Airbnb στη μοναδική παραλία που έχει η Θεσσαλονίκη, το οποίο ξεκινάει γιατί η πε-

ρια αδυναμία στο πορτοφόλι του Έλληνα», αναφέρει. «Η μέση τιμή δωματίου στη Θεσσαλονίκη είναι αρκετά χαμηλότερη σε σχέση με άλλους προορισμούς», δηλώνει στην «Κ» η Ελενα Μπινιάρη, γενική διευθύντρια στο «Hyatt Regency Thessaloniki», ξενοδοχείο 5 αστέρων το οποίο απέχει περίπου 7 χιλιόμετρα από το αεροδρόμιο της πόλης. Οι χαμηλότερες τιμές σημαίνουν από τη μια ότι η Θεσσαλονίκη είναι προορισμός που σφěρει οικονομικά, και από την άλλη ότι η πόλη δεν προσελκύει «τόσο ποιοτικό τουρισμό», σημειώνει, «και αυτό έχει να κάνει και με τις αεριοπορικές συνθήκες». Πόλεις των ΗΠΑ ή χώρες της Μέσης Ανατολής δεν έχουν απευθείας σύνδεση με το αεροδρόμιο της Θεσσαλονίκης, εξηγεί. «Η ελληνική αγορά είναι η κύρια αγορά για το ξενοδοχείο μας, όπου ο εγχώριος τουρισμός υπερτερεί ειδικά το φθινόπωρο, τους χειμερινούς μήνες και την άνοιξη», σημειώνει η ίδια, τονίζοντας ότι οι Έλληνες επιλέγουν τη Θεσσαλονίκη και λόγω της έκθεσης και του Φεστιβάλ Κινηματογράφου.

Αλλά η πόλη χρειάζεται και άλλες υποβοηθίες για να προσελκύσει περαιτέρω τουρίστες. «Το μετρώ, παραδείγματος χάριν, θα βοηθήσει πάρα πολύ», δηλώνει η κ. Μπινιάρη, «αλλά θα πρέπει να δημιουργηθούν και άλλοι χώροι στάθμευσης – ο Έλληνας θα έρθει και με το αυτοκίνητο στη Θεσσαλονίκη, αλλά πού θα παρκάρουν όλοι αυτοί οι άνθρωποι για να εξερευνήσουν το ιστορικό κέντρο της πόλης».

Το ξενοδοχείο «Golden Star» βρίσκεται στον Δήμο Θεσσαλονίκης στην Περαία. «Ο δήμος έχει 4 γαλάζιες σημαίες, είναι γεμάτος με ξενοδοχεία και Airbnb στη μοναδική παραλία που έχει η Θεσσαλονίκη, το οποίο ξεκινάει γιατί η πε-

ριοχή είναι πολύ υποβαθμισμένη, λείπουν έργα υποδομής», λέει στην «Κ» η ιδιοκτήτρια του ξενοδοχείου, και μέλος της Ένωσης Ξενοδόχων Θεσσαλονίκης, Λένα Παπιά, αναφέροντας π.χ. την απαραίτητη διευθέτηση ρεμάτων.

Καθώς το ξενοδοχείο είναι city resort, λειτουργεί με όρους εποχικότητας. Είναι πλήρες τους καλοκαιρινούς μήνες, κατά βάση με τουρίστες από τα Βαλκάνια, ενώ τον χειμώνα έρχονται Έλληνες. «Εταρικοί πελάτες, αθλητικοί τουριστές, διάφορα γκρουπ», αναφέρει η κ. Παπιά, τονίζοντας ότι φέτος τον Σεπτέμβριο το 25% των επισκεπτών του ξενοδοχείου ήταν Έλληνες. «Δεν πρέπει να φθηνοπώσω πίσω την ελληνική αγορά», αναφέρει η κ. Μπινιάρη. «Χρειαζόμαστε και άλλες συνθήκες με κύριους προορισμούς της Ελλάδας, όπως είναι η Αθήνα, η Κρήτη, η Ρόδος».

Η αντιπεριφερειάρχης Τουρισμού Κεντρικής Μακεδονίας Βίκυ Χατζηβασιλείου λέει στην «Κ» πως από τη Θεσσαλονίκη μπορεί κανείς να επισκεφθεί σημαντικούς αρχαιολογικούς χώρους στις Αιγές ή στην Αμφίπολη. Το Αγίον Όρος. Τον Ολυμπο. Ιαματικά λουτρά στα Πόζαρο και στη Ραιδεστό. «Συνδυάζει τα πάντα μια επίσκεψη στη Θεσσαλονίκη, από τον πολιτισμό και την Ιστορία μέχρι τη φύση και τη γαστρονομία», αναφέρει. Παράλληλα γίνονται κινήσεις για να προσελκύσει η πόλη ακόμη περισσότερο εγχώριο τουρισμό. «Προσπαθούμε να προωθήσουμε τον συνεδριακό τουρισμό, εδώ υπάρχει μόνο ένα μεγάλο συνεδριακό κέντρο, το «Βελ-λίδιο», αλλά το παλεύουμε και με χώρους σε μεγάλα ξενοδοχεία», σημειώνει. «Είναι αδιαπραγμάτευτο ότι χρειαζόμαστε τουρισμό», λέει η κ. Χατζηβασιλείου στην «Κ», «δεν έχουμε εδώ συμπτώματα υπερτουρισμού».

ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Φάγαμε 22.000 τόνους λιγότερο ψωμί το 2022 σε σχέση με το 2019

Πάνω από 22.000 τόνους λιγότερο ψωμί καταναλώσαμε το 2022 σε σύγκριση με το 2019, κάτι που σε μεγάλο βαθμό σχετίζεται με την οικονομική κρίση, ειδικά μάλιστα καθώς η τιμή του βασικού αυτού είδους διατροφής έχει αυξηθεί σχεδόν κατά 40% τα τελευταία χρόνια. Τα στοιχεία άλλωστε δείχνουν ότι μειώθηκαν κυρίως οι αγορές μαύρου ψωμιού, που είναι ακριβότερο από το άσπρο ψωμί, ενώ πολύ λιγότερο αγοράζονται τα άλλα αρτοσκευάσματα.

Ο περιορισμός της κατανάλωσης σε συνδυασμό με την οικονομική κρίση την προηγούμενη δεκαετία, αλλά και τις νομοτικές αλλαγές που επήλθαν όσον αφορά την απελευθέρωση της διάθεσης ψωμιού και από τα σούπερ μάρκετ, οδήγησαν σε μείωση των αρτοποιειών, αλλά και των καθαρά εμπορικών επιχειρήσεων άρτου, με τη μείωση να είναι μεγαλύτερη στις μικρές επιχειρήσεις του κλάδου. Μεγαλύτερος α-

νταγωνιστής, ωστόσο, της βιοτεχνικής αρτοποιίας, των παραδοσιακών φούρνων δηλαδή, είναι στην πραγματικότητα η μεγάλη αρτοποιηχανία που παράγει τυποποιημένο ψωμί και μάλιστα όχι μόνο τον τοστ, αλλά και διάφορα προϊόντα που χρησιμοποιούν πλέον οι νεότεροι στη διατροφή τους (πίτες, τورتίγιες κ.λπ.), τα οποία τείνουν να υποκαταστήσουν το ψωμί.

Σύμφωνα με μελέτη που πραγματοποίησε η εταιρεία Netrino για λογαριασμό της Ομοσπονδίας Αρτοποιιών Ελλάδας και παρουσιάστηκε στο Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Αθηνών στο πλαίσιο του πρώτου κύκλου συνεχούς κατάρτισης των βιοτεχνών αρτοποιών, η πορεία της κατανάλωσης του ψωμιού στην Ελλάδα παρουσιάζει μια σταδιακή μείωση από το 2019 μέχρι το 2022. Η κατανάλωση ψωμιού έχει μειωθεί κατά 22.164 τόνους από το 2019 μέχρι το 2022. Με άλλα λόγια, το 2022 οι πόσότητες ψωμιού

Βάσει στοιχείων, μειώθηκε η κατανάλωση μαύρου ψωμιού, που είναι ακριβότερο από το άσπρο, ενώ πολύ λιγότερο αγοράζονται τα άλλα αρτοσκευάσματα.

που καταναλώθηκαν ήταν κατά 5,05% λιγότερες σε σύγκριση με το 2019.

Σωρευτικά κατά την τελευταία δεκαετία (2014-2024) στον κλάδο της αρτοποιίας έχουν συσταθεί 2.662 παραγωγικές επιχειρήσεις, ενώ έχουν διαγραφεί 352 επιχειρήσεις. Το ίδιο διάστημα στον κλάδο των εμπορικών επιχειρήσεων ψωμιού, αρτοσκευασμάτων και λοιπών ειδών αρτοποιίας έχουν συσταθεί σωρευτικά 2.622 επιχειρήσεις, ενώ έχουν διαγραφεί 429 επιχειρήσεις.

Παρά το θετικό ισοζύγιο, αυτό που παρατηρείται είναι ότι κλείνουν κυρίως πολύ μικρές επιχειρήσεις. Σύμφωνα με τα στοιχεία για την περίοδο 2011-2020, ενώ στην Ευρωπαϊκή Ένωση παρατηρήθηκε μείωση 3% του συνόλου των επιχειρήσεων του κλάδου και στην Ελλάδα μείωση 2%, ειδικά όσον αφορά τις μικρές επιχειρήσεις η μείωση στην Ελλάδα ήταν 11% έναντι μόλις 6% στην Ε.Ε. Αντίστροφη πορεία από αυτή των

επιχειρήσεων ακολούθησε τα τελευταία χρόνια η τιμή του ψωμιού, επηρεασμένη σε μεγάλο βαθμό από την αύξηση όλων των συντελεστών του κόστους παραγωγής.

Σύμφωνα με τη μελέτη, η τιμή του ψωμιού στην Ελλάδα είναι η δεύτερη χαμηλότερη στην Ευρώπη, μετά την Εσθονία, και είναι κατά 48% χαμηλότερη από τον μέσο όρο της Ευρώζωνς. Ωστόσο, αυξήθηκε με ταχύτερο ρυθμό από ό,τι στην Ευρώζωνη την περίοδο 2020-2024 και συγκεκριμένα κατά 39,08% έναντι αύξησης 34,62% στην Ευρώζωνη.

Από τον κλάδο οι ανατιμήσεις αποδίδονται στην αύξηση της τιμής των πρώτων ύλης (διπλασιασμός το 2022 σε σύγκριση με το 2021, αλλά στη συνέχεια αποκλιμακώθηκε), στην υψηλή τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος, καθώς και στο μισθολογικό κόστος.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Μερίσματα 2 δισ. θα διανείμουν οι 4 τράπεζες

Η μεγάλη αύξηση των κερδών φέτος φέρνει και την ταχύτερη απόσβεση του αναβαλλόμενου φόρου από το 2025 και μετά

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Κέρδη ύψους 4,7 δισ. ευρώ έναντι 3,6 δισ. ευρώ το 2023 αναμένεται να καταγράψουν οι τέσσερις συστημικές τράπεζες το 2024, ανεβάζοντας το προς διανομή μέρισμα κοντά στα 2 δισ. ευρώ έναντι 875 εκατ. ευρώ το 2023. Ο διπλασιασμός των προς διανομή κερδών είναι αποτέλεσμα τόσο των αυξημένων κερδών όσο και του υψηλότερου σε σχέση με πέρυσι ποσοστού των κερδών (payout ratio) που θα διανείμουν στους μετόχους τους για την τρέχουσα οικονομική χρήση, ξεκινώντας ανάλογα με την τράπεζα από το 35% έως και το 50%. Οι αυξημένες διανομές, με σημείο εκκίνησης την τρέχουσα οικονομική χρήση, συνοδεύονται με κινήσεις για την ταχύτερη απόσβεση του αναβαλλόμενου φόρου (DTC) από το 2025 και μετά με στόχο τον μηδενισμό του επιτά χρόνια νωρίτερα, δηλαδή το 2034. Με βάση τον σχεδιασμό, το ποσοστό του DTC που θα αποσβένεται κάθε χρόνο θα αντιστοιχεί στο 29% του ποσού που θα διανέμουν μέσω μερισματος ή και επαναγοράς μετοχών (buyback), διατηρώντας παράλληλα υψηλούς κεφαλαιακούς δείκτες.

Alpha Bank

Στην περίπτωση της Alpha Bank, όπως ανακοίνωσε ο διευθύνων σύμβουλος του ομίλου Βασίλης Ψάλτης, ο στόχος για τη διανομή μερισματος διαμορφώνεται στο 35% των κερδών της χρήσης του 2024, από 20% το 2023. Με βάση την πρόβλεψη ότι τα κέρδη θα διαμορφωθούν κοντά στα 830 εκατ. ευρώ, το προς διανομή μέρισμα αναμένεται ότι θα φτάσει κοντά στα 290 εκατ. ευρώ, από 122 εκατ. ευρώ το 2023, ενώ σε ό,τι αφορά την τριετία 2024-2026, στόχος της διοίκησης είναι η διανομή μερισματος ύψους 1,1 δισ. ευρώ.

Εθνική

Στην περίπτωση της Εθνικής η διοίκηση αναμένεται να διανείμει μέρισμα ποσοστό άνω του 40% –έως το 50%– των καθαρών κερδών του 2024, από 30% το 2023. Με βάση την πρόβλεψη ότι τα κέρδη της περιόδου θα ανέλθουν

κοντά στο 1,3 δισ. ευρώ, το προς διανομή μέρισμα εκτιμάται πάνω από τα 600 εκατ. ευρώ –από 332 εκατ. ευρώ το 2023– και όπως δήλωσε ο διευθύνων σύμβουλος της ΕΤΕ Παύλος Μυλωνάς, οι οριστικές αποφάσεις που θα ληφθούν στις αρχές της επόμενης χρονιάς θα συμπεριλάβουν και την επιλογή της επαναγοράς μετοχών.

Eurobank

Η Eurobank μετά την ενσωμάτωση της Ελληνικής Τράπεζας αναμένεται να εμφανίσει κέρδη-ρεκόρ ύψους 1,4 δισ. ευρώ και με βάση τις ανακοινώσεις του διευθυνόντος συμβούλου Φωκίωνα Καραβία, η τράπεζα θα αυξήσει το ποσοστό επί των καθαρών κερδών που θα διανείμει στους μετόχους για την τρέχουσα οικονομική χρήση στο 50% –από 30% πέρυσι. Να σημειωθεί ότι το

«Κλειδί» για τη μεγιστοποίηση της κερδοφορίας το 2024 αποτελούν τα καθαρά έσοδα από τόκους.

2023 είχε υπάρξει και η ακύρωση των μετοχών που η τράπεζα επαναγόρασε από το ΤΧΣ, κίνηση που αντιστοιχούσε σε μέρισμα 14%, μεγιστοποιώντας την απόδοση προς τους μετόχους για την προηγούμενη οικονομική χρήση. Για το 2024 και με την προοπτική ότι τα κέρδη εκτιμάται ότι θα ανέλθουν στο 1,4 δισ. ευρώ, το προς διανομή μέρισμα εκτιμάται ότι θα φτάσει κοντά στα 700 εκατ. ευρώ. Σε ό,τι αφορά το 2026 η διοίκηση του ομίλου σημείωσε ότι το ποσοστό δεν έχει αποφασιστεί ακόμη, διευκρινίζοντας ότι θα περιλαμβάνει διανομή τόσο σε μετρητά όσο και επαναγορά μετοχών, χωρίς να έχει καθοριστεί σε τι ποσοστό μεταξύ των δύο επιλογών.

Τράπεζα Πειραιώς

Στο ιστορικό υψηλό των 1,2 δισ. ευρώ εκτιμάται ότι θα φτάσουν και τα κέρδη του 2024 για την Τράπεζα Πειραιώς και με βάση τις δηλώσεις του διευθυνόντος

Βασικά μεγέθη 9μήνου των τεσσάρων συστημικών τραπεζών

ALPHA BANK	ΕΘΝΙΚΗ	EUROBANK	ΠΕΙΡΑΙΩΣ
			
Εξυπηρετούμενα δάνεια €35,9 δισ.	Εξυπηρετούμενα δάνεια €31,4 δισ.	Εξυπηρετούμενα δάνεια €44,5 δισ.	Εξυπηρετούμενα δάνεια €32 δισ.
Καθαρά έσοδα από τόκους €1,24 δισ.	Καθαρά έσοδα από τόκους €1,78 δισ.	Καθαρά έσοδα από τόκους €1,83 δισ.	Καθαρά έσοδα από τόκους €1,58 δισ.
Καθαρά έσοδα από προμήθειες €305,6 εκατ.	Καθαρά έσοδα από προμήθειες €313 εκατ.	Καθαρά έσοδα από προμήθειες €451 εκατ.	Καθαρά έσοδα από προμήθειες €480 εκατ.
Προσαρμοσμένα καθαρά κέρδη €665,8 εκατ.	Προσαρμοσμένα καθαρά κέρδη €985 εκατ.	Προσαρμοσμένα καθαρά κέρδη €1.145 εκατ.	Προσαρμοσμένα καθαρά κέρδη €932 εκατ.
Κεφαλαιακός δείκτης CET1 15,5%	Κεφαλαιακός δείκτης CET1 18,7%	Κεφαλαιακός δείκτης CET1 17,8%	Κεφαλαιακός δείκτης CET1 14,7%
Δείκτης μη εξυμν. δανείων 4,6%	Δείκτης μη εξυμν. δανείων 3,3%	Δείκτης μη εξυμν. δανείων 2,9%	Δείκτης μη εξυμν. δανείων 3,2%

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

συμβούλου του ομίλου Χρήστου Μεγάλου, το ποσοστό διανομής επί των κερδών για τη χρήση του 2024 θα ανέλθει στο 35% (από 10% το 2023), ενώ για το 2025 στόχος είναι να φτάσει το 50%. Στη βάση αυτή, οι νέες εκτιμήσεις προβλέπουν διανομή στους μετόχους άνω των 350 εκατ. ευρώ από τα κέρδη του 2024, από 79 εκατ. ευρώ που διανεμήθηκε το 2023.

«Κλειδί» για τη μεγιστοποίηση των

κερδών το 2024 αποτελούν τα καθαρά έσοδα από τόκους, που με βάση τα αποτελέσματα 9μήνου εκτινάχθηκαν στα 6,4 δισ. ευρώ από 5,9 δισ. ευρώ το 9μηνο του 2023, παρά την έναρξη αποκλιμάκωσης των επιτοκίων. Σε αυτό συνέβαλε και η συγκράτηση των τόκων στις καταθέσεις, ενώ ενισχυτικά των λειτουργικών εσόδων συνέβαλε και η αύξηση των προμηθειών, που ξεπέρασαν το 9μηνο το 1,5 δισ. ευρώ, από 1,3 δισ.

ευρώ το αντίστοιχο περυσινό διάστημα. Οι τράπεζες εκτιμούν ότι τα λειτουργικά έσοδα θα δείξουν ανθεκτικότητα και τα επόμενα τρίμηνα, καθώς η μείωση των επιτοκίων θα αντισταθμιστεί από την αύξηση του δανειακού χαρτοφυλακίου, ανεβάζοντας τους στόχους για το σύνολο των εκταμιεύσεων του έτους. Το μεγαλύτερο δανειακό χαρτοφυλάκιο, λόγω και της δραστηριότητας στο εξωτερικό, διαθέτει η Eurobank, η

διοίκηση της οποίας εκτίμησε ότι ο στόχος για αύξηση του δανειακού χαρτοφυλακίου κατά 3,5 δισ. ευρώ όλο το 2024 είναι απόλυτα εφικτός με βάση τα συμβασιοποιημένα δάνεια που έχει η τράπεζα. Να σημειωθεί ότι τα ενήμερα δάνεια ενισχυθηκαν οργανικά κατά 2,1 δισ. ευρώ το εννεαμην 2024 και ανήλθαν στο επίπεδο των 44,5 δισ. ευρώ, ενώ συνολικά τα υπολοιπα χορηγήσεων (προ προβλεψέων) διαμορφώθηκαν σε 49,4 δισ. ευρώ. Από αυτά, τα 33,3 δισ. ευρώ είναι από τη δραστηριότητα στην Ελλάδα, 8,7 δισ. ευρώ από τη δραστηριότητα στην Κύπρο (5,9 δισ. Ελληνική Τράπεζα) και 7,4 δισ. ευρώ από τη δραστηριότητα στη Βουλγαρία.

Για την Πειραιώς, το χαρτοφυλάκιο ενήμερων δανείων διαμορφώθηκε στα 32 δισ. ευρώ (38,3 δισ. ευρώ το συνολικό χαρτοφυλάκιο), με άνοδο 9% ετησίως και (+2 δισ. ευρώ στο εννεάμηνο), υπερβαίνοντας τον ετήσιο στόχο των 31,5 δισ. ευρώ. Για την Εθνική Τράπεζα η πιστωτική επέκταση το 9μηνο άγγιξε το 1 δισ. ευρώ από την αρχή του έτους, ως αποτέλεσμα των υψηλών εκταμιεύσεων εταιρικής τραπεζικής άνω των 4 δισ. (+15% ετησίως) το 9μηνο 2024. Με δεδομένο, σύμφωνα με τη διοίκηση, ότι τα εγκεκριμένα μη εκταμιευμένα επιχειρηματικά δάνεια υπερβαίνουν τα 2 δισ., ύστερα από εκταμιεύσεις εταιρικών δανείων ύψους 1 δισ. ευρώ τον Οκτώβριο, δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για υπέρβαση του στόχου πιστωτικής επέκτασης, που έχει τεθεί στο 1,5 δισ. για το 2024.

Σε αναβάθμιση του στόχου για πιστωτική επέκταση στα 2 δισ. ευρώ το 2024 προχώρησε και η διοίκηση της Alpha Bank μετά το ρεκόρ νέων εκταμιεύσεων στην Ελλάδα ύψους 3 δισ. ευρώ. Ως αποτέλεσμα, το χαρτοφυλάκιο εξυπηρετούμενων δανείων του ομίλου αυξήθηκε σε 30,9 δισ. ευρώ, καταγράφοντας αύξηση κατά 4% σε τριμηνιαία βάση. Η καθαρή πιστωτική επέκταση στην Ελλάδα ανήλθε στα 1,2 δισ. ευρώ, αντανakλώντας αφενός την ισχυρή ανάκαμψη της πιστωτικής ζήτησης κυρίως από επιχειρήσεις και αφετέρου την εν γένει επιβράδυνση στην αποπληρωμή δανείων.

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ
Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας

Πριν αγοράσεις,
ενημερώσου έγκαιρα
για τις προσφορές του
Black Friday

Μάθε περισσότερα στο
consumer.gov.cy

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ
ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

ΣΧΕΔΙΟ
Ανακαινίζω **Ενοικιάζω**

Είσαι ιδιοκτήτης αδρανούς υποστατικού;

Επωφελήσου της επιδότησης
του Υπουργείου Εσωτερικών για την **ανακαινισή** του.

Υπόβαλε αίτηση μέσω της ιστοσελίδας του ΚΟΑΓ
και στη συνέχεια καταχώρισε την οικιστική μονάδα για ενοικίαση.

Ανακαινίζουμε Οικίες, Αναβαθμίζουμε Ζωές!

Μάθε περισσότερα στο
www.prositistegi.cy

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ
ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Υπεραπόδοση της ελληνικής οικονομίας «βλέπει» η Ε.Ε.

Εκτιμά ότι το πρωτογενές πλεόνασμα θα ανέλθει στο 2,9% του ΑΕΠ φέτος

Των **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ** και **ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΒΟΥΔΟΥΡΗ**

Υψηλά πρωτογενή πλεονάσματα, που ξεπερνούν τις προβλέψεις της κυβέρνησης και σημαντική υποχώρηση του χρέους «βλέπει» η Κομισιόν στη φθινοπωρινή της έκθεση που δημοσιεύθηκε χθες, αλλά την ίδια ώρα εκτιμά ένα υψηλό έλλειμμα ισοζυγίου πληρωμών και βραδύτερη αποκλιμάκωση του πληθωρισμού από την Ε.Ε.

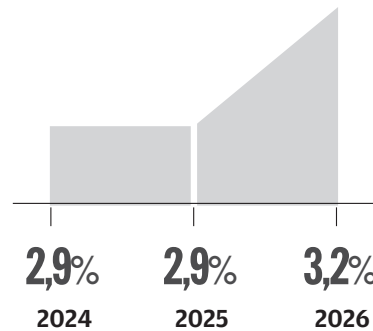
Το πρωτογενές πλεόνασμα προβλέπεται στο 2,9% του ΑΕΠ φέτος, τρίτη καλύτερη επίδοση στην Ε.Ε., 2,9% του ΑΕΠ το 2025 και 3,2% του ΑΕΠ το 2026, ενώ η κυβέρνηση στον προϋπολογισμό που θα καταθέσει την ερχόμενη Τετάρτη στη Βουλή θα προβλέπει –σύμφωνα με πληροφορίες– πρωτογενές πλεόνασμα 2,5% του ΑΕΠ για φέτος (από 2,4% του προσχεδίου) και 2,4% για το 2025 (από 2,5% του προσχεδίου). Για το 2026, στο Μεσοπρόθεσμο Σχέδιο το οποίο κατέθεσε στην Κομισιόν, προβλέπεται πρωτογενές πλεόνασμα 2,4% του ΑΕΠ. Σύμφωνα με πηγή του υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, οι διαφορές στις εκτιμήσεις μεταξύ κυβέρνησης και Κομισιόν οφείλονται μεταξύ άλλων στα

εξής: 1. Για το 2024 η Κομισιόν δεν έχει λάβει υπόψη της τον συμπληρωματικό προϋπολογισμό που ψηφίστηκε, για αύξηση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων κατά 400 εκατ. ευρώ. 2. Για το 2025 και το 2026 έχει λάβει υπόψη της μόνο τα ήδη εξαγγελθέντα μέτρα, ενώ η κυβέρνηση έχει σκοπό να πάρει και πρόσθετα, εξαντλώντας το περιθώριο αύξησης δαπανών (3,7% και 3,6% αντιστοίχως) που της δίνει το νέο Σύμφωνο Σταθερότητας. Κάτι που μεταφράζεται σε 500 εκατ. ευρώ επιπλέον δαπάνες για παροχές ή άλλες ανάγκες.

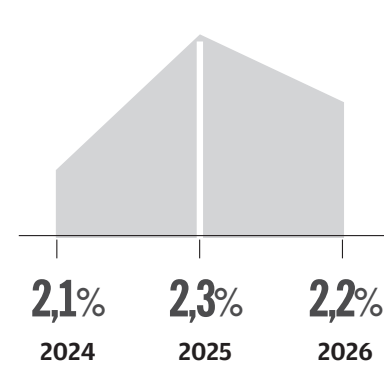
Σε κάθε περίπτωση, η δημοσιονομική εκτίμηση της Κομισιόν είναι ευνοϊκότερη από της κυβέρνησης και δείχνει ότι υπάρχει μια δυναμική υπεραπόδοσης, κάτι ευπρόσδεκτο από τις αγορές, που όμως δεν ισοδυναμεί με ισόποσα περιθώρια παροχών με βάση τους νέους κανόνες του Συμφώνου Σταθερότητας. Αυτή τη στιγμή, λένε στο υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, υπάρχουν περιθώρια για παροχές περίπου 500 εκατ. ευρώ πέραν των εξαγγελθέντων μέτρων, εκτός αν προκύψει μόνιμη αύξηση φορολογικών εσόδων (με επιβολή νέου φόρου ή μείωση της φοροδιαφυγής).

Οι φθινοπωρινές προβλέψεις της Κομισιόν για την Ελλάδα

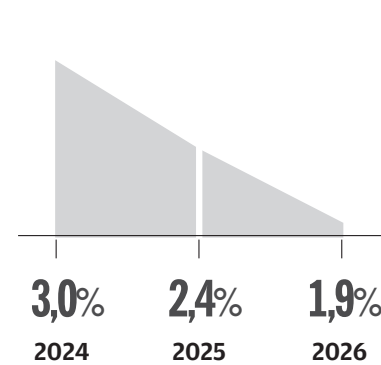
Πρωτογενές πλεόνασμα (% ΑΕΠ)

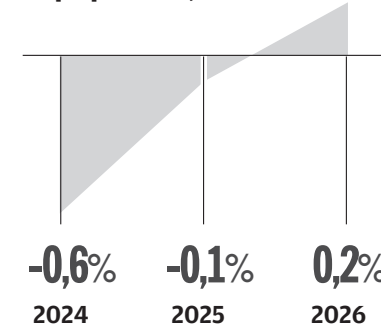
Ανάπτυξη

Πληθωρισμός

Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)

Προβλέπεται σημαντικά υψηλότερη ανάπτυξη από την Ευρωζώνη την επόμενη διετία.

Σε ό,τι αφορά το δημόσιο χρέος, η Κομισιόν προβλέπει ότι θα διαμορφωθεί φέτος στο 153,1% του ΑΕΠ, το 2025 στο 146,8% του ΑΕΠ και το 2026 στο 142,7% του ΑΕΠ. Η πρόβλεψη της κυβέρνησης είναι για χρέος 153,7% του ΑΕΠ φέτος, 149,1% το 2025 και 143,1% το 2026, δηλαδή ελαφρώς υψηλότερο.

Στο θέμα της ανάπτυξης η Κομισιόν προβλέπει αύξηση του ΑΕΠ κατά 2,1% φέτος, 2,3% το 2025 και 2,2% το 2026, ενώ στον προϋπολογισμό θα προβλέπεται 2,2% για φέτος, 2,3% για το 2025

και στο Μεσοπρόθεσμο αναφερόταν πρόβλεψη για 2% το 2026. Ο ρυθμός είναι πολύ υψηλότερος από τον προβλεπόμενο για την Ευρωζώνη (0,8%, 1,3% και 1,6% αντιστοίχως), κάτι που προοιωνίζεται περαιτέρω σύγκλιση.

Οι επενδύσεις προβλέπεται από την Κομισιόν να αυξηθούν κατά 7,4% φέτος, 8,9% το 2025 και 7,1% το 2026, υψηλότερα από την πρόβλεψη του προσχεδίου του προϋπολογισμού για 6,7% φέτος και 8,4% το 2025 και πολύ υψηλότερα από της Ευρωζώνης.

Όπως σχολιάσε ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών Κωστής Χατζηδάκης, οι προβλέψεις της Κομισιόν «επιβεβαιώνουν ότι μέσα σε ένα οικονομικό περιβάλλον σχετικά χαμηλής οικονομικής ανάπτυξης στην ευρωπαϊκή ήπειρο, η ελληνική οικονομία συνεχίζει

την πολύ θετική της πορεία και τη σύγκλιση της προς τον ευρωπαϊκό μέσο όρο». Ο πληθωρισμός, με βάση τον εναρμονισμένο δείκτη, προβλέπεται ότι θα είναι 3% φέτος και στη συνέχεια 2,4% το 2025 και 1,9% το 2026, έναντι πρόβλεψης του προσχεδίου προϋπολογισμού για 2,8% φέτος. Στην Ε.Ε. τα επίπεδα προβλέπονται χαμηλότερα για φέτος, στο 2,6% και στην Ευρωζώνη στο 2,4%. «Οι μισθολογικές πιέσεις λόγω των αυξανόμενων ελλείψεων εργατικού δυναμικού και των αυξήσεων των κατώτατων μισθών αναμένεται να ασκήσουν ανοδικές πιέσεις στις τιμές στο μέλλον», σημειώνει εξάλλου η έκθεση της Κομισιόν.

Το έλλειμμα του ισοζυγίου προβλέπεται στο 7,1% του ΑΕΠ φέτος και στη συνέχεια στο 7,5% του ΑΕΠ το 2025

και στο 7,2% του ΑΕΠ το 2026 – το τρίτο υψηλότερο στην Ευρωζώνη.

Εύσημα από Τζεντίλνι

Σχολιάζοντας στην «Κ» τις προβλέψεις για την Ελλάδα, ο αρμόδιος επίτροπος Οικονομικών Πάολο Τζεντίλνι χαρακτήρισε «μεγάλη επιτυχία» τη μείωση του δημοσίου χρέους. Εξηγώντας πού οφείλεται ο υψηλότερος από τον μέσο όρο πληθωρισμός, είπε ότι συνδέεται μεταξύ άλλων με τις τιμές των τροφίμων, που επηρεάστηκαν από τις πλημμύρες, την τερστία αύξηση των τιμών ελαιολάδου, καθώς και την αύξηση των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας. Ο ίδιος σχολίασε πάντως ότι ο πληθωρισμός θα υποχωρήσει και στην Ελλάδα, ενώ πρόσθεσε ότι η χώρα «έχει μια ενδιάφερουσα δημοσιονομική κατάσταση».

Πρωταθλήτρια αύξησης εισοδήματος στον ΟΟΣΑ η Πορτογαλία λόγω αμοιβών

Επιβραδύνθηκε η αύξηση του πραγματικού κατά κεφαλήν εισοδήματος των νοικοκυριών στις χώρες του ΟΟΣΑ το β' τρίμηνο, καθώς διαμορφώθηκε στο 0,4% (σε τριμηνιαία βάση) έναντι 1,3% το α' τρίμηνο. Την ίδια περίοδο το πραγματικό κατά κεφαλήν ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 0,3%.

Για την Ελλάδα δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για το β' τρίμηνο. Τα

Στο χαμηλότερο σημείο βρισκόταν το γ' τρίμηνο του 2013 (66,44% του α' τριμήνου του 2007). Το πρώτο τρίμηνο του 2019 ήταν στο 73,27% του α' τριμήνου του 2007, επομένως έκτοτε έχει αυξηθεί κατά 6,25 ποσοστιαίες μονάδες. Κατά μέσον όρο στις χώρες του ΟΟΣΑ ο δείκτης βρίσκεται στο 125% του επιπέδου του 2007 τόσο κατά το α' όσο και κατά το β' τρίμηνο. Για το β' τρίμηνο η χθεσινή ανακοίνωση του ΟΟΣΑ επισημαίνει πως η εικόνα είναι μεικτή. Από τις 15 χώρες-μέλη του ΟΟΣΑ για τις οποίες υπήρχαν διαθέσιμα στοιχεία, στις 8 σημειώθηκε αύξηση του πραγματικού κατά κεφαλήν εισοδήματος των νοικοκυριών και στις 7 σημειώθηκε μείωση.

Στις περισσότερες από τις χώρες που ανήκουν στο G7 σημειώθηκε αύξηση του πραγματικού κατά κεφαλήν εισοδήματος των νοικοκυριών. Εξαιρέση αποτέλεσαν ο Καναδάς και η Γερμανία, όπου ο δείκτης σημείωσε μείωση κατά 0,2%. Στη Γερμανία η μείωση αποδίδεται εν μέρει στην ασθενή αύξηση των αμοιβών των υπαλλήλων και στο εισόδημα από την περιουσία, σε συνδυασμό με τους αυξανόμενους φόρους εισοδήματος και πλούτου. Στον Καναδά η υποχώρηση αποδίδεται στη μείωση του κατά κεφαλήν ΑΕΠ του για πέμπτο συνεχόμενο τρίμηνο.

Η μεγαλύτερη αύξηση σημειώθηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο, 1,1% και 1%, όσο ακριβώς ήταν η αντίστοιχη αύξηση και το προηγούμενο τρίμηνο. Στη Γαλλία η αύξηση ήταν 0,3%, έναντι 0,5% το προηγούμενο τρίμηνο, και στις ΗΠΑ ήταν 0,4%, έναντι 1,2% το προηγούμενο τρίμηνο.

Μεταξύ των υπολοίπων χωρών για τις οποίες υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία, τη μεγαλύτερη αύξηση του πραγματικού κατά κεφαλήν εισοδήματος των νοικοκυριών της σημείωσε η Πορτογαλία, με 2,1%, κυρίως λόγω της αύξησης των αμοιβών των εργαζομένων, όπως σημειώνει ο ΟΟΣΑ. Μεταξύ των δ' τριμήνων του 2021 και του β' τριμήνου του 2024 οι πραγματικές αμοιβές των υπαλλήλων στην Πορτογαλία αυξήθηκαν κατά 23%, σύμφωνα με την ανακοίνωση του ΟΟΣΑ. Σημειώτεον ότι η Πορτογαλία βρίσκεται στο 116,51% του πραγματικού κατά κεφαλήν εισοδήματος των νοικοκυριών της του α' τριμήνου του 2007.

Στο άλλο άκρο, η Ολλανδία σημείωσε τη μεγαλύτερη πτώση του πραγματικού κατά κεφαλήν εισοδήματος των νοικοκυριών της, κατά 2,3%, κυρίως λόγω της πτώσης του εισοδήματος από περιουσία και της αύξησης των φόρων στο εισόδημα και στον πλούτο.

ΕΙΡΗΝΗ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Μικρότερες κατά 30% οι συντάξεις ιδιωτικού τομέα από το Δημόσιο

Η διαφορά κατά μέσον όρο στις νέες συντάξεις φτάνει στα 320 ευρώ

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Παγινώνεται το μοντέλο των χαμηλών συντάξεων, με μεγάλους χαμένους τους νέους συνταξιούχους, που λαμβάνουν σύνταξη με βάση τον νόμο Κατρούγκαλου και κυρίως όσους προέρχονται από τον ιδιωτικό τομέα.

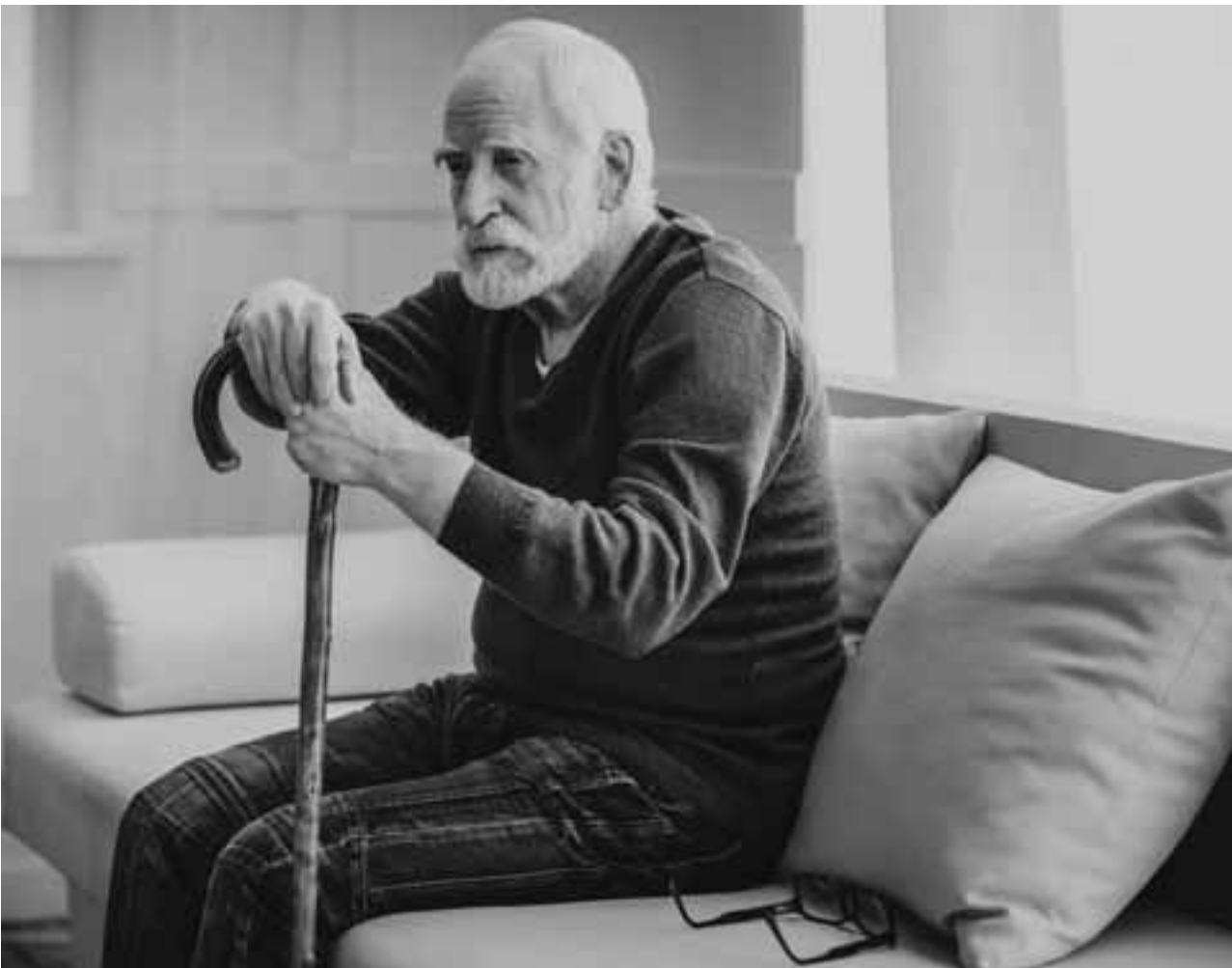
Στις νέες συντάξεις, η ψαλίδα μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα είναι μεγάλη, με την απόσταση να κινείται περίξ των 320 ευρώ. Την ίδια στιγμή, τα στοιχεία του συστήματος «Ηλιος» δείχνουν για τον μήνα Αύγουστο ότι, συνολικά, περισσότεροι από 6 στους 10 συνταξιούχους (παλαιοί και νέοι) λαμβάνουν σύνταξη γήρατος μικρότερη των 1.000 ευρώ.

Οι ειδικοί επισημαίνουν ότι οι χαμηλοί μισθοί στον ιδιωτικό τομέα κατά τα προηγούμενα χρόνια, σε συνδυασμό με τα λιγότερα έτη ασφάλισης λόγω και της υψηλής ανεργίας ιδίως κατά την περίοδο της δημοσιονομικής κρίσης, αλλά και η εκτεταμένη «μαύρη» απασχόληση που στις περισσότερες περιπτώσεις δεν αποτελεί επιλογή των ασφαλισμένων, έχουν ως αποτέλεσμα το ασφαλιστικό μας σύστημα να χαρακτηρίζεται από το φαινόμενο των...

Περισσότεροι από 6 στους 10 συνταξιούχους λαμβάνουν σύνταξη γήρατος μικρότερη των 1.000 ευρώ.

ρετιρέ και των υπογείων στις συντάξεις. Σε αυτό έρχεται να προστεθεί και η ωρίμανση του νόμου Κατρούγκαλου, που οδηγεί αποδεδειγμένα σε χαμηλότερες παροχές, με αποτέλεσμα οι συντάξεις, κυρίως του ιδιωτικού τομέα, να είναι συνεχώς μειούμενες.

Σε ό,τι αφορά τις νέες συντάξεις που απονεμήθηκαν τον Αύγουστο, τα στοιχεία είναι ενδεικτικά μιας κατάστασης που τείνει να παγιωθεί. Συγκεκριμένα, πληρώθηκαν 28.044 νέες συντάξεις, με τη μηνιαία δαπάνη να ανέρχεται σε 14,7 εκατ. ευρώ, ενώ καταβλήθηκε και ένα επιπλέον ποσό της τάξης των 89,7 εκατ. ευρώ ως αναδρομικά. Από το σύνολο των νέων συντάξεων που απονεμήθηκαν, οι 15.183 προήλθαν από τον ιδιωτικό τομέα (ποσοστό 54,13%), έναντι 988 συντάξεων που αφορούσαν ασφαλισμένους του Δημοσίου. Επίσης, πληρώθηκαν και 9.988 επικουρικές συντάξεις.

Η ωρίμανση του νόμου Κατρούγκαλου οδηγεί αποδεδειγμένα σε χαμηλότερες παροχές, με αποτέλεσμα οι συντάξεις, κυρίως του ιδιωτικού τομέα, να είναι συνεχώς μειούμενες.

Κατά μέσον όρο, οι συντάξεις του ιδιωτικού τομέα αντιστοιχούν σε μηνιαίο εισόδημα της τάξης των 754,92 ευρώ μεικτά. Αντιθέτως, οι συντάξεις του Δημοσίου, κατά μέσον όρο, ανέρχονται σε 1.077,46 ευρώ μεικτά τον μήνα. Η διαφορά μεταξύ των δύο είναι της τάξης των 322,54 ευρώ, με αποτέλεσμα η μέση νέα σύνταξη του ιδιωτικού τομέα να είναι κατά 29,94% χαμηλότερη από την αντίστοιχη του Δημοσίου.

Αλλά και συνολικά, κάτω των 1.000 ευρώ μηνιαία σύνταξη λαμβάνουν 6 στους 10 συνταξιούχους. Η μέση σύνταξη γήρατος τον Αύγουστο περιορίστηκε στα 926,64 ευρώ μεικτά, ενώ η επικουρική στα 196,83 ευρώ. Το 60,24% των συντάξεων γήρατος (1.161.258) είναι κάτω από 1.000 ευρώ μεικτά, περίπου 940 ευρώ «καθαρά». Υπάρχουν 318.175 κύριες συντάξεις γήρατος (ποσοστό 16,5%) που αποφέ-

ρουν μηνιαίο εισόδημα μικρότερο των 500 ευρώ, ανά περίπτωση.

Τον Αύγουστο οι συνταξιούχοι ανήλθαν σε 2.500.025. Οι συντάξεις γήρατος ήταν 1.915.042 (53,23% καταβλήθηκαν σε άνδρες και το υπόλοιπο 46,76% σε γυναίκες), οι συντάξεις χηρείας ήταν 385.456, από τις οποίες η συντριπτική πλειονότητα (351.713 ή 91,24%) καταβάλλεται σε γυναίκες και μόλις 33.743 (8,75%) χορηγείται σε άνδρες.

Για να καταβληθούν οι συντάξεις γήρατος, απαιτήθηκε ποσό άνω των 2,07 δισ. ευρώ για τον Αύγουστο. Άλλα 267.883.464 ευρώ δαπανήθηκαν για τις συντάξεις χηρείας. Ένας στους τέσσερις συνταξιούχους (ποσοστό 26,1% ή 652.234 άτομα) είναι άνω των 81 ετών. Επίσης, ένας στους τρεις συνταξιούχους (35,8% ή 893.800 άτομα) είναι ηλικίας 71-80 ετών. Αντίστοιχο ποσοστό (35,2% ή 879.699 άτομα) είναι

ηλικίας 51-70 ετών. Συνταξιούχοι ηλικίας 66-70 ετών (451.076 άτομα ή ποσοστό 18%) λαμβάνουν το υψηλότερο εισόδημα από συντάξεις (1.084,31 ευρώ μεικτά).

Δεν είναι τυχαίο πως στους κόλπους της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει ξεκινήσει έντονα η συζήτηση για την επάρκεια των εισοδημάτων, τόσο για τους εργαζομένους όσο και για τους συνταξιούχους.

Συζήτηση που δεν αφήνει αδιάφορη την κυβέρνηση, η οποία, βάσει των δεσμεύσεων, το αμέσως επόμενο διάστημα, εκτός από την κύρωση της οδηγίας για τους επαρκείς κατώτατους μισθούς και την προώθηση των συλλογικών διαπραγματεύσεων, θα προωθήσει διατάξεις για την ειδική εισφορά αλληλεγγύης, προκειμένου να μην χάνουν οι συνταξιούχοι τις αυξήσεις, αλλά και για το έκτακτο επίδομα προσωπικών διαφορών.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΟΣΑ, η Πορτογαλία βρίσκεται στο 116,51% του πραγματικού κατά κεφαλήν εισοδήματος των νοικοκυριών της του α' τριμήνου του 2007.

Στην Ελλάδα το πραγματικό κατά κεφαλήν εισόδημα των νοικοκυριών βρισκόταν στο 79,52% του α' τριμήνου του 2007, έχοντας υποχωρήσει από το 81,09% του α' τριμήνου του 2007, όπου βρισκόταν το δ' τρίμηνο του 2023.

Οι ευκαιρίες
και οι προκλήσεις
του επιχειρείν μέσα
από τη ματιά κορυφαίων
στελεχών της αγοράς.

ΚΥΡΙΑΚΗ
24/11

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Αντζελα ΜακΝτόναλντ

Αναπληρώτρια διευθύνουσα σύμβουλος της HMRC, της φορολογικής αρχής στο Ηνωμένο Βασίλειο

Εισπράττουμε πάνω από το 95% των φόρων στη Βρετανία

Το φορολογικό μας σύστημα
λειτουργεί δίκαια και αυστηρά

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΚΩΣΤΟΥΛΑ**

Τον **εισπρακτικό** μηχανισμό της Βρετανίας, της χώρας που είναι σε θέση να ι-σχυρίζεται ότι συγκεντρώνει πάνω από το 95% των φόρων, περιγράφει στην «Κ» η Αντζελα ΜακΝτόναλντ, αναπληρώτρια διευθύνουσα σύμβουλος της HMRC, της φορολογικής αρχής στο Ηνωμένο Βασίλειο. «Καθιστούμε σαφές τι μπορεί να συμβεί εάν ο φορολογούμενος δεν τηρήσει τους κανόνες που ακολουθεί η συντριπτική πλειοψηφία», αναφέρει χαρακτηριστικά η κ. ΜακΝτόναλντ, η οποία είναι μόνιμη γραμματέας της υπηρεσίας με 30 χρόνια προϋπηρεσία στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα. Την κούρσα των κρατικών εσόδων στο Ηνωμένο Βασίλειο οδηγούν ο φόρος εισοδήματος και οι ασφαλιστικές εισφορές – ακολουθεί ο ΦΠΑ με συντελεστή 20%. Η επικεφαλής της HMRC, η οποία επισκέφθηκε την Αθήνα για να συμμετάσχει στο φορολογικό φόρουμ του ΟΟΣΑ, εστιάζει ιδιαίτερα στην οργάνωση και υποδομή της φορολογικής Αρχής ως καταλυτικού στοιχείου για τη φορολογική συμμόρφωση: «Διευκολύνουμε τους πολίτες να λαμβάνουν σωστά και να πληρώνουν εγκαίρως τους φόρους τους».

– **Η δραστηκή μείωση της φοροδιαφυγής αποτελεί έναν από τους βασικούς διακηρυγμένους στόχους της ελληνικής κυβέρνησης. Στη Βρετανία, πώς φροντίζετε να συλλέγετε τους φόρους χωρίς κραυγαλέες απώλειες; Ποια είναι τα βασικά στοιχεία της στρατηγικής σας;**

– Στόχος μας είναι να πληρώνουν όλοι τον νόμιμο οφειλόμενο φόρο, ανεξάρτητα από το ποιος είναι κάθε φορά ο φορολογούμενος. Το 2023-24 δημιούργησαμε φορολογικά έσοδα-ρεκόρ, ύψους 843,4 δισ. λιρών, αυξημένα κατά 3,6% σε σχέση με τους προηγούμενους 12 μήνες. Τα χρήματα αυτά πληρώνουν τις ζωτικές σημάσιες δημόσιες υπηρεσίες στις οποίες βασίζονται όλοι οι πολίτες του Ηνωμένου Βασιλείου, όπως τα σχολεία και το Εθνικό Σύστημα Υγείας – NHS.

Χρησιμοποιούμε τις αστικές και ποινικές μας εξουσίες ενάντια στη μικρή μειοψηφία που αρνείται να παίζει σύμφωνα με τους κανόνες. Η εργασία μας για την αντιμετώπιση της αποφυγής, της φοροδιαφυγής και της μη συμμόρ-

φωσης μας βοήθησε να προστατεύσουμε 41,8 δισ. λίρες τους τελευταίους 12 μήνες. Αντιμετωπίζοντας τις πιο σοβαρές μορφές φορολογικού εγκλήματος, δημιουργούμε ίσους όρους ανταγωνισμού για ιδιώτες και επιχειρήσεις. Είμαστε αποφασισμένοι ότι δεν πρέπει να βρίσκονται σε μειονεκτική θέση ή να επηρεάζονται από τις εγκληματικές ενέργειες άλλων.

Εργαζόμαστε συνεχώς για να αυξήσουμε την ευαισθητοποίηση των πολιτών σχετικά με τις φορολογικές τους υποχρεώσεις, ώστε να τους βοηθήσουμε να λάβουν σωστά τους φόρους τους και να τους διευκολύνουμε να πληρώσουν εγκαίρως όσα οφείλουν. Βελτιώνουμε τις πολιτικές, τις υπηρεσίες και τα συστήματα ώστε να διευκολύνουν τους πελάτες να διεκπεραιώνουν τη διαδικασία σωστά – να είναι πιο δύσκολο να κάνουν λάθος. Εκπαιδεύουμε και υποστηρίζουμε τους πελάτες μας στις φορολογικές τους υποθέσεις και ανταποκρινόμενοι παρεμβαίνοντας για να τακτοποιήσουν τις φορολογικές τους υποθέσεις. Ευρύτερα, επιχειρούμε να διασφαλίζουμε ότι το φορολογικό σύστημα λειτουργεί δίκαια.

– **Ποιο είναι το ύψος της εκτιμώμενης φοροδιαφυγής στη χώρα σας;**

– Η συντριπτική πλειονότητα των πελατών πληρώνει πλήρως τους φόρους εγκαίρως. Εισπράτουμε περισσότερο από το 95% του οφειλόμενου φόρου το 2022-23, γεγονός που καταδεικνύει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο έχει ένα από τα χαμηλότερα φορολογικά κενά στον κόσμο – με μακροπρόθεσμη μείωση από 7,4% το 2005-06 σε 4,8% το 2022-23.

– **Ποιοι είναι οι βασικοί φορολογικοί συντελεστές στη χώρα σας και ποιο είναι το μείγμα των φόρων; Σε τι ποσοστά συνεισφέρουν στα κρατικά έσοδα οι βασικές πηγές φορολόγησης;**

– Τα φορολογικά μας έσοδα προέρχονται από μια σειρά διαφορετικών φόρων. Ο φόρος εισοδήματος – ο φόρος που πληρώνουν τα φυσικά πρόσωπα για το εισόδημά τους – αποφέρει τα περισσότερα έσοδα και ακολουθούν οι εθνικές ασφαλιστικές εισφορές, οι οποίες βασίζονται επίσης στο εισόδημα. Ο βασικός φορολογικός συντελεστής του φόρου εισοδήματος είναι 20%, με υψηλότερο συντελεστή 40% και πρόσθετο φορολογικό συντελεστή 45%, ανάλογα

Στη φωτογραφία το κτίριο με τα κεντρικά γραφεία της HMRC στο Λονδίνο. Το 2023-24 η φορολογική αρχή του Ηνωμένου Βασιλείου κατάφερε να έχει φορολογικά έσοδα-ρεκόρ, ύψους 843,4 δισ. λιρών, αυξημένα κατά 3,6% σε σχέση με τους προηγούμενους 12 μήνες.

Αντιμετωπίζοντας τις πιο σοβαρές μορφές φορολογικού εγκλήματος, δημιουργούμε ίσους όρους ανταγωνισμού για ιδιώτες και επιχειρήσεις, τονίζει η Αντζελα ΜακΝτόναλντ.

Κάθε χρόνο εκατομμύρια αυτοαπασχολούμενοι συμπληρώνουν μια φορολογική δήλωση αυτοαξιολόγησης με το εισόδημα που είχαν.

με το πόσα κερδίζεις. Ο ΦΠΑ από τις επιχειρήσεις – ο φόρος που προστίθεται στα περισσότερα προϊόντα και υπηρεσίες που πωλούνται από επιχειρήσεις εγγεγραμμένες σε αυτόν – είναι ο επόμενος μεγαλύτερος πάροχος φορολογικών εσόδων. Ο σπάντα συντελεστής είναι 20%. Οι εισφορές φόρου εισοδήματος και εθνικής ασφάλισης αυξήθηκαν κατά 29,3 δισ. λίρες (6,8%) σε σύγκριση

με το 2022-23, αντανακλώντας σε μεγάλο βαθμό την αυξανόμενη απασχόληση και τις μέσες αποδοχές. Ο εταιρικός φόρος – ο φόρος επί των κερδών των εταιρειών – απέφερε επιπλέον 9,1 δισ. λίρες (11,3%) σε σύγκριση με το 2022-2023, σε μεγάλο βαθμό λόγω της αύξησης του κύριου συντελεστή από 19% σε 25% από τον Απρίλιο του 2023. Τα έσοδα από ΦΠΑ μειώθηκαν οριακά κατά 1,4 δισ. λίρες (0,8%) σε σύγκριση με το 2022-2023.

– **Πώς έχει επιδράσει ο πληθωρισμός των τελευταίων ετών στα φορολογικά έσοδα της Βρετανίας;**

– Τα βασικά περιθώρια και όρια στον φόρο εισοδήματος και τις εθνικές ασφαλιστικές εισφορές έχουν «παγώσει» – αντί να αναβαθμιστούν – λόγω του πληθωρισμού από τον Μάρτιο 2021 έως τον Νοέμβριο 2022. Η απόδοση από το συνεχιζόμενο «πάγωμα» του ορίου του φόρου εισοδήματος αναμένεται να ανέλθει στα 36 δισ. λίρες το 2027-28. Αυτή η κυβέρνηση έχει δεσμευτεί να τερματίσει το «πάγωμα» των ορίων, με τα όρια να αυξάνονται σύμφωνα με τον πληθωρισμό από τον Απρίλιο του 2028.

– **Η αποτελεσματικότητα στην εισπράξη των φόρων είναι η μία όψη του νομίσματος. Η άλλη αφορά τα κίνητρα που διαμορφώνουν τη φορολογική συνειδηση. Τι έχετε να παρατηρήσετε εδώ;**

– Εργαζόμαστε συνεχώς για να αυξήσουμε την επίγνωση των πολιτών σχετικά με τις φορολογικές τους υποχρεώσεις, ώστε να τους βοηθήσουμε να λάβουν σωστά τους φόρους τους και να διευκολύνουμε τους ανθρώπους να πληρώσουν εγκαίρως όσα οφείλουν. Οι διαδικτυακές μας υπηρεσίες υψηλής αξιολόγησης και το app της HMRC επιτρέπουν στους χρήστες να λαμβάνουν γρήγορα και εύκολα απαντήσεις στα ε-

ρωτήματα που έχουν και να ταξινομούν τις φορολογικές τους υποθέσεις. Δημοσιεύουμε επίσης εκτενείς και προσβάσιμες οδηγίες στον ιστότοπο της κυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου (GOV.UK), τις οποίες οι πολίτες μπορούν να διαβάσουν ώστε να ενημερωθούν για οποιονδήποτε τομέα φορολογίας. Διεξάγουμε διαφημιστικές καμπάνιες και εκδίδουμε πληροφοριακά δελτία και αναρτήσεις στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για να ενημερώσουμε τους πολίτες σχετικά με τους βασικούς φορολογικούς κανόνες και τις επερχόμενες προθεσμίες. Μιλάμε επίσης με διάφορες φορολογικές και φιλανθρωπικές οργανώσεις για να τους βοηθήσουμε να στηρίξουν τα μέλη και τους δικαιούχους τους. Οι ανακοινώσεις μας προς τους φορολογούμενους τονίζουν τα οφέλη από τη σωστή ρύθμιση των πραγμάτων, καθιστώντας παράλληλα σαφές τι μπορεί να συμβεί εάν δεν τηρήσουν τους κανόνες που ακολουθεί η συντριπτική πλειονότητα.

– **Πώς φορολογεί η Βρετανία τους ελεύθερους επαγγελματίες;**

– Εισπράττουμε φόρο επί των αποδοχών από τους αυτοαπασχολούμενους μέσω του συστήματος αυτοαξιολόγησης. Κάθε χρόνο εκατομμύρια αυτοαπασχολούμενοι φορολογούμενοι συμπληρώνουν μια φορολογική δήλωση αυτοαξιολόγησης και μας ενημερώνουν για το εισόδημα που είχαν το προηγούμενο φορολογικό έτος, έως τις 31 Ιανουαρίου, προτού πληρώσουν τυχόν οφειλόμενο φόρο. Επιβάλλονται κυρώσεις για μη έγκαιρη κατάθεση ή πληρωμή, αν και μπορεί να ασκηθεί έφεση εάν ο φορολογούμενος έχει εύλογη δικαιολογία για τη μη τήρηση της προθεσμίας. Διεξάγουμε μια εκτεταμένη εκστρατεία κάθε χρόνο για να βεβαιωθούμε ότι υπενθυμίζεται στους φορολογούμενους της αυτοαξιολόγησης πότε πρέπει να

υποβάλουν τη φορολογική τους δήλωση και πώς να το κάνουν. Πέρυσι υποβλήθηκαν έως τη λήξη της προθεσμίας φορολογικές δηλώσεις-ρεκόρ – 11,5 εκατ.

– **Μια περίπτωση φορολόγησης με ειδικές απαιτήσεις είναι μάλλον οι έμμεσοι φόροι, όπως οι φόροι κατανάλωσης; Πώς επιβάλλει κανείς στην αγορά να εκδίδει αποδείξεις;**

– Εφαρμόζουμε το πρόγραμμα Making Tax Digital (MTD), το οποίο απαιτεί από τις επιχειρήσεις να χρησιμοποιούν ψηφιακά αρχεία ώστε να διευκολύνονται να παρακολουθούν τις υποθέσεις τους σχετικά με τον ΦΠΑ, εξοικονομώντας χρόνο και αποφεύγοντας τα λάθη. Το επεκτείνουμε πλέον στον φόρο εισοδήματος για επιχειρήσεις, αυτοαπασχολούμενους και ιδιοκτήτες. Τα στοιχεία δείχνουν ότι η χρήση συμβατού λογισμικού ενθαρρύνει πραγματικά τις επιχειρήσεις να ψηφιοποιήσουν μέρη της επιχειρησής τους, καθώς μπορούν να δουν τα οφέλη παραγωγικότητας.

– **Σε ποιον βαθμό οι βρετανικές αρχές έχουν εισαγάγει τεχνητή νοημοσύνη στη διασαύρωση και συλλογή των φόρων;**

– Χρησιμοποιούμε την προηγμένη τεχνολογία ανάλυσης που φέρνει η τεχνητή νοημοσύνη για τουλάχιστον μια δεκαετία σε ορισμένες από τις εργασίες του τμήματος. Αυτό περιλαμβάνει τον εντοπισμό τομών ιδιαίτερου κινδύνου ή ανησυχίας στις υπηρεσίες μας μεγάλων κλίμακας, όπως η πραγματοποίηση επαναληπτικών σε άτομα που έχουν πληρώσει πάρα πολύ φόρο μέσω της αυτοαξιολόγησης. Αναγνωρίζουμε ότι η τεχνητή νοημοσύνη έχει τεράστιες δυνατότητες και εντοπίζουμε και διερευνούμε μια σειρά πιθανών χρήσεων, ενώ είμαστε προσεκτικοί στη διαχείριση των κινδύνων, συμπεριλαμβανομένων της εμπιστοσύνης του κοινού.

Ισχυρότερα κίνητρα για πληρωμές με κάρτες

Στο τραπέζι η ενίσχυση του μέτρου της έκπτωσης φόρου από 20 επαγγέλματα και οι συναλλαγές για αναβαθμίσεις κατοικιών

Του **ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ**

Εκατοντάδες χιλιάδες φορολογούμενοι πληρώνουν με την κάρτα τους από κομμωτήρια μέχρι ταξί, χωρίς όμως να βλέπουν την έκπτωση φόρου που τους έχει... υποσχεθεί η εφορία, ενώ η ρύθμιση που προβλέπει «κούρεμα» στο εκκαθαριστικό για όσους αναβαθμίζουν ενεργειακά τα σπίτια τους προς το παρόν έχει συγκινήσει λιγότερους από... 1.000 ιδιοκτήτες σε όλη τη χώρα.

Στο... μικροσκόπιο θα μπουν το αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα τα φορολογικά κίνητρα που προβλέπει η νομοθεσία με στόχο να τονωθούν ακόμη περισσότερο οι ηλεκτρονικές πληρωμές και να περιοριστεί η φοροδιαφυγή. Το υπουργείο Οικονομικών θα κληθεί να αποφασίσει εντός του 2025 το... μέλλον της διάταξης που προβλέπει ότι το 30% συγκεκριμένων δαπανών θα αφαιρείται από το φορολογητέο εισόδημα. Αυτή τη στιγμή, όλα τα σενάρια είναι πάνω στο τραπέζι: από την αύξηση (ακόμη και διπλασιασμό) του κινήτρου με ενίσχυση της έκπτωσης –κάτι αντίστοιχο δηλαδή που έγινε με το φορολογικό κίνητρο για την ενεργειακή αναβάθμιση των ακινήτων– μέχρι και την εγκατάλειψη της ρύθμισης η οποία ούτως ή άλλως αυτή τη στιγμή έχει ημερομηνία λήξεως. Το βέβαιο είναι ότι πριν ληφθούν οι αποφάσεις θα επιχειρηθεί να προβληθεί περισσότερο το όφελος που μπο-

Χιλιάδες φορολογούμενοι πληρώνουν με την κάρτα τους από κομμωτήρια μέχρι ταξί, χωρίς όμως να έχουν κάποιο όφελος.

ρεί να έχει ένας φορολογούμενος (και μάλιστα αυτόματα χωρίς να χρειάζεται να κάνει κάποια διαδικασία) από την ηλεκτρονική πληρωμή συγκεκριμένων επαγγελματιών, καθώς κρίνεται ότι το... μήνυμα δεν έχει περάσει ακόμη στην κοινωνία.

Δύο είναι οι βασικές φορολογικές εκπτώσεις που προβλέπει η νομοθεσία για να λειτουργήσουν ως κίνητρο για την αύξηση των ηλεκτρονικών πληρωμών (και μέσω αυτών για τον περιορισμό της φοροδιαφυγής και την αύξηση της φορολογητέας ύλης).

• Οι ηλεκτρονικές πληρωμές 20 συγκεκριμένων επαγγελματιών οδηγούν σε μείωση του φορολογητέου εισοδήματος καθώς αφαιρείται το 30% της συνολικής δαπάνης (με ανώτατο ποσό τις 5.000 ευρώ). Με βάση τις φετινές φορολογικές δηλώσεις, ηλεκτρονικά πληρωμή έστω και... ένα ευρώ με τα συγκεκριμένα επαγγέλματα (σ.σ. ο κατάλογος περιλαμβάνει ταξί, υδραυλικούς, ηλεκτρολόγους, κουρείς, κομμωτήρια, μα-

Σε πρώτη φάση, θα επικεντρωθεί να προβληθεί περισσότερο το όφελος που μπορεί να έχει ένας φορολογούμενος από την ηλεκτρονική πληρωμή συγκεκριμένων επαγγελματιών, καθώς κρίνεται ότι το... μήνυμα δεν έχει περάσει ακόμη στην κοινωνία.

σάζ, σχολές χορού, γυμναστήρια, δικηγόρους κ.λπ.) έκαναν 4,5 εκατ. φορολογούμενοι. Συνολικά, καταγράφηκε δαπάνη 1,3 δισ. ευρώ και από το φορολογητέο εισόδημα αφαιρέθηκε το ποσό των 340 εκατ. ευρώ συνολικά. Το ποσό δεν είναι ευκαταφρόνητο, ωστόσο αρ-

μόδιες κυβερνητικές πηγές εκτιμούν ότι πρέπει να επανεξεταστεί το ζήτημα καθώς υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης. Οι αδυναμίες που έχουν εντοπιστεί είναι αρκετές: Αυτά τα 340 εκατ. ευρώ που αφαιρούνται από το φορολογητέο εισόδημα, στην πράξη μεταφράζονται

σε ελάχιστη έκπτωση φόρου για τους περισσότερους. Και αυτό διότι μπορεί μια ηλεκτρονική πληρωμή σε ένα κομμωτήριο ή σε ένα ταξί να έχει γίνει από έναν μισωτό που δηλώνει εισόδημα κάτω των 10.000 ευρώ. Αυτός ούτως ή άλλως δεν πληρώνει φόρο εισοδήματος λόγω του αφορολογητού της κλίμακας γι' αυτό και δεν προκύπτει κανένα φορολογικό όφελος στην πράξη. Επειδή στην Ελλάδα αυτοί που δεν πληρώνουν φόρο είναι πλειοψηφία, αυτόματος περιορίζεται και η περίμετρος του μέτρου. Ουσιαστικά, αναζητούνται όσοι δηλώνουν ατομικά εισοδήματα άνω των 30.000-40.000 ευρώ καθώς σε αυτούς το φορολογικό όφελος πλησιάζει (δεν φτάνει όμως) στον ΦΠΑ που επιβάλλεται στη συναλλαγή. Για παράδειγμα, ηλεκτρονική πληρωμή 1.000 ευρώ από φορολογούμενο με ατομικό εισόδημα 45.000 ευρώ, εξασφαλίζει έκπτωση φόρου 132 ευρώ όταν στη συναλλαγή επιβάλλεται ΦΠΑ 240 ευρώ.

• Οι ηλεκτρονικές πληρωμές για αναβαθμίσεις ακινήτων. Στην πρώτη του εφαρμογή, το μέτρο αφορούσε μόνο την παροχή της υπηρεσίας και η αποτυχία ήταν παταγώδης καθώς οι κωδικοί στην φορολογική δήλωση συμπληρώνθηκαν από... 729 φορολογούμενους σε σύνολο περίπου εννέα εκατομμυρίων. Από 1/1/2024, το φορολογικό κίνητρο έγινε μεγαλύτερο καθώς εκπίπτει το 100% της υπηρεσίας από τον φόρο (σε

βάθος 5ετίας) και ένα πρόσθετο 33% επί της δαπάνης αυτής για την αγορά υλικών. Η ανταπόκριση θα αποτυπωθεί για πρώτη φορά στις φορολογικές δηλώσεις του 2025.

Σε πρώτη φάση κρίνεται απαραίτητη η καλύτερη προβολή του μέτρου για την έκπτωση του 30%. Οπως έχει σημειωθεί η διαδικασία, ο φορολογούμενος δεν κάνει τίποτα περισσότερο από το να πληρώνει με την κάρτα του. Η τράπεζα είναι αυτή που στέλνει την πληροφορία στην ΑΑΔΕ και το ποσό αφαιρείται αυτόματα. Δηλαδή, όποιος πληρώνει ταξί, κομμωτήριο κ.λπ. με κάρτα, ουσιαστικά γεμίζει το «σακούλι» της δαπάνης που τελικώς θα οδηγήσει και σε μια έκπτωση φόρου η οποία θα αντιστοιχεί έως και το 13% της δαπάνης.

Σε δεύτερη φάση, θα αποφασιστεί αν πρέπει να δοθεί ένα πιο ουσιαστικό φορολογικό κίνητρο ακριβώς διότι με το ισχύον καθεστώς υπάρχουν εκατομμύρια φορολογούμενοι που μπορούν να λάβουν έκπτωση φόρου ίση με το... 0% της δαπάνης. Για δημοσιονομικούς λόγους έχει αποφασιστεί ότι η έκπτωση δεν θα μπορεί να πλησιάζει στο 24% που είναι και η εισπράξη από τον ΦΠΑ, όμως η βελτίωση είναι πάνω στο τραπέζι. Οι αποφάσεις θα πρέπει να ληφθούν εντός του 2025 καθώς του χρόνου θα είναι η τελευταία χρονιά που θα ισχύσει το μέτρο αν φυσικά δεν αποφασιστεί η παράτασή του.

Ερχονται νέα κίνητρα για επενδύσεις σε νεοφυείς εταιρείες

Με κολό μάτι, αλλά και με κάποιες επιφυλάξεις, «βλέπει» η αγορά των startups, από τους ιδρυτές μέχρι και τους διαχειριστές κεφαλαίων, ορισμένες από τις διατάξεις για τα φορολογικά κίνητρα ανάπτυξης και καινοτομίας που περιλαμβάνει το φορολογικό νομοσχέδιο, το οποίο βρίσκεται σε δημόσια διαβούλευση μέχρι τις 19 Νοεμβρίου. Ως θετικά αποτιμούν την επέκταση των φορολογικών κινήτρων προς «αγέλους επενδυτές» για επενδύσεις, όχι μόνο σε startups αλλά και σε venture capitals, τις υπερεκπτώσεις δαπανών επιστημονικής έρευνας, αλλά και την επέκταση των φοροαλλαγών για την πατέντα. Βάζουν ωστόσο... πολλούς αστέρισκους στη χορήγηση της «χρυσής βίζας» σε πολίτες τρίτων χωρών που τοποθετούν κεφάλαια τουλάχιστον 250.000 ευρώ σε νεοφυείς επιχειρήσεις του Εθνικού Μητρώου Νεοφυών Επιχειρήσεων. «Οι διατάξεις που αφορούν επιπλέον φορολογικά κίνητρα σε "αγέλους επενδυτές" από την Ελλάδα για να επενδύσουν πλέον και σε venture capital funds, αλλά και τα κίνητρα για την υπερέκπτωση δαπανών σε έρευνα και ανάπτυξη, κινούνται σίγουρα προς τη σωστή κατεύθυνση», επισημαίνει στην «Κ» ο Δημήτρης Καραβρός Γουσίου, ιδρυτικός εταίρος στο Apeiron Ventures, που έκανε το ντεμπούτο του πριν από λίγους μήνες και διαχειρίζεται 25 εκατ. ευρώ. Στο νομοσχέδιο θεσιάζονται επιπλέον φορολογικά κίνητρα για τους «αγέλους επενδυτές», με στόχο την προσέλκυση περισσότερων ατόμων στο καθεστώς αυτό. Προβλέπεται η αύξηση του ανώτατου ορίου των επενδύσεων από τις 300.000 ευρώ στις 900.000 ευρώ για τις οποίες ισχύει έκπτωση 50% από το φορολογητέο εισόδημα, όταν πραγματοποιούνται από «αγέλους επενδυτές» που επενδύουν σε ελληνική startup του Elevate Greece. Το κίνητρο αυτό επεκτείνεται πλέον και σε αμοιβαία κεφάλαια επενδυτικών συμμετοχών, πάγιο αίτημα των διαχειριστών επενδυτικών κεφαλαίων.

«Προβληματισμό προκαλεί η διάταξη που αφορά τη χορήγηση "χρυσής βίζας" σε όσους επενδύουν απευθείας σε startup εταιρείες», αναφέρει ο κ. Καραβρός Γουσίου, απηχώντας μια ανησυχία ευρύτερα της αγοράς. «Η "χρυσή βίζα" ξεκίνησε να χορηγείται για επενδύσεις σε εξαιρετικά ασφαλή assets, όπως τα ακίνητα. Τώρα όμως θα καταλήξει να περιλαμβάνει ένα asset class – αυτό των startups – το οποίο εκ φύσεως είναι εξαιρετικά υψηλού ρίσκου και ειδικών χαρακτηριστικών». Όπως υποστηρίζει, «η σημαντική αύξηση του ρίσκου που θα λαμβάνουν οι επενδυτές, σε συνδυασμό με ότι οι εν λόγω επενδύσεις απαιτούν due diligence τεχνολογικής φύσης κατά την απόφαση της επένδυσης, που το πιθανότερο είναι να αποσπάσει ως στάδιο ελέγχου, μπορεί να οδηγήσει σε σημαντική απώλεια κεφαλαίου και κατ'επέκταση σε απογοήτευση». Κατά τον ίδιο, στον χώρο των startups «το ποσοστό της επιτυχίας είναι χαμηλό. Για κάθε 10 εταιρείες μία επιτυγχάνει και για αλλαγή ως εστιάζουμε στις εννέα που αποτυγχάνουν».

Εννέα επενδυτές πιθανώς να δουν το κεφάλαιό τους να εξαυλώνεται». Ο ίδιος πιστεύει πως ο καλύτερος τρόπος για να ανοίξει η πόρτα της «χρυσής βίζας» και στον κλάδο της τεχνολογίας είναι να συμπεριληφθούν και οι επενδύσεις σε venture capital funds. «Να εμπιστευτούν δηλαδή οι ξένοι επενδυτές τα κεφάλαιά τους σε επαγγελματίες του κλάδου, οι οποίοι έχουν συγκεκριμένη επενδυτική στρατηγική, ελέγχοντας από θεσμικούς φορείς, ενώ η διασπορά του κεφαλαίου τους σε επίπεδο χαρτοφυλακίου αυξάνει τις πιθανότητες για απόδοση κερδών σε σύγκριση με μεμονωμένες τοποθετήσεις». Ιδρυτές των startups, εκτιμούν πως πρέπει να ληφθούν μέτρα πιο κοντά στις ανάγκες τους. «Τέτοιες είναι οι εκπαιδευτικές ασφαλιστικές εισφορές για κάποια χρόνια, καθώς και η επιστροφή μέρους των εξόδων τους σε E&A», λέει στην «Κ» ιδρυτής startup.

Εξυπνο ηλεκτρικό δίκτυο από ελληνική startup

Το νέο λογισμικό της SMPnet μειώνει τις απώλειες, προλαμβάνει τα μπλακ άουτ

Της ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ

«Το καλοκαίρι θεωρείται σχεδόν δεδομένο στην Ελλάδα πως θα υπάρξει κάποια διακοπή της ηλεκτροδότησης. Πρόκειται για τις λεγόμενες αποσυνδέσεις, που οφείλονται κυρίως στην αυξημένη στιγμή ζήτηση ενέργειας, ιδιαίτερα κατά το μεσημέρι, όταν οι περισσότεροι χρησιμοποιούν κλιματιστικά κ.λπ. Τότε το δίκτυο παρουσιάζει δυσλειτουργίες, καθώς η εισροή ενέργειας σε αυτό δεν πραγματοποιείται σωστά, με αποτέλεσμα να "πέφτουν" τα τεχνικά χαρακτηριστικά του, πέφτουν δηλαδή οι τάσεις». Με αυτή την εξήγηση ο Αναστάσιος Ρούσης και ο Δημήτρης Τζελέπης, ερευνητές και ιδρυτές της νεοφυούς εταιρείας SMPnet, παραθέτουν στην «Κ» μια από τις προκλήσεις της διαχείρισης των ηλεκτρικών δικτύων. Προκλήσεις και ενίοτε «κρίσεις», που κρατάνε την αγορά σε επιφυλακή κυρίως τους καλοκαιρινούς μήνες και τις οποίες οι ίδιοι φιλοδοξούν να αντιμετωπίσουν. Αυτό στοχεύουν να το πετύχουν με την ανάπτυξη ενός λογισμικού, το οποίο βοηθάει τον εκάστοτε διαχειριστή του δικτύου να διαχειρίζεται σωστά την εισροή και εκροή ενέργειας από διαφορετικές πηγές (λιγνιτικές μονάδες, ΑΠΕ, υδροηλεκτρικά, μονάδες αποθήκευσης ενέργειας, πυρηνικές μονάδες κ.λπ.), προκειμένου να μην επηρεάζονται κάποια τεχνικά χαρακτηριστικά του δικτύου. Ποια είναι αυτά; Η τάση, η συχνότητα και η αξιοπιστία του. «Για να αποφευχθεί το ολικό μπλακ άουτ, συνήθως οι διαχειριστές κατεβάζουν τους διακόπτες και αποσυνδέουν γραμμές. Αυτό όμως κοστίζει», εξηγεί ο κ. Ρούσης. «Εκτιμάται πως σε μεγάλες χώρες η αποσύνδεση ενός υποσταθμού που τροφοδοτεί με ενέργεια μια περιοχή μπορεί να κοστίσει από 130.000 δολ. έως και 1 εκατ. την κάθε ώρα αποσύνδεσης».

Στο μεταξύ, το πλεόνασμα ενέργειας από τις ΑΠΕ αλλά και οι δυσκολίες απορρόφησης της πράσινης ενέργειας

Αναστάσιος Ρούσης και Δημήτρης Τζελέπης (δεξιά), ερευνητές και ιδρυτές της νεοφυούς εταιρείας SMPnet.

Η εταιρεία βρίσκεται σε συζητήσεις με τον ΔΕΔΔΗΕ, ενώ ήδη την πλατφόρμα της χρησιμοποιεί η ισπανική Iberdrola, αλλά και επιχειρήσεις στη Βρετανία.

από το δίκτυο αποτελούν άλλη μια πρόκληση για το ενεργειακό σύστημα, σε μια εποχή όπου το ενεργειακό μείγμα έχει μεταβληθεί. «Από ένα μοντέλο με λίγες λιγνιτικές μονάδες, μεταβήκαμε σε ένα μοντέλο με δεκάδες χιλιάδες μονάδες παραγωγής, τις οποίες το δίκτυο δεν μπορεί να διαχειριστεί εύκολα. Πλέον, δεν μπορεί ένας άνθρωπος να διασφαλίζει ότι το δίκτυο λειτουργεί σωστά, πρέπει αυτά να γίνονται ψηφιοποιημένα», αναφέρει στην «Κ» ο ίδιος, που μαζί με τον κ. Τζελέπη έχουν σπουδάσει στη Γλασκώβη και έχουν δουλέψει πάνω στα ενεργειακά δίκτυα εδώ και 15 χρόνια.

«Εχουμε φτάσει σε ένα σημείο όπου οι μονάδες παραγωγής, μικρές και μεγάλες, είναι πολλές ενώ οι υποδομές έχουν μείνει πίσω. Ως προς τις ψηφιακές υποδομές δεν υπάρχει στη χώρα μας κάποιο εξυπνο σύστημα να διαχειριστεί το δίκτυο. Κάποιες χώρες, όπως η Ισπανία, πρωτοπορούν ως προς την ψηφιοποίηση του δικτύου, ωστόσο η Ελλάδα είναι χαμηλά, μπορεί να έχει ψηφιοποιήσει μόλις ένα 10%», προσθέτει ο κ. Τζελέπης. Με βάση τα παραπάνω, υποστηρίζει πως «πλέον το ζήτημα της διαχείρισης της ενέργειας και του ηλεκτρικού δικτύου είναι ζήτημα εθνικής ασφαλείας».

Μέσα από πολυετή έρευνα για την ανάπτυξη και των αλγορίθμων της, η SMPnet έχει στόχο να εκσυγχρονίσει τα ηλεκτρικά δίκτυα, έχοντας αναπτύξει ένα λογισμικό με τρία προϊόντα. Το πρώτο είναι ένα λογισμικό παρακολούθησης που μαζεύει δεδομένα γύρω από το δίκτυο και τα οπτικοποιεί. «Τώρα παράγονται δεδομένα από τις μονάδες παραγωγής, αλλά δεν αξιοποιούνται», αναφέρει ο κ. Τζελέπης. Επιπλέον, έχει α-

ναπτύξει προϊόν που συγκεντρώνει τα δεδομένα και μπορεί να αποφασίσει από τις διάφορες μονάδες ποια πρέπει να δημιουργήσει, πόση ενέργεια και σε ποιο χρονικό διάστημα. «Αυτό βοηθάει στη διαχείριση της συμφόρησης του δικτύου – π.χ. όταν υπάρχει ανεξέλεγκτη εισροή ενέργειας – και διασφαλίζει την ευστάθεια της τάσης του», εξηγεί ο κ. Ρούσης. Τέλος, ελέγχει την εισροή ενέργειας των μονάδων απομακρυσμένα και σε πραγματικό χρόνο. «Είναι σαν να έχουμε αναπτύξει ένα σύστημα για τη βέλτιστη λειτουργία της σηματοδότησης στους δρόμους», υποστηρίζει ο κ. Τζελέπης. Η εταιρεία βρίσκεται σε συζητήσεις με τον ΔΕΔΔΗΕ, ενώ ήδη την πλατφόρμα της χρησιμοποιεί η ισπανική εταιρεία Iberdrola, αλλά και επιχειρήσεις στη Βρετανία, όπως η Northern Powergrid, διαχειριστής δικτύου στη βορειοανατολική Αγγλία, με την οποία υπέγραψε πριν από κάποιους μήνες. Παράλληλα, βρίσκεται σε συζητήσεις με την UK Power Networks, υπεύθυνη για την περιοχή του Λονδίνου, αλλά και για τη νοτιοανατολική Αγγλία. «Εχουμε δείξει πως σε εκείνη την περιοχή με τη χρήση του λογισμικού μας μπορούν να εξοικονομηθούν έως και 30 εκατομμύρια λίρες ετησίως από τη βέλτιστη διαχείριση της ενέργειας. Παρατηρήσαμε πως μπορεί να επιτευχθεί μείωση των απωλειών ενέργειας έως 17%, καθώς και αποφυγή αποσυνδέσεων», εξηγεί ο κ. Ρούσης.

Η εταιρεία, μετά τον γύρο χρηματοδότησης ύψους 1,4 εκατ. δολ. από το ελληνικό επενδυτικό κεφάλαιο Marathon Venture Capital, υπογράφει περισσότερα συμβόλαια ενώ «κατεβαίνει» σε δημόσιους διαγωνισμούς για την ενσωμάτωση τεχνολογικών λύσεων στο ενεργειακό δίκτυο σε Αμερική, Βρετανία και Ισπανία. Διατηρεί την έδρα της στο Λονδίνο, ωστόσο η πλειονότητα των εργαζομένων της, που είναι μηχανικοί λογισμικού, απασχολούνται στα γραφεία της στον Χολαργό.

ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΜΕ ΑΠΟΨΗ

ΑΥΤΟ ΑΚΟΥΣ!

ΣΕΖΟΝ

ΓΥΝΑΙΚΕΣ

ΦΑΝΤΑΣΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

ΣΙΛΙΟ

ή μια περιπλανώμενη ιστορία

ΤΗΣ ΜΑΓΔΑΛΕΝΑΣ ΖΗΡΑ

Από 10 Νοεμβρίου 2024 Αίθουσα Μελίνα Μερκούρη

Εισιτήρια
ticketmaster.gr | | 7777 7040

Κύριος χορηγός

Χορηγός

Εθνικός Μηχανισμός για τα Δικαιώματα της Γυναίκας

Χορηγοί επικοινωνίας

Ακριβότερες έως 125% οι «πράσινες» κατοικίες

Σε σχέση με τα σπίτια
που δεν έχουν αναβαθμιστεί

Του ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ

Εως 125% ακριβότερα πωλούνται οι κατοικίες που έχουν αναβαθμιστεί στην υψηλότερη κατηγορία του ενεργειακού πιστοποιητικού, σε σχέση με εκείνες που εντάσσονται στη χαμηλότερη κατηγορία, δηλαδή δεν έχουν υποστεί καμία απολύτως αναβάθμιση στην πορεία των δεκαετιών. Το στοιχείο αυτό προκύπτει με βάση έρευνα του Spitogatos.gr, την οποία παρουσίασε στο πρόσφατο συνέδριο ακινήτων Prodecho ο κ. Δημήτρης Μελαχροινός, διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας, και καταδεικνύει τη μεγάλη ώθηση στην αξία που μπορεί να προσδώσει μια τέτοια επένδυση.

Ασφαλώς, θα πρέπει να σημειωθεί ότι ουσιαστικά η απόκλιση αυτή συμβαδίζει με τη διαφορά τιμής ανάμεσα στα νεόδμητα και στα παλιά διαμερίσματα, λαμβάνοντας υπόψη ότι όλες οι νέες οικοδομές υπάγονται συνήθως στην ανώτερη κατηγορία του ενεργειακού πιστοποιητικού, λόγω και του «μπόνους» στον συντελεστή δόμησης που προσφερόταν μέσω του ΝΟΚ. Ωστόσο, είναι χαρακτηριστική και της σημαντικής αξίας που προσδίδει η ενεργειακή αναβάθμιση σε ένα ακίνητο.

Η αυξητική πορεία του ενεργειακού κόστους τα τελευταία χρόνια έχει στρέψει μεγαλύτερο μέρος των νοικοκυριών σε λύσεις ενεργειακής αναβάθμισης, όπως τα φωτοβολταϊκά πάνελ, οι αντλίες θερμότητας, θερμοπροσόψεις και άλλες επιλογές, προκειμένου να βελτιωθεί η απόδοση του ακινήτου. Όπως φαίνεται πλέον, οι επενδύσεις αυτές αντανakλώνται και στην αξία του κάθε ακινήτου.

Στο πλαίσιο αυτό, με βάση τα στοιχεία του Spitogatos.gr, παρατηρείται ότι τη μεγαλύτερη απόκλιση εμφανίζουν οι «πράσινες» κατοικίες στα νησιά του Αιγαίου (κυρίως Κυκλάδες), που είναι 125% ακριβότερες συγκριτικά με τα μη αναβαθμισμένα ακίνητα των ιδιών περιοχών. Είναι χαρακτηριστικό ότι μια πράσινη κατοικία πωλείται 2.500 ευρώ/τ.μ. ακριβότερα! Ακολουθεί η περιοχή της Αττικής, όπου η απόκλιση διαμορφώνεται σε 101,5% και 2.213 ευρώ/τ.μ. Με βάση πρόσφατη ανάλυση του Spitogatos.gr, το μεγαλύτερο απόθεμα πωλούμενων «πράσινων» διαμερισμάτων στο λεκανοπέδιο εντοπίζεται στα νότια προάστια με 44%, ενώ ακολουθούν τα βόρεια προάστια με 25% και το κέντρο της Αθήνας με 15%. Οι κατοικίες μεσαίας ενεργειακής κλά-

PHFH: Spitogatos.gr

Οι τιμές πώλησης των κατοικιών της υψηλότερης ενεργειακής κλάσης έχουν αυξηθεί κατά 48% σε τρία χρόνια στο κέντρο της Αθήνας.

σες κατανέμονται πιο ομοιόμορφα σε νότια, βόρεια προάστια και στο κέντρο, με την προσφορά να είναι μικρότερη στα δυτικά και ανατολικά προάστια. Το 50% των κατοικιών χαμηλής ενεργειακής κλάσης βρίσκεται στο κέντρο της Αθήνας, ενώ ακολουθούν τα νότια και δυτικά προάστια.

Σύμφωνα με τα σχετικά στοιχεία,

οι τιμές πώλησης των κατοικιών της υψηλότερης ενεργειακής κλάσης έχουν αυξηθεί κατά 48% από το 2021 μέχρι σήμερα στο κέντρο της Αθήνας. Στα νότια προάστια, η αύξηση την ίδια περίοδο αγγίζει το 34%, ενώ στα βόρεια προάστια καταγράφεται άνοδος κατά 41%. Σε σχέση με πέρυσι, στο κέντρο της Αθήνας οι τιμές των «πράσινων» κατοικιών έχουν αυξηθεί κατά 20%, ενώ στα νότια προάστια η αύξηση αγγίζει το 15,7%. Ενδιαφέρον παρουσιάζει όμως και η περίπτωση της Θεσσαλονίκης, όπου, όπως φαίνεται, το πολύ χαμηλό διαθέσιμο απόθεμα πωλούμενων ακινήτων, νεόδμητων και μη, δημιουργεί στρεβλώσεις. Συγκεκριμένα, τα παλιά, μη αναβαθμισμένα διαμερίσματα πωλούνται πολύ πιο ακριβά απ'

**Πόσο ακριβότερες
είναι οι «πράσινες» κατοικίες
σε σχέση με τις συμβατικές
στην ίδια περιοχή**

ΠΟΣΑ ΣΕ ΕΥΡΩ/Τ.Μ.

	Μέση Ζητούμενη τιμή πώλησης	Απόκλιση «πράσινης» και συμβατικής κατοικίας	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΔΙΑΦΟΡΑ
Νησιά Αιγαίου	3.350	2.500	125,0%
Αττική	3.200	2.215	101,5%
Ιόνια Νησιά	2.825	1.560	80,3%
Κρήτη	2.350	1.500	89,7%
Πελοπόννησος	1.730	895	72,2%
Θεσσαλονίκη	2.257	585	30,4%

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ερχονται τρία προγράμματα ενεργειακής αναβάθμισης 700 εκατ. ευρώ

Προγράμματα ενεργειακής αναβάθμισης συνολικού ύψους πλίσιόν των 700 εκατ. ευρώ αναμένεται να «τρέξουν» τους επόμενους μήνες, εστιάζοντας σε διάφορες παρεμβάσεις και κατηγορίες δικαϊκών. Ασφαλώς, οι ανάγκες είναι πολλαπλές και θα πρέπει να εντατικοποιηθούν οι σχετικές πρωτοβουλίες τα επόμενα χρόνια, αλλά και να απλοποιηθούν οι διαδικασίες, που συνοδεύονται από σημαντικό όγκο γραφειοκρατίας, που αποθαρρύνει τελικά τους ενδιαφερομένους.

Με βάση πρόσφατα στοιχεία, όλα τα προγράμματα «Εξοικονομώ» των τελευταίων πέντε ετών ήταν συνολικού προϋπολογισμού 2,1 δισ. ευρώ και είχαν ως αποτέλεσμα την ενεργειακή αναβάθμιση 146.000 κατοικιών. Με τις παρεμβάσεις που υλοποιήθηκαν, οι δικαιούχοι μείωσαν κατά 120 εκατ. ευρώ ε-πταίως το κόστος ηλεκτρικής ενέργειας, αυξάνοντας παράλληλα την αξία των ακινήτων τους.

Ωστόσο, σύμφωνα με την πρόσφατη

έρευνα της ΕΛΣΤΑΤ για τις συνθήκες διαβίωσης των νοικοκυριών, που πραγματοποιήθηκε το 2023, προκύπτει ότι το 88% του συνολικού πληθυσμού της χώρας δεν έχει πραγματοποιήσει καμία βελτίωση στη μόνιμη κατοικία του τα τελευταία πέντε χρόνια. Επομένως, τα

Το 89% των κατοικιών της χώρας είναι άνω των 25 ετών, ενώ τουλάχιστον 2 εκατομμύρια σπίτια δεν έχουν μόνωση.

προγράμματα «Εξοικονομώ» που έχουν τρέξει με σημαντικά κονδύλια από το 2018 και μετά, να μην έχουν αντίκρισμα, αλλά ακόμη και στην κλίμακα που απαιτείται. Ένα επιπλέον σημαντικό συμπέρασμα είναι ότι ακόμη και σήμερα, σχεδόν ένα στα δύο νοικοκυριά, ή το

47,1% του πληθυσμού, δηλώνει ότι χρησιμοποιεί ως κύρια πηγή θέρμανσης το πετρέλαιο. Λαμβάνοντας υπόψη και ότι το 89% των κατοικιών της χώρας είναι άνω των 25 ετών, είναι προφανές ότι απαιτούνται σοβαρές παρεμβάσεις και κυρίως χρήματα, καθώς υπολογίζεται ότι τουλάχιστον 2 εκατ. κατοικίες στη χώρα στερούνται μόνωσης.

«Αναβαθμίζω το Σπίτι μου»

Ακριβώς αυτή τη «δεξαμενή» κατοικιών στοχεύει η «βεντάλια» προγραμμάτων αναβάθμισης κατοικιών, που ανακοινώθηκαν πρόσφατα. Το σημαντικότερο πρόγραμμα είναι το «Αναβαθμίζω το Σπίτι μου», τόσο λόγω του ύψους του προϋπολογισμού του, όσο και επειδή δεν έχει κανένα εισοδηματικό κριτήριο. Θα ξεκινήσει να «τρέχει» από τον προσεχή Ιανουάριο με προϋπολογισμό 400 εκατ. ευρώ. Εξ αυτών τα 300 εκατ. ευρώ θα προέλθουν από το Ταμείο Ανάκαμψης και τα άλλα 100 εκατ. ευρώ από κρατικά κεφάλαια, επίσης επιδοτούμενα.

Πρόκειται για ένα δάνειο για ενεργειακή αναβάθμιση κατοικιών και αφορά όλες τις κατοικίες, κύριες ή δευτερεύουσες. Χρηματοδοτούνται η θερμομόνωση, η πράσινη στέγη, η αντικατάσταση κουφωμάτων, ο πλιακός θερμοσίφωνας, τα συστήματα θέρμανσης - ψύξης, η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σταθμών, μικρών ανεμογεννητριών και άλλων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, όπως και οι εργασίες. Το μέγιστο ποσό ανά ενδιαφερόμενο θα είναι έως 25.000 ευρώ, δεν θα υπάρχουν πλικακά ή εισοδηματικά κριτήρια και η διάρκεια του άτοκου δανείου είναι από 3 έως 7 έτη. Στόχος είναι να επωφεληθούν 20.000 ενδιαφερόμενοι.

«Εξοικονομώ 2024»

Προς το τέλος του έτους θα τρέξει και το «Εξοικονομώ 2024», με προϋπολογισμό 110 εκατ. ευρώ, επίσης χωρίς εισοδηματικά κριτήρια. Ωστόσο, κονδύλι 30 εκατ. ευρώ θα αφορά αποκλειστικά τα νοικοκυριά της Θεσσαλίας που ε-

πλήγησαν από τις πλημμύρες και τα σπίτια τους έχουν χαρακτηριστεί κίτρινα. Το ποσοστό επιδότησης θα ανέρχεται στο 50% και ειδικά για τα νοικοκυριά της Θεσσαλίας στο 80%, με μέγιστο προϋπολογισμό 25.000 ευρώ.

Ειδικά φέτος, θα προωθηθεί και ένα δεύτερο «Εξοικονομώ 2024 για ευάλωτα νοικοκυριά». Αυτό θα έχει προϋπολογισμό 125 εκατ. ευρώ και θα απευθύνεται σε νοικοκυριά με ατομικό εισόδημα έως 5.000 ευρώ ή οικογενειακό εισόδημα έως 10.000 ευρώ. Σημειώτουν ότι και σε αυτή την περίπτωση, 50 εκατ. ευρώ θα αφορούν αποκλειστικά ευάλωτα νοικοκυριά της Θεσσαλίας.

«Ανακαινίζω - Νοικιάζω»

Άλλοι 12.500 εκτιμάται ότι θα είναι οι δικαιούχοι του ανανεωμένου προγράμματος «Ανακαινίζω - Νοικιάζω». Πρόκειται για ένα πρόγραμμα ύψους 50 εκατ. ευρώ, που απευθύνεται σε όσους έχουν ένα κενό ακίνητο, επιφaveίας έως 100 τ.μ. και επιθυμούν να το

εκμεταλλευθούν, αλλά δεν μπορούν λόγω της ανάγκης εργασιών επισκευής. Το πρόγραμμα «τρέχει» ήδη, αλλά δεν έχει τύχει ιδιαίτερης ανταπόκρισης, με αποτέλεσμα να σχεδιάζεται η βελτίωση των όρων του.

Συγκεκριμένα, η επιδότηση που θα δικαιούνται οι ενδιαφερόμενοι θα φτάνει πλέον το 60% (από 40% που ήταν μέχρι σήμερα). Ετσι, αυξάνεται το όριο των δαπανών που μπορούν να κάνουν οι ιδιοκτήτες προκειμένου να πάρουν την επιδότηση και ανεβαίνει στις 13.330 ευρώ από 10.000 ευρώ, με το ποσό της επιδότησης να φτάνει πλέον τις 8.000 ευρώ, από 4.000 ευρώ που ήταν μέχρι πρότινος. Οι προϋποθέσεις ένταξης στο πρόγραμμα είναι το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα να είναι έως 40.000 ευρώ και η ακίνητη περιουσία του ιδιοκτήτη της κενής κατοικίας να είναι έως 300.000 ευρώ. Προϋπόθεση ασφαλώς είναι, μετά τις εργασίες, να συναφθεί μισθωτήριο συμβόλαιο ελάχιστης διάρκειας τριών ετών.

Ισχυρότερα κίνητρα για μακροχρόνιες μισθώσεις αντί Airbnb

Του ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Τη βελτίωση της διάταξης που ορίζει τριετή απαλλαγή φόρου μισθωμάτων για ακίνητα βραχυχρόνιας μίσθωσης εφόσον μεταφερθούν σε μακροχρόνιες μισθώσεις εξετάζει το οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης.

Για τη φοροαπαλλαγή, η αρχική διάταξη η οποία έχει τεθεί σε δημόσια διαβούλευση ορίζει υποχρεωτική προηγούμενη τριετή βραχυχρόνια μίσθωση, χρόνος ο οποίος αναμένεται να περιοριστεί δραστικά πριν από την κατάθεση στη Βουλή.

Αντιθέτως, ο κ. Χατζηδάκης μιλώντας

στον ΣΚΑΪ απέκλεισε αντίστοιχη χρονική προσαρμογή για τα κλειστά διαμερίσματα τα οποία θα βγουν στην αγορά.

Είναι εξαιρετικά πιθανό να περιοριστεί το διάστημα από τα τρία χρόνια στα δύο, ακόμη και στο ένα έτος. Δηλαδή, όσοι για παράδειγμα διαθέτουν για δύο χρόνια το ακίνητό τους σε βραχυχρόνια μίσθωση και επιθυμούν να αλλάξουν και να το μισθώσουν μακροχρόνια, να κερδίσουν την απαλλαγή από τον φόρο εισοδήματος.

Η διάταξη, όπως αποτυπώνεται στο υπό διαβούλευση νομοσχέδιο, ορίζει την καθιέρωση τριετούς φοροαπαλα-

γής για το εισόδημα φυσικών προσώπων από την εκμίσθωση ακινήτων που δηλώνονταν ως κενά ή είχαν διατεθεί για βραχυχρόνια μίσθωση, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις.

Ειδικότερα, ορίζεται ότι για τους 36 πρώτους μήνες μετά τον μήνα κατά τον οποίο συνάπτεται η σχετική σύμβαση μίσθωσης, δεν φορολογείται το εισόδημα φυσικών προσώπων που προέρχεται από εκμίσθωση κατοικιών με εμβαδόν έως 120 τετραγωνικών μέτρων, εφόσον:

• Το εισόδημα προέρχεται από σύμβαση μίσθωσης διάρκειας τουλάχιστον 3 ετών που συνάπτεται μεταξύ της 8ης

Σεπτεμβρίου 2024 και της 31ης Δεκεμβρίου 2025.

• Η εκμισθούμενη κατοικία κατά τα φορολογικά έτη 2022, 2023 και, αν η μίσθωση καταρτίζεται το 2025, και κατά το φορολογικό έτος 2024:

α) Έχει δηλωθεί στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος ως κενό ακίνητο (έντυπο Ε2) ή δεν έχει δηλωθεί ως μισθωμένο ακίνητο ούτε ως κύρια ούτε δευτερεύουσα κατοικία του εκμισθωτή ούτε ως ιδιοχρησιμοποιούμενο ούτε δωρεάν παραχωρούμενο ακίνητο (έντυπα Ε1 και Ε2).

β) Έχει διατεθεί αποκλειστικά για βραχυχρόνια μίσθωση και οι συναφεί-

σες βραχυχρόνιες μισθώσεις έχουν δηλωθεί στη φορολογική δήλωση.

• Αν εντός της τριετίας το ακίνητο κενωθεί, η απαλλαγή παύει να ισχύει από το φορολογικό έτος που αυτό μένει κενό, ενώ εάν διατεθεί για βραχυχρόνια μίσθωση, η απαλλαγή παύει να ισχύει από το πρώτο έτος της μίσθωσης.

Παραδείγματα

— Στην περίπτωση που κάποιος διατηρούσε κλειστό το ακίνητό του για 3 χρόνια και αποφασίζει να το μισθώσει. Το μηνιαίο μισθώμα ανέρχεται στο ποσό των 650 ευρώ. Συνολικά στο έτος λαμβάνει 7.800 ευρώ. Ο φόρος που του

αναλογεί ανέρχεται στα 1.170 ευρώ. Ωστόσο, δεν θα πληρώσει τίποτα καθώς επωφελείται από τις νέες διατάξεις. Στην τριετία το όφελος θα ανέλθει σε 3.510 ευρώ.

— Ιδιοκτήτης που διαθέτει το ακίνητο του επιφανείας 50 τ.μ. σε βραχυχρόνια μίσθωση στο κέντρο της Αθήνας, αποφασίζει να μεταπλήσει στη μακροχρόνια μίσθωση. Ο εν λόγω μισθωνέ της διαμέρισμα για περισσότερα από 3 χρόνια μέσω Airbnb. Το 2025 το νοικιάζει (μακροχρόνια μίσθωση) έναντι 500 ευρώ μηνιαίως ή 6.000 τον χρόνο. Ο φόρος που θα γλιτώσει ανέρχεται σε 900 ευρώ ετησίως ή 2.700 ευρώ στην τριετία.

WE DELIVER WHAT WE PROMISE

Ζήσε στην Καρδιά της Λευκωσίας

8000 57 57 www.cyfieldgroup.com   @cyfieldgroup

MYPETROLINA APP

Καύσιμα κίνησης για ένα χρόνο

Χρησιμοποιήστε το MyPetroolina app για καύσιμα κίνησης σε πρατήρια Petrolina, Agip, και Eni και διεκδίκησε τη μοναδική ευκαιρία που σου προσφέρει, να είσαι εσύ ένας από τους 10 νικητές, που θα απολαμβάνουν καύσιμα κίνησης για έναν χρόνο*! Κάθε συναλλαγή αξίας €10 και άνω σε πρατήρια Petrolina, Agip και Eni, αντιστοιχεί σε μια συμμετοχή.

Επιπλέον, με κάθε σου συναλλαγή μέσω της εφαρμογής MyPetroolina, μαζεύεις βαθμούς και τους εξαργυρώνεις με επώνυμα προϊόντα, επωφελείσαι τις αποκλειστικές προσφορές και βρίσκεις πληροφορίες για το πλησιέστερο πρατήριο Petrolina, Agip και Eni.

* Υπάρχει ανώτατο όριο καυσίμων. Για όρους και προϋποθέσεις, επισκεφθείτε το petrolina.com.cy

CYFIELD

Νέο επετειακό λογότυπο

Το νέο επετειακό λογότυπο για τα 35 χρόνια από την ίδρυσή του, παρουσίασε ο Όμιλος Cyfield. Με αφορμή τα 35 χρόνια ζωής της, η εταιρεία Cyfield διοργάνωσε διαγωνισμό επιλογής επετειακού λογότυπου μέσα από τον οποίο λήφθηκαν 127 δημιουργικές προτάσεις, εμπνευσμένες από την ιστορία και τις αξίες της Cyfield.

Μετά από αξιολόγηση επιλέχκε το λογότυπο της Νάγιας Κελεπενιώτου, το οποίο αποτυπώνει τη δυναμική της εταιρείας, αναδεικνύοντας την αξιοπιστία της Cyfield με τη χρήση του διαχρονικού σλόγκαν της εταιρείας: «We deliver what we promise». Στη νικήτρια απονεμήθηκε το χρηματικό έπαθλο των €1.500. Το νέο επετειακό έμβλημα της Cyfield θα συνοδεύει όλες τις δράσεις, τις ενέργειες και τα υλικά της εταιρείας καθ' όλη τη διάρκεια του 2025.

ΟΜΙΛΟΣ ΠΗΛΑΚΟΥΤΑ

Race for the Cure Cyprus

Κατά τη διάρκεια δημοσιογραφικής διάσκεψης που πραγματοποιήθηκε στο Char. Pilakoutas Heritage, ανακοινώθηκε η διεξαγωγή του φετινού Race for the Cure στην Κύπρο, της μεγαλύτερης αθλητικής διοργάνωσης στην Ευρώπη, αφιερωμένης στην υγεία των γυναικών, που στοχεύει στην ευαισθητοποίηση και ενημέρωση του κοινού σχετικά με τον καρκίνο του μαστού.

Στον χαιρετισμό της, η διευθύντρια Επιχειρηματικής Ανάπτυξης του Ομίλου Πηλακούτα, Κλέλια Πηλακούτα Χριστοφόρου, δήλωσε ότι εδώ και 9 χρόνια, ο Όμιλος είναι δίπλα στην Europa Donna Κύπρου, ενισχύοντας το σημαντικό έργο της. Επεσήμανε ότι «είμαστε μαζί σε κάθε διαδρομή αυτού του αγώνα, που γίνεται για να ενημερώσει και να ευαισθητοποιήσει, που αναδεικνύει την πρόληψη και τη συμπαράσταση προς κάθε άνθρωπο που δίνει τη δύσκολη μάχη με τον καρκίνο του μαστού».

Ο εκτελεστικός διευθυντής της

Europa Donna Κύπρου, Μάριος Χαραλαμπίδης, δήλωσε ότι το Race for the Cure Cyprus αποτελεί μία από τις κορυφαίες οργανωμένες δράσεις του Οργανισμού και έχει ως συνοδοιπόρο τον Όμιλο Πηλακούτα για 4η συνεχόμενη χρονιά, ευχαριστώντας θερμά τον Όμιλο για τη σημαντική και διαχρονική

στήριξή του. Ο κ. Χαραλαμπίδης τόνισε, μεταξύ άλλων, τη σημασία της άσκησης ως εκ των βασικών μέσων πρωτογενούς πρόληψης του καρκίνου, ενώ αναφέρθηκε επίσης στα πολλαπλά μηνύματα στήριξης και ελπίδας που στέλνονται μέσα από αυτή τη δράση. Ιδιαίτερη αναφορά έγινε στο γεγονός ότι πέραν

του βασικού στόχου της ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού για τον καρκίνο του μαστού, η δράση αυτή συμβάλλει σημαντικά στην προσπάθεια για αποτελεσματικότερη θεραπεία της νόσου, τόσο μέσω της κινητοποίησης του κόσμου στο θέμα της έγκαιρης διάγνωσης όσο και μέσω του γεγονότος ότι μέρος των εσόδων από την εκδήλωση σε κάθε χώρα διατίθεται για την έρευνα για θεραπεία του καρκίνου του μαστού.

Κατά τη διάρκεια της δημοσιογραφικής διάσκεψης, η Europa Donna Κύπρου τίμησε τον Όμιλο Πηλακούτα για τη σημαντική και διαχρονική στήριξή του προς τον Οργανισμό.

Στην Κύπρο, το Race for the Cure διοργανώνεται από την Europa Donna Κύπρου για 4η συνεχόμενη χρονιά, και φέτος θα διεξαχθεί την Κυριακή 24 Νοεμβρίου, υπό την αιγίδα του υπουργού Υγείας, Μιχάλη Δαμιανού, με αφετηρία το Αθλητικό Κέντρο του Πανεπιστημίου Κύπρου, από τις 8:00 – 12:00.

BAT

Στήριξη στον τομέα λιανεμπορίου

Ο Όμιλος της BAT, ένας από τους μεγαλύτερους ομίλους διεθνώς με δυναμική εμπορική παρουσία στην Κύπρο για περισσότερα από 70 χρόνια, συνεχίζει να στήριζει ενεργά τους Κύπριους λιανεμπόρους μέσα από την ενίσχυση του χαρτοφυλακίου του με προϊόντα προηγμένες τεχνολογίας.

Σε πρόσφατη εκδήλωση για τους εμπορικούς συνεργάτες της και σε συνεργασία με την εταιρεία διανομής Phoenicia Fereos Cyprus Ltd., παρουσιάστηκαν οι τεχνολογικά εξελιγμένες προτάσεις του Ομίλου της BAT στην αγορά της Κύπρου, στην κατηγορία θέρμανσης με τη συσκευή glo hyper pro και στην κατηγορία ατμίσματος με το Vuse Go Reload, στο πλαίσιο της διαρκούς ενίσχυσης της BAT προς τα παραδοσιακά σημεία πώλησης και της συμβολής στην ανάπτυξη και στον εκσυγχρονισμό του λιανεμπορίου μέσω της υψηλής τεχνολογίας.

Ο Country Manager Κύπρου, κ. Δημήτρης Ιατρίδης, δήλωσε: «Ο Όμιλος επενδύει συστηματικά τα τελευταία χρόνια στο λιανεμπόριο και στην κυπριακή αγορά, προσφέροντας στους ενήλικους καπνιστές που δεν επιθυμούν να διακόψουν το κάπνισμα εναλλακτικές επιλογές στις Νέες Κατηγορίες προϊόντων θέρμανσης και ατμίσματος.

Σημαντικό ρόλο σε αυτό το ταξίδι έχουν οι εμπορικοί μας συνεργάτες όπως η Phoenicia Fereos Cyprus Ltd., που και με τη δική τους συμβολή κάνουμε βήματα για να εκπληρώσουμε τον σκοπό της BAT να δημιουργήσει ένα Καλύτερο Αύριο».

FREDERICK

Ημερίδα για καινοτόμες πρακτικές

Καινοτόμες πρακτικές για την ενίσχυση των γλωσσικών, διαπολιτισμικών και ψηφιακών δεξιοτήτων στα δημοτικά σχολεία θα παρουσιαστούν κατά την Ημερίδα «Επαναπροσδιορίζοντας τη γενική τάξη», που θα πραγματοποιηθεί στις 28 Νοεμβρίου, από τις 15:30 μέχρι τις 19:30, στο Πανεπιστήμιο Frederick, στη Λεμεσό. Η Ημερίδα αποτελεί την τελική εκδήλωση του ευρωπαϊκού ερευνητικού έργου RE.M.A.C. (Reinventing Mainstream Classrooms), στο οποίο συμμετέχουν το Πανεπιστήμιο Frederick και άλλοι πέντε εταίροι: το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (Ελλάδα), CARDET (Κύπρος), SOS Malta (Μάλτα), CESIE (Ιταλία) και το Universidade do Algarve (Πορτογαλία). Κατά την Ημερίδα, θα παρουσιαστούν τα ψηφιακά ερ-

γαλεία που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο του έργου και εκπαιδευτικό υλικό που θα εμπλουτίζει τη σχολική τάξη, παρέχοντας εργαλεία

μάθησης σε μαθητές και μαθητρίες δημοτικής εκπαίδευσης, ανεξαρτήτως υποβάθρου, επιπέδου γλωσσμάθειας ή ετοιμότητας.

Ακαδημαϊκοί από την Κύπρο και τον διεθνή χώρο, αλλά και εκπαιδευτικοί που αξιοποίησαν τις καινοτόμες πρακτικές του έργου στις τάξεις τους, θα μοιραστούν την εμπειρία τους, προσφέροντας μια πολύτιμη ευκαιρία στους συμμετέχοντες και τις συμμετέχουσες να γνωρίσουν και να συζητήσουν τα εργαλεία και τη μεθοδολογία του RE.M.A.C.

Η Ημερίδα απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς, ερευνητές/τριες, ακαδημαϊκούς, φοιτητές και φοιτήτριες. Η συμμετοχή στην Ημερίδα είναι δωρεάν και θα δοθεί πιστοποιητικό παρακολούθησης. Για περισσότερες πληροφορίες, www.frederick.ac.cy. Το έργο RE.M.A.C. συγχρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Erasmus+ KA2 της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

HELLENIC BANK

ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ

ΠΑΡΑΜΥΘΟΥΠΟΛΗ

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ

15.11.24 - 12.01.25

ΣΤΗ ΤΑΦΡΟ ΝΤ'ΑΒΙΔΑ

Χορηγοί:

ALABRA

MOD

ZOPIAS

PARK PALIATSO

VASSOS Psevolimano

Primo

Fontana

Parex

Pharma LEAD

ION ΠΙΑ ΠΙΑΝΤΑ

LUNO COFFEE

GIANTS

Χορηγός Επικοινωνίας:

LOVE 100.7 FM 98.1 & 105.7

Κάτω από τις 1.400 μονάδες υποχώρησε ο Γενικός Δείκτης

Με πτώση για τέταρτη σερί ημέρα ολοκληρώθηκε η συνεδρίαση της Δευτέρας

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Τέταρτη ημέρα πτώσης σημειώθηκε στο Χρηματιστήριο Αθηνών, με τους πωλητές να παίρνουν τα ντρία από την αρχή της συνεδρίασης και να ασκούν πιέσεις σε επιλεγμένα blue chips και τράπεζες, ωθώντας τον Γενικό Δείκτη κάτω από τις 1.400 μονάδες και πάλι, τη στιγμή που και στην Ευρώπη το κλίμα ήταν επιφυλακτικό. Πιο αναλυτικά, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 1.392,44 μονάδες με πτώση 0,81%, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 121,12 εκατ. ευρώ. Ο δείκτης υψηλές κεφαλαιοποιήσε έκλεισε με απώλειες της τάξης του 0,72% στις 3.378,52 μονάδες, ενώ πτώση 1,63% σημείωσε ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποιήσε κλείνοντας στις 2.229,4 μονάδες.

Στα μη τραπεζικά blue chips, με πτώση 4,14% έκλεισε η Βιοχάλκο, ακολούθησαν με απώλειες

άνω του 2% οι Metlen, Σαράντης και ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ, ενώ πτώση άνω του 1% σημείωσαν οι Aegean, Ελλάκτωρ, ΟΠΑΠ, Lamda Development και Cenergy. Με κέρδη έκλεισαν μόνο τέσσερις τίτλοι, η Jumbo (+1,49%), η ΕΥΔΑΠ (+1,40%), ο ΟΤΕ (+0,67%) και η ΔΕΗ (+0,17%). Ο τραπεζικός δείκτης κατέγραψε απώλειες της τάξης του 1,16% κλείνοντας στις 1.184,53 μονάδες, με την Εθνική Τράπεζα να καταγράφει πτώση 3,01%, την Τράπεζα Πειραιώς να κλείνει στο -2,36% και την Alpha Bank στο -0,95%, ενώ κέρδη 1,83% σημείωσε η Eurobank.

Η δεύτερη μέρα σε ένα μήνα μείωση των τιμών-στόχων που δίνει η Morgan Stanley για τις ελληνικές τράπεζες εκτιμάται ότι ενέτεινε τις πιέσεις, με αποτέλεσμα ο κλάδος για ακόμη μία ημέρα να βρεθεί στο επίκεντρο. Ο επενδυτικός οίκος εκτιμά πως η επιβράδυνση της ανάπτυξης

Η δεύτερη μέρα σε ένα μήνα μείωση των τιμών-στόχων που δίνει η Morgan Stanley για τις ελληνικές τράπεζες εκτιμάται ότι ενέτεινε τις πιέσεις, με αποτέλεσμα ο τραπεζικός δείκτης να υποχωρήσει κατά 1,16%.

στην Ευρώπη, καθώς και οι απότομες μειώσεις επιτοκίων στις οποίες θα προχωρήσει η ΕΚΤ θα «βαρύνουν» το κλίμα των επενδυτών απέναντι στις ελληνικές τράπεζες και έτσι αλλάξει τις εκτιμήσεις της. Ειδικότερα υπο-

βαθμίζει τη σύσταση της για την Εθνική Τράπεζα και την Τράπεζα Πειραιώς σε equal-weight από overweight, με τιμή-στόχο τα 9,05 ευρώ από 10,25 ευρώ πριν για την Εθνική Τράπεζα, και τα 4,96 ευρώ από 5,39 ευρώ πριν

για την Πειραιώς. Για τη Eurobank η νέα τιμή-στόχος είναι στα 2,61 ευρώ από 2,63 ευρώ πριν, και για την Alpha Bank στα 2,11 ευρώ από 2,28 ευρώ πριν, με σύσταση overweight και για τις δύο.

Σε ό,τι αφορά το Χ.Α. γενικότερα, όπως σημειώνει ο Ηλίας Ζαχαράκης της Fast Finance, φαίνεται ότι τα όποια νέα αγοραστικά κεφάλαια λειτουργούν κυκλικά σε ομάδες μετοχών και όχι στο σύνολο της αγοράς. Όλο το σκηνικό δείχνει ότι ακόμη η αγορά είναι σε φάση συσσωρεύσε και για αλλάξει επίπεδο προκειμένου να πάρει πιο επιθετική τάση χρειάζεται κατοχύρωση της ζώνης των 1.460 μονάδων. Ο αναλυτής θυμίζει ότι η συσώρευση είναι στον 10ο μήνα της, έχοντας κουράσει επενδυτικό κοινό και traders με τον φόβο για μια εκ νέου κίνηση στη ζώνη των 1.300 μονάδων να υπάρχει στην ατμόσφαιρα.

Μεικτά πρόσημα στις ευρωπαϊκές αγορές

Μεικτά ήταν η χθεσινή εικόνα των ευρωπαϊκών χρηματιστηρίων, τα οποία επηρεάστηκαν εν γένει από την αποδυνάμωση των μετοχών των ομίλων που δραστηριοποιούνται στον τομέα των ακινήτων. Το επενδυτικό κοινό είχε στραμμένο την προσοχή του στις ομιλίες στελεχών της ΕΚΤ, ευελπιστώντας ότι μπορεί να διακρίνει στα λεγόμενά τους τη μελλοντική κατεύθυνση των επιτοκίων. Ο πανευρωπαϊκός δείκτης STOXX 600 ολοκλήρωσε τη χθεσινή συνεδρίαση με κάμψη κατά 0,06%, ενώ με πτώση έκλεισε και ο DAX στη Φρανκφούρτη με -0,11%, καθώς και ο FTSE MIB στο Μιλάνο με -1,27%, η οποία ήταν και η μεγαλύτερη χθεσινή υποχώρηση. Με 0,57% έκλεισε ο FTSE 100 στο Λονδίνο, με 0,12% στο Παρίσι ο CAC 40 και με 0,33% ο IBEX στη Μαδρίτη. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο STOXX 600 σημείωσε το πρώτο σερί απωλειών ενός μηνός σε διάστημα δύομισι ετών την Παρασκευή λόγω απογοητευτικών εταιρικών εσόδων, ανόδοος στις αποδόσεις των κρατικών ομολόγων των ΗΠΑ και ανησυχιών για τις επιπτώσεις στις αγορές και τη διεθνή οικονομία από τις πολιτικές του Ντόναλντ Τραμπ. Χθες οι μετοχές των ομίλων ακινήτων, που επηρεάζονται από τις κινήσεις των επιτοκίων, έδωσαν τον τόνο στην καθοδική πορεία των κλαδικών δεικτών. Οι δε μετοχές του κλάδου της

ενέργειας εμφάνισαν συνολικά κέρδη της τάξεως της 0,8%, εναρμονιζόμενες με τις τιμές του αργού. Ο μαύρος χρυσός ενισχύθηκε άνω του 2% χάρις στην είδηση ότι η παραγωγή γιγαντιαίας πετρελαιοπηγής της Νορβηγίας διακόπηκε. Ενισχυτικά για το πετρέλαιο λειτουργήσε και ο συνεχιζόμενος πόλεμος Ρωσίας - Ουκρανίας. Πάντως, στη χθεσινή συνεδρίαση στα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια ο τομέας με την καλύτερη επίδοση ήταν αυτός των πρώτων υλών. Ο κλαδικός δείκτης ανήλθε 0,6% χάρις στην ενίσχυση των τιμών του χαλκού. Οι παράγοντες των αγορών είχαν εστίασει και στην ομιλία της προέδρου της ΕΚΤ, Κριστίν Λαγκάρντ, μετά το κλείσιμο των αγορών, ενώ σήμερα Τρίτη αναμένονται οι τιμές καταναλωτή της Ευρωζώνης για τον μήνα Οκτώβριο. Επιπλέον, την Παρασκευή θα δοθούν στη δημοσιότητα προκαταρκτικά στοιχεία για τον δείκτη διεθνών προμηθειών του Νοεμβρίου. «Η συνεδρίαση αποδείχθηκε αδιάφορη, χωρίς καταλυτικά στοιχεία να την κινητοποιήσουν, οπότε η αγορά τηρεί στάση αναμονής, εφόσον οι αμερικανικές εκλογές έληξαν και επεκινείται νέα δεδομένα για την οικονομία», υπογράμμισε η Φίονα Τσιν-κότα, υψηλόβαθμη αναλύτρια της City Index.

REUTERS, BLOOMBERG

(Τιμήν: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη		(Σε δολάρια)	
Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ.%	
3M COMPANY/d	129,835	0,0347	
ALCOA CORP/d	43,88	-0,318	
ALTRIA GROUP/d	56,19	0,4649	
AMAZON COM/d	201,17	-0,7107	
AMER EXPRESS C/d	284,91	-0,6832	
AMER INTL GROU/d	76,36	0,7787	
AMGEN/d	278,09	-1,1622	
APPLE INC/d	228,7068	1,6475	
BANK OF AMERIC/d	46,73	-0,0428	
BAXTER INTL IN/d	33,135	3,6765	
BOEING CO/d	143,23	2,1685	
BRISTOL MYERS/d	56,715	0,8805	
CATERPILLAR IN/d	383,6	-0,1224	
THE CIGNA GP/d	322,55	0,3204	
CHEVRON/d	161,37	0,9888	
CISCO SYSTEMS/d	57,565	0,1827	
CITIGROUP/d	68,9601	0,291	
CERVECERIAS/d	11,02	1,8484	
COCA-COLA CO/d	61,965	0,3644	
COLGATE PALMOL/d	94,92	1,4536	
DANAS CORP/d	86,4583	0,8142	
DIANA SHIPPING/d	2,175	-0,6849	
DOW INC/d	44,345	0,6926	
DUPONT DE NMOU/d	81,67	-0,2199	
GLB X EM MR E/d	26,37	0,4954	
ENTERGY CP/d	150,39	0,8517	
EXXON MOBIL/d	120,53	1,0225	
FEDEX CORP/d	295,7435	0,4359	
FORD MOTOR CO/d	11,235	2,0436	
INTL BUS MACH/d	207,67	1,3074	
GENERAL DYNAMI/d	287,25	-0,257	
GE AEROSPACE O/d	177,48	0,3109	
GOLDM SACHS GR/d	585,75	-1,3125	
HALLIBURTON CO/d	30,525	2,8124	
HARTFORD FINL/d	118,16	0,178	
HP INC/d	37,6179	2,4453	
HOME DEPOT INC/d	409,065	0,2168	
INTEL CORP/d	24,715	1,499	
JOHNSON JOHNSO/d	154,6	0,3896	
JPMORGAN CHASE/d	244,6418	-0,2724	
LAZARD INC ORD/d	54,98	-0,0364	
MCDONALD'S COR/d	291,66	-0,3315	
MERCK & CO/d	96,335	0,026	
MICROSOFT CP/d	415,69	0,1663	
3M COMPANY/d	129,83	0,0308	
MORGAN STANLEY/d	133,57	-0,3655	
NIKE INC CL B/d	74,93	-2,2567	
NORFOLK SOUTHE/d	262,55	0,4938	
PFIZER INC/d	25,023557	0,9014	
PROCTER & GAMB/d	170,995	0,8582	
ROCKWELL AUTOM/d	283,28	-0,5477	
SCHLIMBERGER L/d	43,4534	0,6332	
SOUTHERN/d	87,95	0,8485	
STEALTHGAS/d	5,99	4,3554	
UNISYS CORP/d	7,39	-1,3351	
UNITEDHEALTH G/d	590,07	-0,3647	
US BANCORP/d	50,6189	1,4407	

London/Λονδίνο		(Σε πέννες)	
Εταιρείες	Χθεςινό	Μετ.%	
ANGLO AMERICAN/d	2312,5	1,644	
A.B.FOOD/d	2179	0,091	
ADMIRAL GRP/d	2532	0,436	
ASHTED GRP/d	6220	0,453	
ANTOFAGASTA/d	1680	1,205	
AVIVA/d	486,7	0,557	
ASTRAZENECA/d	9885,067	-0,631	
BARCLAYS/d	260,35	0,578	
BRAMER.TOB./d	2876	0,523	
BAE SYS/d	1292,5	0,699	
BARCLAYS/d	260,35	0,578	
BERKELEY GPHL/d	4313,73	0,278	
BR.LAND/d	373,6	-1,789	
BUNZL/d	3428	0,234	
BP/d	387,2	1,15	
BURBERRY GRP/d	917,2	-0,11	
BT GROUP/d	144,15	1,937	
COCACOLA HBC A/d	2768	0,508	
CARNIVAL/d	1746	0,201	
CENTRICA/d	121,35	0,412	
COMPASS GROUP/d	2621	0,421	
CAPITA GROUP/d	17,04	-0,927	
CRH/d	7880	1,705	
DCC/d	5545	3,611	
DIAGEO/d	2351,5	0,682	
DIRECT LINE/d	157,4	-0,887	
EXPERIAN/d	36,45	1,442	
EASVJET/d	524,2	-2,31	
FRESNILLO/d	655,5	1,852	
GLENCORE/d	382,45	1,081	
GSK/d	1309	0,692	
HIKMA/d	1815,871	0,165	
HAMMERSON/d	280,8	0,428	
HARGREAVES LAN/d	1088	-0,321	
HSBC HLDGS.UK/d	726,1	1,535	
INTL CONSOL AI/d	244,5	1,116	
INTERCON. HOTE/d	9514	0,147	
3I GRP/d	3457	0,934	
IMPERBRANDS/d	2400	1,265	
INTERTEC GROUP/d	4464	1,9	
ITV/d	62,7	0,803	
JOHNSON MATTHE/d	1511	0,066	
KINGFISHER/d	287,6	-2,152	
LAND SECS./d	586	-3,388	
LEGAL&GEN/d	219,3	0,411	
LLOYDS GRP/d	56,2	-0,425	
MARKS & SP/d	1	-0,19	
MORI/d	1172,5	0,643	
NATIONAL GRID/d	972,8	0,082	
NEXT/d	9440	-0,673	
PRUDENTIAL/d	639	-0,249	

Zurich/Ζυρίχη		(Σε ελβ. Φφ.)	
Εταιρείες	Χθεςινό	Μετ.%	
ABB LTD N/d	49,28	-1,14	
RICHEMONT N/d	121,25	0,92	
GEBERIT N/d	52,22	-0,46	
NOVARTIS N/d	91,22	-0,53	
ROCHE HOLDING /d	253,5	-0,9	
SGS N/d	87,6	1,44	
SWATCH GROUP /d	166,6	-0,18	
ADECO N/d	23,96	-0,17	
JULIUS BAER N/d	53,24	-1,92	
GIVAUDAN N/d	381,3	1,03	
NESTLE SA/d	78,18	0,85	
TRANSOCEAN N/d	0	0	
SWISSCOM N/d	512,5	0	
SWISS RE N/d	125	2,17	
UBS GROUP N/d	28,26	0,68	
ZURICH INSURAN/d	532,6	0,68	

Frankfurt/Φρανκφούρτη		(Σε ευρώ)	
Εταιρείες	Χθεςινό	Μετ.%	
ADIDAS N/d	215,2	0,2	
ALLIANZ SE/d	288,4	0,5	
BASF SE/d	43,115	-0,03	
BAY MOT WERKE/d	68,72	0,8	
BEIERSDORF/d	122,95	-1,35	
BAYER N AG/d	20,215	-0,09	
COMMERZBANK/d	16,3	0,4	
CONTINENTAL AG/d	62,84	-0,3	
DEUTSCHE BANK /d	16,184	0,124	
DT BOERSE N/d	212,9	3	
DT LUFTHANSA A/d	6,298	-0,118	

Amsterdam/Αμστερνταμ		(Σε ευρώ)	
Εταιρείες	Χθεςινό	Μετ.%	
AALBERTS/d	35,26	0,11	
AEGON/d	6,132	0,33	
ABN AMRO BANK/d	15,03	1,62	
AKZO NOBEL/d	56,3	1,11	
ARCELOMITTAL/d	24,11	0,5	
ASMML HOLDING/d	629,6	-0,85	
GALAPAGOS/d	25,56	0,08	
NIKKON HLDG/d	1943,5	0,54	
NIKON CORP/d	1831	-1,03	
NISSU CORP/d	1656,5	-1,27	
NISSAN MOTOR C/d	429,3	0,19	
NOMURA HOLDING/d	925,1	1,03	
NISSAN CHEMICA/d	5395	-0,53	
NIPPON PAPER I/d	842		
OBAYASHI CORP/d	2047,5	0,37	
OSAKYU ELEC RA/d	16075	0,19	
OJI HOLDINGS/d	553,9	0,98	
OSAKA GAS/d	3288	-0,78	
RICOH CO LTD/d	1643	-0,79	
SECOM/d	5172	0,37	
SEVEN & I HLDG/d	2440	-0,22	
SHARP CORP/d	983	-2,14	
SHIMIZU CORP/d	1196	-0,33	
SHISEIDO/d	2769,5	-0,2	
SONY GROUP COR/d	29175	0,97	
SMFG/d	3558	-2,12	
SUMITOMO CHEM/d	380,4	-0,68	
SUZUKI/d	1737	-2,14	
TAISEI CORP/d	6746	2,59	
TDK CORPORATIO/d	1953,5	-1,76	
TREND MICRO/d	2618,5	0,81	
TOKIO MARINE H/d	5914	-0,12	
TORAY INDUSTRY/d	906,2	0,51	
TREND MICRO/d	8001	-2,76	
TOPY INDS LTD/d	1887	0,48	
TORAY INDUSTRY/d	906,2	0,51	
TOYOBOD/d	944	0,75	
TOYOTA MOTOR C/d	2676	-1,04	
YAMAHA CORP/d	1074	1,03	

Milano/Μιλάνο		(Σε ευρώ)	
Εταιρείες	Χθεςινό	Μετ.%	
AZA SPA/d	2,08	2,10	
ENEL/d	23,42	23,30	
ENEL/d	6,70	6,85	
ENI/d	13,90	14,10	
GENERALI/d	27,01	26,97	
GEOL/d	0,51	0,53	
INTESA SANPAOL/d	3,756	0,7	
MEDIOBANCA/d	14,80	14,80	
RCS MEDIAGROUP/d	0,84	0,81	
PRYSMIAN/d	61,26	60,76	
SNAM/d	4,23	4,31	
TELECOM ITALIA/d	0,24	0,23	
TENARIS/d	17,48	17,59	
TERNIA/d	7,75	7,89	
UNICREDIT/d	39,65	-0,49	

Paris/Παρίσι		(Σε γιέν)	
Εταιρεία	Χθεςινό	Μετ. %	
ACCOR/d	44,06	-1,86	
AIR LIQUIDE/d	160,24	-3,35	
ALSTOM/d	22,21	-0,39	
AXA/d	34,25	-1,11	
BNP PARIBAS/d	60,42	-0,41	
BOUYGUES/d	29,58	-0,45	
CARREMI/d	155,80	-0,74	
CARREFOUR/d	14,76	-0,1	
CASINO GUICHAR/d	1,38	-0,79	
CREDIT AGRICOL/d	13,43	-1,52	
DANONE/d	64,98	-1,35	
DASSAULT SYSTE/d	31,74	1,25	
L'OREAL/d	324,90	-1,92	
L.V.M.H./d	588,60	0,74	
LAGARDERE/d	20,50	-3,66	
MICHELIN/d	31,27	1,15	
PENNO RICHARD/d	109,50	-2,8	
KERING/d	29,14	-1,37	
PUBLICIS GROUP/d	99,10	-0,67	
RENAULT/d	41,83	1,3	
SAINT-GOBAIN/d	90,38	-0,13	
SAFNOI/d	91,47	0,09	
SCHNEIDER ELEC/d	239,60	-0,74	
SOCIETE GENERA/d	26,55	-1,33	
SODEXO/d	83,00	-2,66	
TFI/d	7,24	-0,48	
THALES/d	151,40	-2,32	
VEDLIA ENVIRON/d	28,43	0,54	
Madrid/Μαδρίτη		(Σε ευρώ)	
Εταιρεία	Χθεςινό	Μετ. %	
ACS COS Y SER/d	41,48	-0,38	
AENA SME/d	198	0,19	
ACERINOX/d	9,145	-0,49	
ACCIONA/d	61,71	0,34	
AMADEUS/d	172,22	-0,37	
BBVA/d	9,428	0,55	
BANKINTER/d	7,886	2,46	
CAIXABANK/d	5,69	1,44	
DSTR INT ALIME/d	0,0124	-1,50	
ENDESA/d	10,085	-0,22	
ENAGAS/d	12,73	0,17	
FERROVIAL/d	36,56	-0,4	
FOMENTO DE CON/d	9,04	-0,44	
GRIFOLS/d	10,895	-2,08	
IBERDROLA/d	13,33	-0,44	
INT AIRLINES G/d	2,922	1,00	
INDRA SISTEMAS/d	16,44	-0,2	
INDITEX/d	51,26	0,21	
MAPFRE/d	2,594	-0,23	
MERLIN PROP/d	9,79	-1,1	
ARCELOMITTAL/d	24,11	0,5	
REPSEL/d	11,94	2,1	
BCO DE SABADEL/d	1,862	1,03	
BANCO SANTANDE/d	4,662	0,91	
SACYR/d	2,996	0,2	
TELEFONICA/d	4,283	1,6	
TECNICAS REUN	10,96	2,04	

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ				
	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά	Μετ.
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	1.392,44	1.403,87	-11,43	-0,81%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	3.378,52	3.403,09	-24,57	-0,72%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	14.574,91	14.657,89	-82,98	-0,57%
FTSE/Χ.Α.ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	3.798,50	3.822,53	-24,03	-0,63%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	2.229,40	2.266,30	-36,90	-1,63%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	805,41	811,93	-6,52	-0,80%
ΔΕΙΚΤΗΣ ATHEX ESG	1.587,64	1.599,82	-12,18	-0,76%
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ MID & SMALL CAP	1.980,50	2.006,13	-25,63	-1,28%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	2.631,85	2.653,46	-21,61	-0,81%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	1.184,53	1.198,44	-13,91	-1,16%
FTSE/ATHEX ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ & ΘΛΑΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	5.456,96	5.501,87	-44,91	-0,82%
FTSE/ATHEX ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	5.560,34	5.626,20	-65,86	-1,17%
FTSE/ATHEX ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	4.817,94	4.878,90	-60,96	-1,25%
FTSE/ATHEX ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	4.800,47	4.811,48	-11,01	-0,23%
FTSE/ATHEX ΒΑΣΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	6.410,82	6.509,16	-98,34	-1,51%
FTSE/ATHEX ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	6.500,87	6.562,86	-61,99	-0,94%
FTSE/ATHEX ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	4.567,49	4.673,96	-106,47	-2,28%
FTSE/ATHEX ΕΝΕΡΓΕΙΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	4.786,60	4.827,13	-40,53	-0,84%
Το Χρηματιστήριο Αθηνών και ο οίκος FTSE Russell ανακοίνωσαν τους νέους Συντελεστές Στάθμισης (Capping Factors) των μετοχών που συμμετέχουν στη σύνθεση των δεικτών FTSE/Χ.Α. Οι αλλαγές ισχύουν από τη συνεδρίαση της Δευτέρας 18 Δεκεμβρίου 2023.				

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	73.872.727,89
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	8.010.296,20
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	7.542.396,26
ΣΤΑΘΕΡΗ ΘΛΕΦΩΝΙΑ	6.010.747,03
ΠΟΛΥΠΛΩΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	3.993.264,42
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΚΗΔΙΑ	3.983.781,58
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	2.830.912,54
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	2.420.846,23
ΔΥΝΑΣΤΗΡΙΑ	1.347.351,05
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	1.213.546,40
ΔΥΝΑΣΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	1.018.346,71
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	934.575,75
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	921.836,69
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	868.940,92
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	786.181,96
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	737.524,98
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	463.499,44
ΥΔΡΕΥΣΗ	456.194,18
ΤΡΟΦΙΜΑ	343.228,20
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ	261.035,50
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	247.999,82
ΑΛΟΥΜΙΝΙΟ	243.634,88
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	242.569,77
ΑΝΑΛΥΚΤΙΚΑ	215.862,78
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΧΗΜΙΚΑ	189.966,81
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	189.355,22
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	184.772,97

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ				
ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο Μετ.
ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ (ΚΟ)	1.575	5,35%	ΑΤΤΙΚΑ BANK (ΚΟ)	1.515 -29,86%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	2.006	1,83%	EKTER (ΚΟ)	1.480 -5,25%
JUMBO (ΚΟ)	24.600	1,49%	VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	5.100 -4,14%
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	5.780	1,40%	SPACE HELLAS (ΚΟ)	5.680 -4,05%
ΒΙΟΚΑΡΠΕΤ (ΚΟ)	1.730	1,17%	INTERGUYNT – ΞΥΛΕΜΠΟΡΙΑ (ΚΟ)	0.253 -3,80%
ΕΛΙΝΟΙΑ (ΚΟ)	2.030	1,00%	FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	3.580 -3,63%
ΟΛΘ (ΚΟ)	20.900	0,97%	INTRALOT (ΚΟ)	0.893 -3,04%
BANK OF CYPRUS HOLDINGS PLC	4.490	0,67%	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	6.888 -3,01%
ΟΤΕ (ΚΟ)	14.990	0,67%	IDEAL HOLDINGS (ΚΟ)	5.580 -2,96%
ΜΟΤΟΔΥΝΑΜΙΚΗ (ΚΟ)	2.515	0,60%	ΔΟΜΙΚΗ ΚΡΗΤΗΣ (ΚΟ)	2.920 -2,67%

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25				
	Κλείσιμο	Μετ.%		
ΒΙΟ (ΒΙΟΧΑΛΚΟ)	5,1	-4,14		
CENER (CENERGY HOLDINGS SA)	8,34	-1,88		
TITC (ΤΙΤΑΝ)	34,8	-0,71		
ΕΕΕ (COCA COLA HBC)	32,98	-0,36		
ΟΤΕ (ΟΤΕ)	14,99	0,67		
ΑΡΑΓΓ (ΑEGEAN AIRLINES)	9,53	-1,65		
TENERG (ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ)	19,76	-0,05		
ΣΑΡ (ΣΑΡΑΝΤΗΣ)	10,2	-2,3		
ΔΑΑ (ΔΙΕΘΝ. ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ ΑΘ.)	7,86	-0,53		
ΕΛΛΑΚΤΟΡ (ΕΛΛΑΚΤΟΡ)	1,676	-1,64		
ΓΕΚΤΕΡΝΑ (ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ)	17,34	-0,91		
ΜΥΤΙΛ (ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ)	32,32	-2,06		
ΛΑΜΔΑ (LAMDA DEVELOPMENT)	7,22	-1,63		
ΕΛΧΑ (ΕΛΒΑΧΧΑΛΚΟΡ)	1,7	-2,3		
ΑΛΦΑ (ALPHA BANK)	1,564	-0,95		
ΜΠΕΛΑ (JUMBO)	24,6	1,49		
ΕΤΕ (ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ)	6,888	-3,01		
ΠΕΙΡ (ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ)	3,597	-2,36		
ΕΥΡΩΒ (EUROBANK)	2,006	1,83		
ΕΛΠΕ (ΕΛΠΕ)	6,765	-0,51		
ΟΤΟΕΛ (ΑΥΤΟΗΕΛΛΑΣ)	10,32	-0,96		
ΕΥΔΑΠ (ΕΥΔΑΠ)	5,78	1,4		
ΟΠΑΠ (ΟΠΑΠ)	14,98	-1,06		
ΜΟΗ (MOTOR OIL)	19,5	-0,41		
ΔΕΗ (ΔΕΗ)	12,07	0,17		

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ				
ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ				
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ	
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	211	672	5.519	
FTSE/Χ.Α. Τρόπεζες	0	0	1.598	
FTSE/Χ.Α. Large Cap	207	632	3.920	
MSCI GREECE REBASED	4	40	1	
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	2.061	36.991	449.451	
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	21	378	25.512	
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	28	112	3.386	
ΑΛΦΗΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	395	16.348	160.063	
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ(ΚΟ)	8	45	475	
ΑΥΤΟΗΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	1	1	128	
ΑΒΑΞ Α.Ε. (ΚΟ)	8	21	1.241	
BANK OF CYPRUS (ΚΟ)	0	0	0	
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	7	30	127	
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	55	299	5.692	
ΕΛΛΑΚΤΟΡ (ΚΟ)	24	140	4.043	
ΕΛΒΑΧΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	16	93	3.976	
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	241	6.943	24.520	
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	1	5	4.026	
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	5	13	1.008	
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	6	18	11.287	
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	18	128	3.924	
HELLENIC ENERGY (ΚΟ)	7	29	5.030	
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	21	109	7.376	
INTRAKAT (ΚΟ)	0	0	1.891	
JUMBO (ΚΟ)	4	7	163	
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	26	95	6.055	
METLEN ENERGY & METALS (ΚΟ)	70	176	5.323	
MIG (ΚΟ)	0	0	111	
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	14	28	7.381	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	419	3.193	25.326	
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	24	142	895	
ΤΡΑΠΕΖΑ ΟΡΤΙΜΑ BANK (ΚΟ)	1	2	91	
ΟΤΕ (ΚΟ)	30	82	2.789	
ΟΛΠ (ΚΟ)	2	2	128	
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	380	7.491	95.557	
ΔΕΗ (ΚΟ)	144	787	19.883	
QUEST ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0	0	184	
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	2	7	16.630	
ΤΙΤΑΝ CEMENT (ΚΑ)	14	31	364	
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	69	236	4.866	
Δικαιώματα σε Δείκτες	8	53	587	
FTSE/Χ.Α. Large Cap	8	53	587	
Δικαιώματα σε Μετοχές	10	60	363	
ΑΛΦΗΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	0	0	0	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	2	7	318	
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	7	50	40	
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	0	
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	0	
ΔΕΗ (ΚΟ)	1	3	5	
Συνολική Δραστηριότητα	2.290	37.776	455.920	

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 19 Νοεμβρίου 2024

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	4,2700	4,3100	4,2931	-0,7170	90.349	4,2600	4,2700	4,2800	-0,47
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	4,4000	4,5000	4,4427	20,9560	181.310	4,3900	4,4400	4,4000	-2,00
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (ΕΜ)	1,6200	1,6400	1,6311	-2,9270	36.512	1,6150	1,6300	1,6300	-2,69
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,1270		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0,0510	0,0525	0,0515	0,1510	8.870	0,0510	0,0530	0,0525	5,00
Τεχνολογία										
ΛΟΥΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD						2,9600	2,9800		
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD						2,2600	2,3000		
ΚΟΖΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						0,1560	0,0000		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ	0,0195	0,0200	0,0197	-0,0290	17.397	0,0190	0,0200	0,0195	-2,50
ΑΙΕΠ	ΑΙΛΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (ΕΜ, Σ)						0,0500	0,0530		
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0210		
ΠΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0600	0,0000		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,0000	0,4720		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (ΕΜ, Σ)						0,0310	0,0340		
ΙΣΕΠ	ΙΣΥΧ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (ΕΜ, Σ)						0,0360	0,0000		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0,0100	0,0115		
ΡΕΕΠ	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0030	0,0000		
ΣΙΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0,0030	0,0035		
ΧΑΕΠ	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	ERMES DEPARTMENT STORES PLC	0,0220	0,0220	0,0220	0,0000	16.700	0,0210	0,0230	0,0220	-4,35
ΑΓΡΟ	“ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ “Ή ΠΡΟΩΔΟΣ” ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ - “						1,4700	0,0000		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD (ΑΝ)						0,0000	0,0000		
ΚΩΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,1000		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD						0,0490	0,0550		
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,8000	0,8250		
ΣΑΛΙΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)	4,2000	4,2000	4,2000	0,0000	21.136	4,2000	4,2200	4,2000	0,00
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,1500	0,0000		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0500		
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΤΣΔ	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (Σ)	0,1710	0,1710	0,1711	-0,0670	19	0,1710	0,1880	0,1710	0,00
ΔΒΚΑ	ΔΑΣΙΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						1,0000	0,0000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0,7300	0,7350	0,7317	0,0210	10.000	0,7300	0,7400	0,7300	0,00
ΚΥΟΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0,2820	0,3320		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ	3,2800	3,2800	3,2800	-0,7070	850	3,2600	3,2800	3,2800	0,00
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΙΟΑΝ	CHRIS IOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0,0370	0,0000		
ΚΕΟ	KEO PLC	2,1400	2,1800	2,1589	0,7370	1.830	2,1400	2,1800	2,1600	0,93
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΩΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ						0,0000	0,3840		
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC	1,0000	1,1200	1,0109	-2,6690	7.220	1,0200	1,0300	1,0300	0,00
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD						0,3020	0,3300		
Τεχνολογία										
ΝΕΤΙΝ	NET INFO PLC (Σ)						0,0000	1,0500		
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΔ	LORDOS UNITED PUBLIC LTD						0,1500	0,0000		
Ακίνητη Περιουσία										
ΓΟΥΛ	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (Σ)	0,1250	0,1370	0,1252	-0,2660	9.530	0,0000	0,1370	0,1370	-0,72
ΚΚΟΜ	K + S COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,2420	0,2580		
ΠΑΛΙΑ	ΠΑΛΑΙΩΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ	0,0720	0,0720	0,0720	0,0000	9.205	0,0700	0,0720	0,0720	0,00
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (Σ)						0,0000	0,1140		
Ενέργεια										
ΑΙΛΙΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	0,8000	0,8000	0,8000	0,0000	3.000	0,7900	0,8000	0,8000	0,00
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΣΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,2080		
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΤΟΕΠ	ΤΟΞΟΤΗΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0315		
ΝΤΟΔ	DOMI INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD (ΑΝ)						0,0000	0,0000		
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ										
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ΕΤΜΑ1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1						100,0000	101,8000		
ΕΤΜΑ2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2	100,2000	100,3010	100,2535	5,3510	47.000	100,2010	100,3000	100,2010	0,00

ΑΝΑΛΥΣΗ / EUROBANK

Πιέσεις στα ομόλογα των ΗΠΑ, κέρδη για το δολάριο

Οι ανησυχίες των επενδυτών σχετικά με το ενδεχόμενο ενίσχυσης των πληθωριστικών πιέσεων στην οικονομία των ΗΠΑ και τις επιπτώσεις που θα επιφέρει μια τέτοιου είδους εξέλιξη στη νομισματική πολιτική της Ομοσπονδιακής Τράπεζας (Fed), συνεκίζουν να επηρεάζουν σημαντικά την πορεία των κυβερνητικών ομολόγων και του αμερικανικού δολαρίου. Βασική πηγή αυτών των ανησυχιών θεωρούνται ορισμένες από τις προγραμματικές δηλώσεις του εκλεγμένου προέδρου Ντόναλντ Τραμπ, αν και παραμένει αβέβαιο εάν οι προτάσεις αυτές θα υλοποιηθούν και σε ποιον βαθμό. Συγκεκριμένα, προβλέπεται αύξηση των εμπορικών δασμών στο 60% για τα εισαγόμενα προϊόντα από την Κίνα και 10%-20% στα αγαθά που προέρχονται από άλλες χώρες, καθώς και παράταση φορολογικών μειώσεων που παρείχε ο νόμος του 2017 –ένα από τα σημαντικότερα επιτεύγματα του Τραμπ κατά τη διάρκεια της πρώτης διακυβέρνησής του–, που είναι προγραμματισμένες να λήξουν στο τέλος του 2025. Οι εξαγγελίες αυτές έχουν ανακωχθεί σε μια περίοδο που, αν και οι πιέσεις στο επίπεδο των τιμών έχουν υποχωρήσει σημαντικά επιτρέποντας στη Fed να κάνει στροφή στη νομισματική πολιτική της και να ξεκινήσει μείωση των επιτοκίων τον Σεπτέμβριο, ο ρυθμός αποκλιμάκωσης του πληθωρισμού έχει υποχωρήσει τους τελευταίους μήνες. Πράγματι, τα στοιχεία πληθωρισμού των τελευταίων δύο μηνών αποδείχθηκαν ε-

λαφρώς ισχυρότερα από τα αναμενόμενα, με τον κύριο δείκτη τιμών κατανάλωτή να ανακόπτει τον Οκτώβριο πτωτική πορεία έξι μηνών και να ανέρχεται στο 2,6% ετησίως, έπειτα από μικρότερη της αναμενόμενης πτώση κατά 0,1 ποσοστιαίες μονάδες στο 2,4% τον Σεπτέμβριο. Παράλληλα, τα περισσότερα στοιχεία για την οικονομική δραστηριότητα στις ΗΠΑ συνεχίζουν να εκπλήσσουν ανοδικά, με τον επικεφαλής της Fed, Τζερόμι Πάουελ, να αναφέρει σε ομιλία του την Πέμπτη ότι η δυναμική της οικονομίας δίνει το περιθώριο στην επιτροπή να μη βιαστεί και να αφιερώσει περισσότερο χρόνο στο να αποφασίσει με ποιον ρυθμό και σε ποια έκταση θα προχωρήσει σε περαιτέρω χαλάρωση της νομισματικής πολιτικής. Στον απόηχο των εξελίξεων αυτών η προθεσιακή αγορά δεν τιμολογεί πλέον πλήρως περισσότερες από τρεις μειώσεις στα επιτόκια της Fed μέχρι το τέλος του 2025 (των 25 μ.β. εκάστη), ωθώντας τον δείκτη του δολαρίου DXY ακόμη υψηλότερα (προσωρινά την Παρασκευή βρέθηκε πάνω από τις 107 μονάδες για πρώτη φορά από τα τέλη του 2023). Στον αντίποδα, οι κυβερνητικοί τίτλοι των ΗΠΑ παραμένουν υπό ισχυρή πίεση (απόδοση 10ετούς τίτλου σε υψηλό τεσσάρων μηνών, 4,48% την Πέμπτη) επηρεασμένοι επίσης από την εκτίμηση για αύξηση έκδοσης χρέους στο ενδεχόμενο χαλαρότερης δημοσιονομικής πολιτικής.

*EUROBANK RESEARCH

Σήμα για αναβάθμιση των ελληνικών τραπεζών από Fitch και S&P

Χαρακτηρίζουν θετικά τα σχέδια για ταχύτερη μείωση του αναβαλλόμενου φόρου

Της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Ισχυρή «ψήφο εμπιστοσύνης» για τις ελληνικές τράπεζες δίνουν οι ίδιοι αξιολογητές με αφορμή την ανακοίνωση των σχεδίων του κλάδου για επιτάχυνση της απόσβεσης των αναβαλλόμενων φορολογικών πιστώσεων (DTCs) και τον μηδενισμό τους ουσιαστικά 7-9 χρόνια νωρίτερα από ό,τι είχε αρχικά προγραμματιστεί. Αυτό, όπως τονίζουν οι Fitch και S&P, ανοίγει τον δρόμο για την πλήρη ομαλοποίηση των κεφαλαιακών τους δομών και στήριξη τις αξιολογήσεις τους.

Ειδικότερα, όπως επισημαίνει η Fitch, οι αναβαλλόμενες φορολογικές πιστώσεις από τις ζημιές

Ανοίγει ο δρόμος για την πλήρη ομαλοποίηση των κεφαλαιακών τους δομών.

που υπέστη ο κλάδος κατά τη διάρκεια της ελληνικής κρίσης που ξεκίνησε το 2009, εξακολουθούν να αντιπροσωπεύουν περίπου το ήμισυ του κοινού μετοχικού κεφαλαίου Tier 1 (CET1) των τραπεζών, κατά μέσον όρο, σύμφωνα με τα στοιχεία του τρίτου τριμήνου του 2024. Η ταχύτερη απόσβεση θα βελτιώσει την ποιότητα του κεφαλαίου, θα διευκολύνει τις ρυθμιστικές συζητήσεις για τις διανομές κεφαλαίων και θα βελτιώσει την ευελιξία του κεφαλαίου, προς όφελος των πιστωτικών προφίλ των τραπεζών μακροπρόθεσμα, όπως τονίζει.

Οι τράπεζες σχεδιάζουν να επιταχύνουν την απόσβεση των

Η αλλαγή από το «βάρος» των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων θα ενισχύσει την ποιότητα του κεφαλαίου, θα διευκολύνει τις συζητήσεις για τις διανομές κεφαλαίων και θα βελτιώσει την ευελιξία του κεφαλαίου, προς όφελος των πιστωτικών προφίλ των τραπεζών μακροπρόθεσμα, τονίζει η Fitch.

DTCs αφαιρώντας τα εθελοντικά από το εποπτικό κεφάλαιο πριν από το χρονοδιάγραμμα στο οποίο μπορούν να συμψηφίσουν τις φορολογικές υποχρεώσεις. Στοχεύουν να μειώσουν το ποσοστό των DTCs στο CET1 στο 20%-30% έως το τέλος του 2027 και να το μηδενίσουν το 2032-2034, αντί του 2041. «Το υψηλό επίπεδο των DTCs δεν έχει αποτελέσει «βάρος» στις αξιολογήσεις των τραπεζών, αλλά η επιταχυνόμενη απόσβεση εποπτικών κεφαλαίων, η βελτιωμένη διαρθρωτική κερδοφορία

των τραπεζών θα το αντισταθμίσει», τονίζει η Fitch. Από την πλευρά της η S&P σημειώνει ότι αν και η πλήρης απόσβεση των DTCs θα διαρκέσει κάποιο διάστημα ακόμη, ωστόσο θεωρεί και αυτή την απόφαση πολύ θετική καθώς αποτελεί περαιτέρω απόδειξη ότι τα χρηματοοικονομικά προφίλ των ελληνικών τραπεζών συνεχίζουν να ενισχύονται και ότι οι τράπεζες σημειώνουν περαιτέρω πρόοδο στην αποκατάσταση της συνολικής φερεγγυότητάς τους. Συγκεκριμένα, τονίζει, η παραγωγή οργανικού κεφαλαίου βελτιώθηκε σημαντικά τα τελευταία χρόνια και ο οίκος πιστεύει ότι θα παρα-

μείνει υγιής τα επόμενα τρίμηνα, υποστηρίζοντας την ικανότητα των τραπεζών να απορροφούν τα DTCs. Επιπλέον, οι ελληνικές τράπεζες συνέχισαν να καταγράφουν ισχυρές λειτουργικές επιδόσεις ακόμη και στα αποτελέσματα του τρίτου τριμήνου, χάρη στα περιορισμένα beta καταθέσεων και στις προσπάθειες διατήρησης των περιθωρίων κέρδους παρά την πτώση των επιτοκίων. Οι καλές τάσεις στην ποιότητα του ενεργητικού συνέβαλαν επίσης θετικά, με τους δείκτες NPE να κυμαίνονται από 2,9% έως 4,6% και το οργανικό κόστος κινδύνου να τοποθετείται στις 70 μονάδες βάσης ή χαμη-

λότερα για το 2024.

Υπενθυμίζεται ότι η Fitch αξιολογεί τη Eurobank και την Εθνική Τράπεζα με «BB+» (μία βαθμίδα κάτω από την επενδυτική) με θετικές προοπτικές, ενώ η Alpha Bank και η Τράπεζα Πειραιώς βαθμολογούνται με «BB», ένα σκαλοπάτι χαμηλότερα από τις πρώτες, με θετικές προοπτικές επίσης. Η S&P αξιολογεί τις Eurobank και Εθνική με «BB+» με θετικές προοπτικές, την Alpha Bank με «BB+» με σταθερές προοπτικές και την Πειραιώς στο «BB» με θετικές προοπτικές.

Οι τέσσερις συστημικές τράπεζες άρχισαν εκ νέου τις πληρωμές μερισμάτων φέτος και σκοπεύουν να διανείμουν το πλεονάζον κεφάλαιο μέσω υψηλότερων πληρωμών μερισμάτων ή επαναγοράς μετοχών τα επόμενα χρόνια, όπως και άλλες ευρωπαϊκές τράπεζες. Οι δείκτες CET1 ήταν κατά μέσον όρο περίπου 17% στο τέλος του τρίτου τριμήνου του 2024, πάνω από τους μεσοπρόθεσμους στρατηγικούς στόχους στις περισσότερες περιπτώσεις. Και οι δύο οίκοι εκτιμούν ότι η κερδοφορία των ελληνικών τραπεζών θα παραμείνει ανθεκτική το 2024-2025 και έτσι αναμένουν ότι θα μπορέσουν να κρίσουν πρόσθετα κεφαλαιακά μαζιλάρια παρά τις αυξανόμενες διανομές μερισμάτων.

Παράλληλα, η Fitch εκτιμά ότι η Eurobank, η Alpha Bank και η Τράπεζα Πειραιώς θα απλοποιήσουν τις εταιρικές τους δομές και θα συγχωνεύσουν τις εταιρείες holding και operating (τραπεζικής δραστηριότητας) τώρα που έχουν ολοκληρώσει τις εκκαθαρώσεις της ποιότητας περιουσιακών στοιχείων, εκτιμά ο οίκος. Σημειώνεται πως η Εθνική Τράπεζα δεν είχε προχωρήσει σε μία τέτοια κίνηση.

Απώλειες την Τρίτη για το Χρηματιστήριο

Απώλειες παρουσίασε την Τρίτη το ΧΑΚ, με τον Γενικό Δείκτη να υποχωρεί στις 201,84 μονάδες, παρουσιάζοντας πτώση 1,06%. Πτώση 1,07% παρουσίασε ο Δείκτης FTSE/CySE 20, ο οποίος έκλεισε στις 122,90 μονάδες. Ο συνολικός ημερήσιος τζίρος διαμορφώθηκε στα €1.415.600,69, εκ των οποίων οι συναλλαγές σε ομόλογα ήταν αξίας €47.119,15.

Από τους επιμέρους χρηματιστηριακούς δείκτες μόνο η Εναλλακτική Αγορά παρουσίασε κέρδη, σε ποσοστό 0,11%. Ζημιές κατέγραψαν οι δείκτες των Επενδυτικών Εταιρειών και της Κύριας Αγοράς με 2,65% και 1,37%, αντίστοιχα, ενώ ο τομέας των Ξενοδοχείων δεν παρουσίασε μεταβολή.

Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι τίτλοι της Τράπεζας Κύπρου με €805.500 (πτώση 2,00% - τιμή κλεισίματος €4,40). Ακολούθησαν οι μετοχές της Ελληνικής Τράπεζας με €387.875 (πτώση 0,47% - τιμή κλεισίματος €4,28), της Salamis Tours (Holdings) Public Ltd με €88.771 (αμετάβλητη - τιμή κλεισίματος €4,20), της

Demetra Holdings με €59.554 (πτώση 2,69% - τιμή κλεισίματος €1,63) και της Κυπριακής Εταιρείας Τσιμέντων Public Ltd με €7.316 (αμετάβλητη - τιμή κλεισίματος €0,73).

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγμάτευσης, δύο κινήθηκαν ανοδικά, έξι πτωτικά και επτά παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε σε 253.

Εξάλλου, το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου ανακοίνωσε διαφοροποίηση στη σύνθεση του Δείκτη NEA ΧΑΚ. Ειδικότερα, σημειώνεται ότι εξέρχονται οι μετοχές των εταιρειών G.A.P. VASSILOPOULOS PUBLIC LTD, και MR. PENGU PUBLIC COMPANY LTD από τη σύνθεση του Δείκτη NEA ΧΑΚ. Προστίθεται ότι η απόφαση αυτή λήφθηκε με βάση τον Κανόνα 4.1 των Βασικών Κανόνων Διαχείρισης και Υπολογισμού των Δεικτών που αναφέρεται στην περίπτωση αναστολής μετοχής συμμετέχουσας σε Δείκτη.

Επισημαίνεται ότι οι πιο πάνω αλλαγές θα τεθούν σε ισχύ από την Παρασκευή 22 Νοεμβρίου 2024.

Ο τραπεζικός κλάδος παραμένει ελκυστικός, λέει η Morgan Stanley

Μια πιο επιλεκτική προσέγγιση ακολουθεί η Morgan Stanley σε ό,τι αφορά τις ελληνικές τράπεζες, δεδομένου του νέου σκηνικού που διαμορφώνεται στην οικονομία και στη νομισματική πολιτική. Οι οικονομολογοί της αναμένουν πως οι αντίθετοι άνεμοι στην ανάπτυξη της Ευρώπης, σε συνδυασμό με τις ταχύτερες και βαθύτερες μειώσεις των επιτοκίων από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα –με το επιτόκιο κατα-

Τι αναφέρει σε έκθεσή της για τις τέσσερις ελληνικές συστημικές τράπεζες.

θέσεων να διαμορφώνεται στο 1% εντός του 2027–, εννοούν τις τράπεζες με ισχυρό μομέντουμ κερδοφορίας και χαμηλότερες αποτιμήσεις. Ειδικότερα, όπως σημειώνει, η Ελλάδα υπήρξε η προτιμώμενη περιοχή της για τις μετοχές των τραπεζών κατά τη διάρκεια του κύκλου αύξησης των ε-

Η Morgan Stanley θεωρεί τις ελληνικές τράπεζες ελκυστικές με μέσο όρο απόδοσης ιδίων κεφαλαίων ROTE στο 13,8% το 2025.

πιτοκίων, λόγω φθνών αποτιμήσεων, υψηλής ευαισθησίας στις αυξήσεις επιτοκίων και ενός ισχυρού περιβάλλοντος αύξησης δανείων που υποστηρίζεται από θετικές μακροοικονομικές συντηγμένες περιοχές της για τις μετοχές των τραπεζών κατά τη διάρκεια του κύκλου αύξησης των ε-

απόδοσης ιδίων κεφαλαίων ROTE στο 13,8% το 2025 και δείκτη τιμής προς κέρδη P/E και τιμής προς λογιστική αξία P/B στο 5,2x και 0,7x αντίστοιχα, ενώ αναμένει μερισματική απόδοση το 2024-2026 της τάξης του 30% συνολικά κατά μέσον όρο για τις ελληνικές τράπεζες. Ωστόσο, όπως εξηγεί,

η αποδυνάμωση της ανάπτυξης στην Ευρώπη την επόμενη διετία και η σημαντική μείωση των επιτοκίων της EKT θα κάνουν την αγορά να αρχίσει να αποτιμά χαμηλότερες αποδόσεις στο μέλλον, κάτι που ωθεί την ίδια να γίνει πιο επιλεκτική.

Σε αυτό το πλαίσιο θεωρεί πως

η Alpha Bank είναι πιο ελκυστική μεταξύ των τεσσάρων ελληνικών συστημικών τραπεζών, δεδομένης της χαμηλότερης ευαισθησίας των καθαρών εσόδων από τόκους στις μειώσεις των επιτοκίων και στις ελκυστικές αποτιμήσεις, με P/E στο 4,4x και P/TBV στο 0,5x P/TBV. Είναι επίσης πιο θετική και για τη Eurobank καθώς βλέπει ανοδικά περιθώρια από την αξιοποίηση των κεφαλαίων της (μη οργανική ανάπτυξη), τις συνέργειες από την ενοποίηση με την Ελληνική Τράπεζα και την υψηλότερη ανθεκτικότητα στα κέρδη σε σύγκριση με την Πειραιώς και την Εθνική. Ενώ η Εθνική Τράπεζα προσφέρει την καλύτερη έκθεση στο ελληνικό story (δεδομένων των περισσότερων δυνατοτήτων επιστροφής κεφαλαίου λόγω των υψηλότερων κεφαλαίων έναντι των άλλων τραπεζών), και η αποτίμηση της Πειραιώς συνεχίζει να είναι ελκυστική (P/E στο 4,9x και P/TBV στο 0,6x), η καλύτερη δυναμική κερδοφορίας και το καλύτερο προφίλ ανταμοιβής - κινδύνου των Alpha και Eurobank κάνουν τη Morgan Stanley να της προτιμάει, όπως σημειώνει.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Deloitte.

Connect to what is possible

www.deloitte.com/cy

MAKING AN IMPACT THAT MATTERS

Since 1845

PROUD TO CELEBRATE 65 YEARS IN CYPRUS